

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
166. (1232.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

	1 euró	4,2460 ▲
	1 amerikai dollár	3,3407 ▲
	100 magyar forint	1,5014 ▲

Aktuális

2

Csökken az EU támogatottsága

Az Európai Unió lakosságának kevesebb mint fele, 49 százaléka értékeli úgy, hogy hazája európai uniós tagsága „jó dolog” – derül ki egy tavasszal végzett átfogó közvélemény-kutatásból, amelynek eredményeit tegnap tették közzé Brüsszelben.

Társadalom

7

Kóros kórházi szakemberhiány

Még papírforma szerint sem jut elég idejük a hazai kórházakban dolgozó túlterhelt ápolóknak a betegek ellátására. Cseke Attila tárcavezető feloldaná az egészségügyi személyzetet érintő létszámstopot. A kormány érti a javaslatot, de nem támogatja.

Sport

12

BL: erős trióval a kolozsvári CFR

A Bayern München, az AS Roma és az FC Bazel lesznek a kolozsvári CFR ellenfelei a Bajnokok Ligája csoportmérkőzéseiben. A csoportbeosztást tegnap este sorsolták ki Monacóban.

Vezércikk

3

A csend ára

Mi történt időközben azzal a 115 szenátorral, aki alig néhány hete Frunda György javaslatára a törvény jelenlegi formája ellen szavazott? A kérdésre az ülészek végén az egyik RMDSZ-es politikus így válaszolt: „azért szavaztunk másképpen, hogy végre legyen csend”. A szenátorok úgy jártak el, mint a házárts asszony ríkácsolásától menekülő férj: igent mond neje minden kívánságára, csak hogy legyen végre nyugalom.

Cseke Péter Tamás

Félsziget, teljes gőzzel

Elkezdődött a marosvásárhelyi Vikend-telepen Erdély legnagyobb fesztiváljaA szervezők remélik, hogy a gazdasági válság ellenére sikerül legkevesebb hatvanezer fesztiválózt kicsalogatni a Maros partjára Fotó: Tofán Levente

„Ősfélszigetesek” egész serege vette birtokába tegnap a marosvásárhelyi Vikendtelepet, hogy a kilencedik Félsziget színpadai előtt hódolhassanak Erdély legnagyobb fesztiváljának. Legtöbbjük szerint a rendezvény még mindig olcsó, egyre színvonalasabb a zenei kínálat, de úgy vélik, nevelésesen szigorúak a biztonsági intézkedések. Bodor László fesztiváligazgató szerint idén közel 15 százalékkal több hetijegy fogyott, mint tavaly, így valószínűsíti, hogy a válság ellenére meglesz a tervezett hatvanezer fesztiválózó. **6. oldal** ▶

Újabb hazasuppolt romák

▶ Közel háromszáz romániai romát tettek repülőre tegnap reggel a párizsi és a lyoni repülőtéren, a két hete elindított kitoloncolási akció keretében. A bírálatok özöne ellenére a párizsi hatóságok közölték: felgyorsítják a romák hazatelepítését. A romáknak utasfelvételre kellett jelentkezniük a Blue Air légitársaság Bukarestbe tartó egyik járatára. Eric Besson bevándorlásügyi miniszter egy nappal korábban bejelentette, másnap két, romákat szállító gép indul Romániába, az egyik Párizsból 158 fővel, a másik Lyonból 125 emberrel. Besson elmondta, az év eleje óta Franciaországból több mint nyolcezer román és bolgár cigányt költöztettek haza, tavaly egész évben pedig csaknem tízezer.

Folytatása a 3. oldalon ▶

Şeitan: nincs itt semmi káosz!

▶ Tegnap is magyarázkodott Mihai Şeitan munkaügyi miniszter a társadalombiztosítási járulékokkal kapcsolatos káosz miatt. Azt ígérte: szeptembertől könnyített ügymenetben fizethetik azok, akiket erre a módosított jogszabályok köteleznek. A minisztert már kormánypárti politikusok is bírálják. **7. oldal** ▶

A munkaügyi miniszter tegnap megismételte: nincsenek sorok Fotó: Mediafax

Árkosi leltár az ígéretekről

Kovács Zsolt

▶ Az őszi parlamenti ülésszak előtt az RMDSZ-en belül is tisztázni kell a teendőket, és azt, hogy mik várnak el a koalíciós partnertől – jelentette ki tegnapi sajtótájékoztatóján Albert Álmos. Az alsóháromszéki szenátor szerint többek között ezzel a témával is foglalkoznak jövő kedden, amikor a háromszéki Árkoson megtartják a szövetség kihelyezett együttes frakcióülését. Kifejtette: bemutatja azoknak az elmaradt ígéreteknek a leltárát, amelyeket a koalíciós partner figyelmébe kell ajánlani. **Folytatása a 3. oldalon** ▶

Mai mellékletünk:
úmsz **színekép**

A csend ára

Cseke Péter Tamás

A jelek szerint nem szakították meg potyára nyári vakációjukat a honatyák. Az államfő sürgetésére összehívtott rendkívüli parlamenti ülésszak elérte célját: a képviselőházi

jóváhagyás után ezen a héten a szenátus is elfogadta a feddhetetlenségi ügynökség (ANI) tevékenységét szabályozó törvény új változatát; a jogszabály – az ANI vezetője szerint – már elegendő eszközt biztosít az intézmény számára a köztisztviselők, köztük a politikusok vagyongyarapodásának hatékony vizsgálatára.

Mi történt időközben azzal a 115 szenátorral, aki alig néhány hete Frunda György javaslatára a törvény jelenlegi formája ellen szavazott? A választ a kérdésre az ülésszak végén az egyik RMD SZ-es politikus így fogalmazta meg: „azért szavaztunk másképpen, hogy végre legyen csend”.

Magyarán a szenátorok úgy jártak el, mint a házsártos asszony rikácsolásától menekülő férfi: igent mond neje minden kívánságra, csak hogy meglegyen végre a nyugalma. A rikácsoló asszony ez esetben az államfő, aki „a nemzeti érdekre” és brüsszeli elvárásokra hivatkozva sürgette többször, szinte az asztalt csapkodva a törvény elfogadását. A csend érdekében pedig a szenátorok meggyőződésük ellenére megszavazták egy olyan törvényt, amelyről még az ANI vezetője is elismerte, hogy több paragrafusa változtatlanul alkotmányos aggályokat vet fel.

Nem biztos, hogy csak Traian Băsescu zajverésétől menekülnek a honatyák. Az államfő – mint megannyiszor – csupán a közvélemény hangját sokszorozza meg.

Romániában még mindig érzékeny téma a korrupció, a politikusok nevéhez fűződő gazdasági visszaélések. A közvélemény szemében így örökre gyanús marad az a képviselő vagy szenátor, aki éppen a vagyongyarapodását ellenőrizni hivatott intézmény működését készíti – még ha az alkotmányra való hivatkozással is – ellehetetleníteni. S míg az államfő nem tud megfosztani mandátumától egy honatyát, a választóknak lehetőségük van – négyévenként – megvonni a politikus parlamenti megbízatását.

Így hát egy darabig biztosan csend lesz. Az Európai Bizottság elhallgatott, az államfő nem „rikácsol” tovább, a Frunda Györgyöt korábban bíráló nyugati diplomaták lelkesen gratuláltak a parlamentnek. Hetek kérdése azonban, hogy az ANI működését szabályozó törvényt akár az illegális vagyongyarapodásuk leplezését feltűző, akár az alkotmány betűjét komolyan vevő politikusok – vagy más köztisztviselők – újból megtámadják az Alkotmánybíróságon. Akkor majd kezdődhet ismét a zajverés.

Román lapszemle

A román médiapiaci sorvadása és a televízió sorozatos veszteségei miatt a török Dogan Media úgy döntött, eladja a Kanal D adót és kivonul az országból. (Adevărul) ► A Renault autógyártó bejelentette, hogy 2011-től Oroszországban is gyártani fogja a Dacia Dustert, az alkatrészeket azonban a mioveni-i gyár készíti el. Az orosz piacon debütáló Duster az oroszok ízlésére lesz „kozmetikázva”. (Capital) ► Sorozatos tragédiák helyszíne lett a bukaresti Elias Kórház. Az intézmény menedzserének halála után egy nappal felakasztotta magát az adminisztrátor is. Mindketten munkahelyükön vetettek véget életüknek. (Click!) ► A romániai bankoknak jelen pillanatban 4,5 milliárd adósuk van, akiknek 13,4 százaléka rosszul fizető ügyfél. Ők összesen 3,45 milliárd euróval tartoznak a bankoknak. (Gândul) ► Szerda este elhunyt a Mihai Eminescu-díjas Barutu T. Argezei prózaíró, esszéista, publicista, Tudor Argezei fia. (România liberă)

Csökken az EU támogatottsága

Európa számít rád – hirdették EP-kampányokban a romániai pártok. A választók már nem számítanak az EU-ra

Hírösszefoglaló

► Az Európai Unió lakosságának kevesebb mint fele, 49 százaléka értékeli úgy, hogy hazája európai uniói tagsága „jó dolog” – derül ki egy tavasszal végzett átfogó közvélemény-kutatásból, amelynek eredményeit tegnap tették közzé Brüsszelben. A megkérdezettek 18 százaléka „rossz dolognak” minősítette a tagságot, 29 százaléka pedig a „se nem jó, se nem rossz” kategóriára voksolt.

Az EU-tagság átlagos támogatottsága tavaly őszhöz képest 4 százalékkal csökkent, de még magasabb, mint 2001-ben, az új információtechnológiákban rejlő lehetőségek kiaknázását célzó cégek tőzsdéi szárnyalását hozó) internet-buborék kipukkanása utáni pangás követően.

Az Európai Bizottság által közzétett közvélemény-kutatás szerint 2010 májusában az uniói intézményekbe vetett bizalom maga-

sabb maradt a nemzeti kormányok vagy parlamentek irántinál (átlagosan 42 százalék szemben 29-cel, illetve 31-gyel), habár az Európai Unió iránti bizalom is visszaesett a válság mélypontján (2009 őszén még 48 százalékos volt).

A felmérés szerint a lakosság 75 százaléka gondolja úgy, hogy az EU tagállamai között erősebbnek kell lennie a gazdasági és pénzügyi politika koordinálásának ahhoz, hogy hatékonyabban vehessék fel a harcot a gazdasági válsággal. Hetvenkét százalék támogatja, hogy az EU szigorúbb felügyeletet gyakoroljon a legfontosabb nemzetközi pénzügyi csoportok tevékenysége felett. Ez a 2009-es őszi Eurobarométerhez viszonyítva négy százalékpontos növekedést jelent.

A felmérés szerint a gazdasági válság idején az európaiakat legfőképpen a következők aggasztják: a jelenlegi gazdasági helyzet (40 százalék), a munka-

nélküliség (48) és a növekvő árak (20).

A lakosság nagy része tisztában van azokkal a fontos kihívásokkal, amelyekkel jelen pillanatban minden uniói tagállam szembenéz: 74 százalék egyetért azzal, hogy hazájában szükség van reformokra, és 71 százalék vállalja is ezek terheit a jövő generációk érdekében.

A témáról kiadott közlemény szerint a felmérésben „az európaiak többsége azt is megerősíti, hogy az EU a gazdasági fellendülést szolgáló Európa 2020 stratégiájában a helyes prioritásokat jelölte meg: 92 százalék osztja azt a nézetet, hogy a munkaerőpiacokat korszerűsíteni kell a foglalkoztatottak számának emelése, valamint a szegények és a társadalmilag kirekesztettek segítése céljából”. Kilencven százalék támogat egy olyan gazdaságot, amely kevesebb természeti erőforrást használ, és kevesebb üveg-házhatást okozó gázt bocsát ki. ◀

Hol lesz Sütő András szobra?

Antal Erika

► Szobrot állítana jövőre Marosvásárhelyen az RMD SZ Sütő Andrásnak, az író halálának ötödik évfordulóján. Sok homályos pontja van azonban a projektnek. Ha sikerül a marosvásárhelyi magyarságnak egyetértenie, illetve a román tanácsosok is rábólintanak a helyszínre, akkor a kezdeményező összeállíthatják az iratcsomót, hogy megpályázzák a megvalósításhoz szükséges támogatást.

A szoborállítás érdekében korábban öttagú bizottság jött létre Csegzi Sándor alpolgármester vezetésével. Mi több, a helyi tanács jóvá is hagyta Sütő András Mărăști téren felállítandó szobrát, ám a helyi magyarság egy része más helyszínre helyezné az alkotást. Csegzi lapunknak elmondta: a Mărăști tér szinte nem rossz hely, hiszen szépen rendbe lehetne hozni és Sütőről elnevezni a teret, ahogy az utcának azt a részét is, amely a tértől az író házáig terjed. „Gyülekező helynek is ideális, közel található az emléktáblával megjelölt házhoz, szerintem

ez a hely megfelelő lenne a szobornak” – mondta az alpolgármester.

Sütő András szobrának helyszínéről javasolták ugyanakkor a Bolyaiak terét, valamint a Teleki Téka, vagy a színház előtti teret is. Csegzi lapunknak úgy vélekedett, hogy a Bolyaiak terén már áll egy szoborcsoport, a két Bolyai szobra, a Teleki Téka előtt inkább a könyvtáralapító Teleki Sámuelnek kellene szobrot állítani, míg a színház tér tünik talán a legfogadhatóbbnak. De erről újból a tanácsnak kell döntenie, ami egy újabb politikai alkalom adna alkalmat. A román tanácsosok ugyanis úgy vélik, hogy minden utcanév-változtatást, szoborállítást egy másik, román személyiség nevéhez kapcsolódó aktusnak kell követnie.

A marosvásárhelyi magyarsággal szeretne elsősorban konzultálni az alpolgármester és a tanács RMD SZ-es tagsága. Ezt követően újból az önkormányzat elé kell terjeszteni az igényt, amelynek pozitív elbírálásához kétharmados jóváhagyás szükséges. ◀

Főügyész: jogszerű volt a hajók elleni izraeli akció

Hírösszefoglaló

► Az izraeli katonai főügyész szerint a zsidó állam teljesen jogszerűen cselekedett, amikor úgy döntött, hogy még a nemzetközi vizeken megtámadja a Gázai övezetbe tartó segélyhajókat. Aviháj Mandelblit dandártábornok tegnap a támadást vizsgáló izraeli bizottság előtt azt mondta, tudta, hogy problémát okozhat, ha nemzetközi vizeken indítják meg a katonai akciót. „Azt tanácsoltam a haditengerészeknek, hogy lehetőség szerint a Gázai övezet tengeri blokádjának határához minél közelebb szálljanak a hajók fedélzetére” – tette hozzá a főügyész.

Úgy gondolja azonban, hogy a lépés így is jogszerű volt, mivel fennállt a veszély, hogy a flottilla fegyvereket vagy terroristákat szállít. A kilenc halálos áldozattal járó támadást vizsgáló bizottság előtt korábban Benjámín Netanjahu izraeli kormányfő,

Vona finomított romaügyben

ÚMSZ

► A Jobbik elnöke egy tegnapi tévéműsorban finomította miskolci polgármesterjelöltjük cigánybűnözős kijelentéseit. Szegedi Márton egy keddi sajtótájékoztatón kitelepítésről beszélt. Vona Gábor pártelnök biztos benne, hogy önfenntartó börtönökre gondolhatott Szegedi Márton, a Jobbik miskolci polgármesterjelöltje, mikor azt mondta, hogy a Jobbik táborokba zártna a többszörösen visszaeső, cigány származású bűnözőket. Vona az MTV reggeli műsorában azt mondta, hogy ez a Jobbik programja, a bűnözőket ne az adófizetők pénzéből tartásuk el. Az állampolgárság megvonása kapcsán Vona Gábor azt mondta, hogy azt ő sem tartja kivitelezhetőnek. Szerinte azonban a cigánybűnözés kérdéséről beszélni kell, meg kell vizsgálni a valós helyzetet. Szegedi Márton szlovák, francia, olasz és finn példákra hivatkozva azt mondta: gátját lehet venni a cigánybűnözésnek, a helyzet annyira súlyos, hogy a megye nem kis részén és Miskolc több városrészében gyakorlatilag már senki sincs biztonságban. ◀

Vona Gábor, a Jobbik elnöke

Ehud Barak védelmi miniszter és Gabi Askenázi vezérkari főnök is tanúvallomást tett. Mendelblit a Gázai övezet körül érvényben lévő zárlatról is beszélt: szerinte az teljes összhangban van a nemzetközi joggal, és kizárólag katonai, nem pedig gazdasági célokat szolgál. A főügyész elmondta, hogy a blokádnak életpontja előtt is szárazföldön érkeztek az árak a térségbe, mert a Gázai övezetben nincs kikötő. „Minden egyes lépéssel – legyen a hagyományos vagy a gazdasági hadviselés része – azt szeretnénk elérni, hogy a másik fél azt csinálja, amit mi akarunk – idézi Mendelblit a Házrec című izraeli napilap. – Azt akarjuk, hogy a Hamász ne támadja többé rakétákkal településeinket. Nem kívánjuk büntetni a civil (palesztin) lakosságot.” Elismerte ugyanakkor, hogy – közvetett következményként – a lakosság valóban megcsenvedt az intézkedésekért. ◀

Árkosi leltár az ígéretekről

Folytatás az 1. oldalról

A háromszéki szenátor szerint az RMDSZ betartotta ígéréit, de az ő dolgai halasztódtak, ilyen például az oktatási törvény, amelynek vitája közel fél éve zajlik, holott az ANI-törvénytel bizonyosodott, hogy gyorsan is lehet jogszabályt alkotni. A kisebbségi törvényt pedig még a múlt mandátumból örökölték meg, és mégsem történt előrelépés abban az ügyben sem. Albert Álmos szerint az RMDSZ számára egy másik fontos törvény a fejlesztési régiók újrafelosztásának törvénye. Hozzátette: azt javasolja, hogy e tekintetben, közép- vagy hosszú távú stratégiaként, közigazgatási jogokat is kellene kapniuk az új régióknak. „Bebizonyosodott, hogy az országnak válsághelyzetben nincs stratégiája, különböző pénzügyi trükkökkel próbálják növelni a bevételeket, és csökkenteni a kiadásokat” – fejtegette ki Albert Álmos, aki szerint, ha ezt nem lehet az „egységes nemzetállam” szintjén kezelni, akkor a régiók szintjére kell leosztani. Ha ezek a régiók közigazgatási jogokat kapnak, akkor annak gazdasági és pénzügyi pozitív vetülete is lehet. Például ha a jelenlegi 41 megyei tanács helyett, csak 14 régiós tanács működne, akkor egyharmadára csökkennének a kiadások. ◀

Újabb hazaszuppoltak

Több tucat francia rendőr gondoskodott arról, hogy a Romániába hazatelepülő felüljenek a gépre

Folytatás az 1. oldalról

Azt is bejelentette, hogy „felgyorsítják a hazatelepítést”. Összesen mintegy 15 ezer, keletre érkező roma él az országban, ahol élvezhetik az EU-s mozgásszabadság minden előnyét.

Közös lobbizás az EB-nél

Közben Franciaországban tárgyalásokat kezdett a romániai, illetve a közbiztonságért felelős román államtitkár. Valentin Mocanu és Dan Valentin Fătuloiu megbeszéléseket folytatott a francia kormány tagjaival a romák kiutasításával kap-

csolatban. A tárgyalásokról itthon beszámoló Mihai Şeitan munkaügyi miniszter szerint megállapodtak abban, hogy közösen kérnek több pénzt az Európai Bizottságtól a romák társadalmi beilleszkedését szolgáló programokra. Şeitan szerint a felek megegyeztek abban, hogy növelni kell azt a négy-millió euró értékű EU-s keretet, amelyet jelenleg a romák integrációját szolgáló programok finanszírozására fordítanak.

Schengeni kártya?

Franciaország arra kérte az EB-t, hogy szólítsa fel Ro-

mániát: szorítsa gátak közé a romák kivándorlását. Párizs jelezte: ha ezt Bukarest nem teljesíti, akár az is szóba jöhet, hogy megakadályozzák Románia belépését a schengeni övezetbe. A 2007 óta EU-tag Románia és Bulgária várhatóan 2011-ben csatlakozik a schengeni övezetbe, amely lehetővé teszi majd állampolgáraik számára a tagállamok közötti teljes mozgásszabadságot.

Sarkozy számításai

Nicolas Sarkozy francia elnök azt kérte minisztereitől egy nappal korábban, hogy a romák ügyében ahol lehet,

használnak békülékeny, a lépéseket megmagyarázó hangnemet, a gyakran alaptalan és túlzó kritikákkal szemben viszont határozotlan lépjenek fel. Az elnök júliusban indította meg a küzdelmet az illegális romatelepek felszámolásáért, s a kormány azóta több mint 600 cigányt küldött haza. A kritikusoknak nem tetszik, ahogy Párizs kezeli a kialakult helyzetet, és szerintük Sarkozy arra használja fel az egész üggyet, hogy hanyatló népszerűségét növelje a 2012-es választások előtt, valamint elterelje a figyelmet a nyugdíjkorhatár emelésére és az állami kiadások csökkentésére vonatkozó terveiről.

„Sajnálatos retorika”

Sajnálatosnak nevezte az Európai Bizottság alapjogokért felelős tagja, hogy az elmúlt hetekben az Európai Unió néhány tagállamában nyíltan diszkriminatív és esetenként feszültségkeltésre alkalmas retorikát alkalmaztak. Brüsszelben kiadott közleményében Viviane Reding bejelentette, a bizottság vizsgálatot indított a romákkal kapcsolatos franciaországi helyzetről, különös tekintettel arra, hogy Párizs betartotta-e a témában érvényes uniós szabályokat. ◀

Röviden

Üzemképes az Arad–Szeged gázvezeték

Hivatalosan ugyan még nem adták át, de már üzemképes az Arad és a Szeged közötti gázvezeték – írta tegnap a *Ziarul Financiar*. A gazdasági-pénzügyi újság szerint a romániai és a magyarországi gázhálózatot összekötő, száz kilométer hosszú vezeték megépítéséről már több mint tíz éve tárgyalnak a felek. A Mol csoporthoz tartozó FGSZ Földgázszállító Zrt. és a román Transgaz 2008 nyarán kötött megállapodást a két ország nagy nyomású földgázszállító rendszereinek összekapcsolásáról. A lap szerint az új vezeték várhatóan szeptemberben adják át hivatalosan a hatóságok.

Ködben az IMF budapesti látogatása

Magyarország még nem kért időpontot a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) folytatott tárgyalások újraindítására – közölte az IMF szóvivője csütörtökön, azt követően, hogy a Nemzetgazdasági Minisztériumban korábban a tárgyalások őszi felújításáról nyilatkoztak. Gerry Rice szóvivő sajtótájékoztatóján megerősítette, hogy az IMF kész Magyarországgal a tárgyalások újraindítására, az IMF-küldöttség budapesti látogatására vonatkozóan azonban nincs időpont. Hozzátette: kapcsolatban állnak a magyar illetékesekkel, hogy áthidalják a még fennálló nézetkülönbségeket.

Segítség a székely árvízkarosultaknak

Magyarországról kaptak segítséget a székelyföldi árvízkarosultak, akiknek a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége (MGYOSZ) adományozott húsz ezer eurót és húsz tonna cementet. A legnagyobb magyarországi munkaadói szervezet adományát Futó Péter, a MGYOSZ elnöke adta át Erdély két leginkább rászoruló községének, Bölön és Csíksomlyó árvízkarosult közösségeinek. A magyar szervezet korábban Tőkés Lászlóval, az EP-alelnökével kötött megállapodást az erdélyi segítségnyújtás lehetővé tételéről, határon átváltozó együttműködéséről. A magyarországi küldöttség Tőkés kíséretében járta be az árvíz sújtotta területeket, az adományátadást sajtótájékoztató kísérte.

CIA-dokumentum a Wikileaks-szen

Egy titkos CIA-jelentést tett közzé a Wikileaks oknyomozó honlap, de a dokumentum nem tartalmaz államtitkokat. A Központi Hírszerző Ügynökség (CIA) által készített dokumentum olyan eseteket sorol fel, amelyekben amerikai állampolgárok terroristák szolgálatába szegődtek külföldön vagy szélsőségeket támogattak.

HIRDETÉS

SAPIENTIA
ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM

ŐSZI FELVÉTELEI 2010

GAZDASÁG- ÉS HUMÁNtudományok KAR, CSÍKSZEREDA

- Könyvelés és gazdálkodási informatika (8 kt. hely)
- Általános közgazdaság, Agrár- és élelmiszeripari gazdaság (10 tm., 45 kt. hely)
- Marketing (8 kt. hely)
- Statisztika és gazdasági előrejelzés (1 tm., 19 kt. hely)
- Román nyelv és irodalom – angol nyelv és irodalom (4 tm., 25 kt. hely)
- Világ- és összehasonlító irodalom – angol nyelv és irodalom (24 kt. hely)

Beiratkozás:
2010. szeptember 6–14.
nyelv és irodalom képzési ágra:
2010. szeptember 6–11.

530104 -Csíkszereda
Piața Libertății (Szabadság-hét) nr. 1
Tel: +40 266 314 657
E-mail: ghkar@sapientia.siculorum.ro
www.csik.sapientia.ro

MŰSZAKI ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR, CSÍKSZEREDA

- Szociológia (35 kt. hely)
- Kommunikáció és PR (8 kt. hely)
- Élelmiszeripari mérnök (27 kt. hely)
- Környezetmérnök (29 kt. hely)
- Ipari biotechnológia (3 tm., 20 kt. hely)
- Közélelmezési és agroturisztikai mérnök-menedzser (7 tm., 15 kt. hely)

Beiratkozás:
2010. szeptember 9–14.

530104 -Csíkszereda
Piața Libertății (Szabadság-hét) nr. 1
Tel: +40 266 314 121
E-mail: mtkar@sapientia.siculorum.ro
www.csik.sapientia.ro

MŰSZAKI ÉS HUMÁNtudományok KAR, MAROSVÁSÁRHELY

- Kommunikáció és közkapcsolatok (3 kt. hely)
- Fordító és tolmács (18 kt. hely)
- Egészségügyi szakpolitikai és szolgáltatások (5 kt. hely)
- Informatika (21 kt. hely)
- Mechatronika (6 kt. hely)
- Számítástechnika (10 kt. hely)
- Automatika és alkalmazott informatika (14 kt. hely)
- Távközlés (33 kt. hely)
- Számítógépes műveltervezés és gyártásirányítás (35 kt. hely)
- Kertész-mérnök (7 kt. hely)

Beiratkozás:
2010. szeptember 10–14.

Marosvásárhely/Koronka
Șoseaua Sighetului (Segesvári út) 1C
Tel: +40 264 208 170
E-mail: office@ms.sapientia.ro
www.ms.sapientia.ro

TERMÉSZETTUDOMÁNYI ÉS MŰVÉSZETI KAR, KOLOZSVÁR

- Környezettudomány (5 tm., 12 kt. hely)
- Film-művészet, fotóművészet, média (1 kt. hely)
- Nemzetközi kapcsolatok és európai tanulmányok (2 tm., 17 kt. hely)
- Jog (18 kt. hely)

Beiratkozás:
2010. szeptember 6–14.

400112 -Kolozsvár
str. Matei Corvin (Mátyás király-ú.) nr. 4
Tel: +40 264 439 266
E-mail: office@kv.sapientia.ro
www.kv.sapientia.ro

* tm. – tandíjmentes, kt. – költségtérítéses

Tanügyi törvény, függőben

Cs. P. T.

Nem fejezték be ezen a héten a szenátus oktatási szakbizottságának tagjai a tanügyi törvény vitáját, így a munkát a jövő héten kezdődő őszi parlamenti ülésükön folytatják; a jogszabály már biztosan nem lesz alkalmazható az új tanévre – tudtuk meg tegnap Bokor Tibortól, a testület RMDSZ-es tagjától. A bizottság ugyanakkor függőben hagyta a Románia földrajza és történelme oktatási nyelvről szóló paragrafust. „En nem is akarom szóba hozni ezt a cikket, olyan most a hangulat” – magyarázta az ÜMSZ-nek a szenátor. A politikus arra utalt, hogy korábban a testü-

letben nagyon sok vita övezte a szóban forgó paragrafust. Ez ugyanis kimondja, hogy az ország történelméről és földrajzáról a kisebbségek nyelven oktatják; a jelenlegi törvény szerint az oktatás nyelve a román. Korábban ezért az a kompromisszum született a bizottságban, hogy a cikkely vitáját későbbre halasztják. A testület ezen a héten, a rendkívüli ülés ideje alatt, három napig dolgozott, s a vita végén, szerda este a 67. paragrafusig jutott el. Ez a cikkely az értekezési menetét szabályozza. „Abban állapodtunk meg, hogy szeptember elsején, immár a miniszter jelenlétében folytatjuk a munkát” – tájékoztatott Bokor. ◀

Nőtt a romániai korrupció

ÜMSZ

Növekedett a korrupció szintje Romániában – legalábbis a lakosság így értékeli – derült ki a CSOP tegnap közölt felméréséből. Eszerint az ország lakóinak 75 százaléka úgy vélekedik, csúszópénzek nélkül nem tudna boldogulni. A megkérdezetteknek csupán a 6 százaléka értékeli úgy, hogy a korrupció visszaszorult, 13 százalék szerint pedig a szintje változatlan maradt. A felmérés szerint elsősorban a fővárosiak, a fiatalok és nemzeti kisebbségek tagjai véleked-

nek úgy, hogy a jelenség Romániában valamelyest visszaszorult. A megkérdezettek 13 százaléka nyilatkozott úgy, hogy az utóbbi 12 hónapban adott csúszópénzt, 80 százalék saját bevallása szerint nem adott ilyen jutásokat. A legtöbben a fővárosban vesztegették meg valamelyik közintézmény hivatalnokát, ugyanakkor vidéken, az alacsonyabb jövedelmű rétegek, valamint a nemzeti kisebbségek körében alacsonyabb az arány. Az egy fő által kifizetett csúszópénzek átlagos összege 12 hónap alatt 574 lej. ◀

Németország – Románia adósa?

Egész Romániát – de alighanem a nagyvilágot is – meglepte a hír, miszerint Németország közel 19 milliárd euróval tartozik Romániának. Történelmi adósságról van szó, amely a náci Németország pénzügyminisztériumának 1944. szeptember 7-én keltezett fejleces kimutatásán szerepel.

Bogdán Tibor

1939. március 23-án Bukarest és Berlin clearing-szerződést írt alá, amelynek értelmében Románia különféle árucikkeket szállított a német birodalomnak. Ezek ellenértékét a német félnek birodalmi márkában kellett volna kifizetnie – tíz százalékkal az átlagos világszárki árfölött – a Román Nemzeti Banknak, amely a továbbiakban lejtven juttatta volna el a pénzt a szállítóknak.

A szerződést a Romániából emigrált, német állampolgárságú Radu Golban professzor fedezte fel véletlenül, amikor doktorátusi munkájának összeállításakor a Nemzetközi Kifizetések Bankja – a világ legrégebbi nemzetközi pénzintézménye – levéltárát tanulmányozta. Kezdetben csupán dolgozatához kívánta felhasználni az anyagot, később azonban komolyan foglalkoztatni kezdte a kérdés, amelyet valóságos kihívásnak tekintett. Golban idén hívta fel a szerződésre a romániai hatóságok figyelmét: írt a Román Nemzeti Banknak, Traian Băsescu államfőnek, utóbbi levele átkerült a román Külügyminisztériumhoz. „Felfedezéssel” azonban eddig csu-

pán a lapok foglalkoztak, illetve a Die Linken nevű baloldali párt képviselője, Ulla Jelpke kérte ki hivatalosan a kérdésben a német kormány véleményét. A berlini pénzügyi tárca válasza rövid volt és csattanós: az 1947. február 10-én Románia által aláírt párizsi békeszerződés 28. pontja értelmében Bukarest lemondott minden Németországgal szembeni pénzügyi követeléséről.

Kétségek és remények

A HotNews hírportál által megszólaltatott szakértők azonban más véleményen vannak. Szerintük Berlin csúsztat, és emlékeztetnek arra, hogy a békeszerződés idézett cikkelye nem vonatkozik a Németország által „1939. szeptember 1-je előtt vállalt szerződéses és más természetű kötelezettségekre, valamint megszerzett jogokra”. Márpedig a román–német clearing-szerződés éppen ebbe a kategóriába tartozik.

Más hazai szakemberek, így például Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter és Adrian Vasilescu, a Román Nemzeti Bank kormányzójának tanácsosa kevésbé derűlátóak. A tanácsos emiatt el is zárkózott mindenfajta kommentártól, le-

szögezve: senki sem kockáztathatja meg a véleménynyilvánítást az ügyben, mindaddig, ameddig nem tisztázták teljes mértékben a valós helyzetet, hiszen ellenkező esetben a román–német gazdasági kapcsolatokat veszélyeztetnék. Példájtát a tárca vezető is követte, aki egészen sommás választ adott az újságírók kérdésére: „Nem kommentálok az ügyet. Jó napot!”

A Romániai Exportörök és Importörök Országos Egyesületének főtitkára, Mihai

Ionescu maga is óvatosan fogalmazott, szükségesnek tartotta a helyzet alapos elemzését, „nehogy kacsaról legyen szó”. Ugyanakkor kételkedett a Golban által felfedezett dokumentumban leírt pénzügyi hitelességében is, azt pedig egyszerűen kizártnak mondta, hogy a Román Nemzeti Bank közvetítői szerepet vállaljon fel a német állam és a romániai exportörök között.

A derűlátásnak ellentmond az a körülmény is, hogy az Egyesült Államoknak sem sikerült mindeddig visszaszereznie azokat az összegeket, amelyekkel Berlin még az első világháború befejezését követő időből tartozik az amerikai félnek. A Bloomberg Businessweek adatainak megfelelően a német ál-

lamnak 208 millió dollár értékű kötvényt kellene visszaváltania, amelyet a háború sújtotta Németország helyreállítására adott ki. Az adósságot 1930-ig kellett volna törlesztenie Berlinnek. Ezeknek a kötvényeknek „egy jelentős része” ma a World Holding LLC tulajdonában van, ám – a cég vezetői szerint – a német fél megtagadta beváltásukat.

A román fél – fél

Radu Golban a közgazdasági tudományok doktora. Temesváron élt, ahonnan 1988-ban, tizennégy éves korában, családjával együtt kivándorolt Németországba, majd a német állampolgárság megszerzése után, 2003-ban, a svájci Bazelben

telepedett le. A német birodalom „adóslisztájának” felfedezése után figyelme Berlin Romániával szembeni adósságára irányult. Bár a német fél különböző utakon igyekezett kifizetni tartozását, az mégis rohamosan növekedett és az eredeti öszezről, 900 millió birodalmi márkáról 1944-ben már 1200 millióra emelkedett. A román fél ennek ellenére folytatta a szállításokat, még 1944. augusztus 23-a után is, azt követően, hogy az Antant-hatalmakhoz állva, szembefordult a hitleri Németországgal. Radu Golban teljes meggyőződéssel hisz abban, hogy Románia visszaszerezheti Németországtól ezt a pénzt.

A bukaresti hatóságok azonban mindeddig egyetlen hivatalos lépést sem tettek a német adósság tisztázásának érdekében, jóllehet romániai politikai és gazdasági körök igencsak üdvösnél tartják ennek a tartózásnak a behajtását. Véleményüknek megfelelően a közel 19 milliárd euróval összehasonlítható Románia sokkal könnyebben kilábalhatna a jelenleg is egyre súlyosbodó gazdasági és pénzügyi válságból. Ez az összeg ugyanis gyakorlatilag annak a kölcsönnek felel meg, amelyet Bukarest a Nemzetközi Valutaalappal, az Európai Unióval és a Világbankkal leszerződött. A román fél azonban szemmel láthatóan fél ujjat húzni Európa egyik vezető nagyhatalmával – vélik politikai elemzők. ◀

Radu Golban – a német adósság felfedezője. Románia megmentője?

Hosszú vakáció – elbutuló nebulók

Csaknem teljes három hónap tanítás nélkül – a diákok szemében ez a vakáció legfőbb erénye. A túlságosan hosszúra nyúló szabadságot most azzal támadják Amerikában, hogy komoly képzési problémákat okoz.

Gy. Z.

Újabbán a transzatlanti párbeszéd tárgyává vált, hogy az amerikaiak a lusta európaiakon derülnek, akik a munkájukat úgy tekintik, mint az eltöltendő időt két szabadság közt. Az európaiak számára viszont kevésbé köztudomású, hogy nyaránként Amerika micsoda idő- és szellemi pazarlást erőszakol az iskoláira: a május utolsó hétfőjén megünneplelt Emlékezés Napjától (Memorial Day) egészen a szeptember első hétfőjén esedékes Munka Napjáig (Labor Day) a 76 millió gyermek többsége iskolai úton mit sem gyarapítja tudását.

Parasztosdit játszanak

Amilyen hosszú a nyári vakáció, annál nagyobb az

sa az iskolától. (Tegyük hozzá, ez a gyakorlat nálunk sem ismeretlen: a vakációzó fiatalok egy része tudása gyarapítása helyett kénytelen besegíteni a családi gazdaságban, miközben egy másik – nem csekély – réteg fesztiválról fesztiválra jár.)

Természetesen Amerika letűnt agrárkorszakából ered az a szokás, hogy a nyári szabadságot egy teljes negyedévre kiszélesítették. A felnőttek romantikus élményként emlékeznek ifjúságuk nyaraira, és az iparba belenöve is gondoskodnak arról, hogy az Egyesült Államok nyáron semmi esetre se érkezzék meg a 21. századba. A vakációs táborok (summer camps) összes formája többnyire igen drága szórakozás; mindenesetre elérhetetlen annak a mintegy 30 millió diáknak a számára, aki annyira szegény, hogy szülei az iskolai étkeztetést is éppen csak ki tudják fizetni, nem egyszerűen azt is pusztán azért, mert árnyékményét kapnak.

Három hónapos hátrány

A közösségi uszodák csak a nyári szabadság idejére

nyitnak ki, az országnak még azokon a részein is, ahol sok héttel hosszabb ideig elég meleg volna az időjárás ahhoz, hogy úszni lehessen a szabadban. A fürdőmesterek kizárólag diákok, akik a Labor Day másnapján eltűnnek, tehát az uszodákat is bezárják. Magától értődően a szállodák, a repülőjáratok, a szórakoztató parkok is kihasználják a nyarat. Az a lobby, amely a parasztállam Amerika számára a vakációra épül, rendkívül erős. Virginiában például törvény tiltja, hogy a gyerekek augusztusnál korábban visszatérhessenek az iskolapadba. Egy Richmondhoz közeli szórakoztató park után „Kings Dominion törvénynek” nevezik a jogszabályt.

A túlságosan hosszúra nyúlt nyári szünet kihasználtságával kapcsolatos kétélyek már 1906-ban megfogalmazódtak az Egyesült Államokban. A kételkedők azonban soha nem lettek népszerűek. Az azóta keletkezett tanulmányok mind ugyanarra a végkövetkezésre jutottak: ami egy hatéves számára mindössze egy kis időpocsékolásnak számít, az évek so-

rán hatalmas kráterré nő, amelyben legalább egyhavi iskolai matematika illan egy a nyár folyamán; a szegényebb családok gyermekei a tehetősebb diáktársaikhoz képest akár három hónapos hátrányba is kerülhetnek az olvasáskészség tekintetében.

Kövérgyerekek-jelenség

A baltimore-i Johns Hopkins Egyetem vizsgálatai, amelyek az óvodától a felsőfokú végzettség megszerzéséig tartó húsz év adatait elemezték, kimutatták, hogy a képzetlen rétegek gyermekei a tanulmányi idő végén három osztályfokozattal visszamaradtak tudásukban. A jómódúak ugyanakkor a nyári táborokban nyelvet, sportot, zenét tanulnak, a szerencsésebbek még utazhatnak is a szüleikkel, és megismerhetik saját országukat, ha éppen nem a világot. A többiek lemaradnak, minden ösztönzés, kilátás és a szükséges pénz nélkül a végtelenül hosszú, halálosan unalmas nyárban. Amerika alsóbb néprétegeit a nyári szünidő évről évre újra csak bebetonozza.

A nyári tudásvesztés annál tragikusabb, mivel nemzetközi összehasonlításban Amerika sokkal több tanórát nyújt gyermekeinek. Egy OECD-tanulmány kimutatta, hogy az Egyesült Államokban a diákok 1080 tanórát töltenek az iskolapadban, miközben Németországban 758-at, Japánban 600-at, Dél-Koreában 545-öt. Ugyanakkor egy 15 éveseknek összeállított matematikateszt megoldásában az amerikai diákok a tizedik helyen végeztek, a németek pedig a nyolcadikon. Az eredmény miatt egyaránt szégyenkezhetnek és nyugtalankodhatnak az amerikai oktatók és politikusok.

Barack Obama elnöksége alatt a washingtoni oktatási minisztérium életre hívta a Nemzeti Nyári Tanulási Napot (National Summer Learning Day), hogy felhívja a figyelmet a tarthatatlan állapotra. Egyelőre azonban a legtöbbben épp olyan közböbösséggel nyúlnak a problémához, mint ahogy a kövér iskolás gyerekek és a zsíros iskolai ételek ügyével is csak tessék-lássék foglalkoznak. ◀

Lap-top

A nap címe. Miért hallgat, mint a sír Traian Băsescu?, Adrian Halpert, *Adevărul*.

Magyarázat. A neptuni incidensről van szó, természetesen, a nagy élményt azonban az jelenti, hogy megtudjuk, főpolgármester korában T. B., a rettenthetetlen már lefejtelt egy embert, azt az eseményt maga Elena Udrea is elismerte. No de ez korábban történt, azóta volt 2004-ben egy megütött gyerek is. Most Halpert azt írja: „Túl sok a kérdőjel. Túl sok az elnöki előzmény. Túl sok a dadogás. Az elnöknek kötelessége tisztázni, hogy mi történt az immár híressé vált Cireșica terasz mellett.” Lenne.

Létezik – nem létezik? Ritka alkalom: teljes egészében idézhetünk egy sajtócikket. A gyöngyszem az *Evenimentul zilei*ben jelent meg, szerzője Călin Hera. Címe: *Jó, hogy van Boc*. Íme: „Emil Boc mind jobban hasonlít egy kommunista vezetőre: szemébe mondja, hogy fehér az, amit te feketének látsz. Nyilatkozatát, miszerint az adózni akarók mérhetetlen sorai nem léteznek, a tévék kéjesen forgalmazzák, a sorokról készített képek kíséretében. Hasonlóképpen valódiak a havonta kábé egymilliárd ember által kitöltendő formanyomtatványok. Három darab, mindegyik három oldal, három ablaknál. Összesen legalább kilenc milliárd A4-es lap és néhány milliárd hivatalnok, akit azért fizetnek, hogy átvegyék ezeket. Meg mások, hogy feldolgozzák. De ez a helyzet nem létezik. Sem a túlméretezett bürokratikus gépezet. Jó, hogy létezik Boc, különben ki kellett volna találni.”

Támpont! Szeszt! Megint ellenállhatatlan az *Adevărul* karikatúrística, Ion Barbu Genial. A súlyos beteget orvosok híján papok (pópák) csapata műti. Ilyeneket mondanak, kérnek a „sebészek”: Feszületet! Tömjént! Szenteltvizet! Gyertyát! Ha nem is gyógyul meg, a páciens biztosan üdvözülni.

A nap áhíre. Demográfusok érdekes – egyelőre elméleti – lehetőségre figyeltek fel: a szülész orvosok tömeges kivándorlásával rohamosra megnőtt (különösen egy népcsoportban) a születések száma.

Minden napra egy mondat

„Csak maradj mindig nyugodt! Nem az számít, mi történik, hanem az, hogy mihez kezdsz vele.” Martina Cole

Stratégia

Horváth István

István, a király

A keleti országrészben jelentős erők álltak szemben István országgyesítő, központosító politikájával. A király elsőként – 1003-ban – anyai nagybátyját, az erdélyi Gyulát hódoltatta be. Gyula és népe pogány szokások szerint élt, megtagadta az engedelmességet, s önálló, független fejedelemség megeremtésére törekedett. (...) A hűtlenné vált Gyula ellen István maga vezetett hadjáratot, aki végül is nem állt ellen unokaöccse hadának, hanem megadta magát. Miután István király elvette tőle a tartományurasságot – s ezzel egész Erdély a hatalma alá került –, felállította az erdélyi püspökséget. Az államszervező harcok során Ajtony lett István következő ellenfele, aki a Körös, Tisza, Al-Duna és az Erdélyi-középhegység által határolt területen önálló uralmat épített ki. Felvette ugyan a bizánci keresztiséget, de – mint a korban még oly sokan – pogány módra élt. (...) A királyi sereg 1008 körül Csanád vezetésével vonult a marosi vezér ellen, és teljes győzelmet aratott felette. Ajtony területén megszervezték Csanád megyét, majd 1030-ban létrehozták a csanádi püspökséget, melynek első főpapja a velencei származású Gellért lett. A sorozatos katonai győzelmek nyomán Istvánnak sikerült a Kárpát-medence politikai, vallási egyesítése. A belső problémák megoldása nagyon sok energiát követelt, ezért az ország külkapcsolataiban apja békepolitikáját folytatta. A német birodalommal, Velencével és Bizánccal szövetséget kötött. Ha mégis harcra került sor, mindig sikeres hadvezérnek bizonyult.

Farkas Andrea: *Az Államszervezés kora, az Emese álma című kötetben*

Szembenézve

Mostanában, ha református papokkal beszélgetek, elő-előjön a lehallgatás témája, vele meg az a kérdés, hogy milyen bűnököt követett el a Királyhágómelléki Református Egyházkerületben az az ötven lelkész, akinek „jelentető múltját” a Brüsszelbe távozó volt püspök nyilvánosságra hozta. Mondják: a feltárási bizottságtól kapott iratok szerint egyiküknek például az szárad a lelkén, hogy a helyi ortodox pópa durvaságaira hívta fel a belügyesek figyelmét, viszont saját paptársairól, híveiről egyetlen ócsároló sort sem írt. Nevetséges, hogy egy ilyen lelkészt utólag szekusügynöknek kiálltunk ki! Ki tudja milyen fenyegetések nyomán szervezték be! Azt viszont tudjuk: voltak, akiket nem kellett beszervezni, a jobb pozícióért, a nyugati útlevelért önként jelentettek. Persze, nem is elsősorban papok. Minderről természetesen sokat lehetne vitatkozni. Am a közvéleményt inkább az ügy időzítése foglalkoztatja. Jóllehet a lista már korábban rendelkezésre állt, a nagyobb nyilvánosság csak akkor ismerhette meg, amikor Tőkés Lászlónak át kellett adnia a püspöki széket. Ez sokakban olyan gondolatokat ébreszt, hogy Tőkés Lászlónak nem erőssége a nyílt szembenézés. Kényelmesebb számára Brüsszellel vagy Budapestről üzenni, mint lelkésztársai szemébe nézni, és keresztényhez illően, nyíltan megbeszélni velük a dolgokat. (Van, aki egyszerűen visszarúgást említ.)

A jegyzetíróban akaratlanul felötlük az RMDSZ-ben betöltött tiszteletbeli elnöki tevékenysége. A jelenlévők tanúsíthatják: azon a szatmári kongresszuson elsősorban azért váltották le, pontosabban szüntették meg tisztségét, mert nem járt el az RMDSZ tanácskozásaira, hogy ott mondja el, mi fáj, mivel nem ért egyet, hanem örökösen a sajtón át üzent. Persze, ez sokkal könnyebb volt neki, hiszen nem kellett a bíráltak szemébe néznie, netán az ellenérveket hallgatnia.

Miként az autonómiáról is sokkal kényelmesebb a *Duna TV*-ben, egy székely faluban és templomban értekeznie, ahol természetesen csak tapsot kap, mint azok előtt, akik meg kellene hogy adják nekünk az autonómiát. Vagyis a román közvéleményt formáló sajtó, politikusok, de főleg parlamenti képviselők előtt, hisz a román parlament jóváhagyása nélkül nincs semmiféle autonómiánk. Az

RMDSZ listájáról első helyen megválasztott EP-képviselőnk úgy tesz, mintha ezt nem tudná! Ezért inkább cselesen a háttérből üzengetve politizál, mintsem hogy az érintettek elé álljon. Pedig ez nagyobb hitelességet jelentene, főleg a dolgok összefüggéseit jobban ismerő, populista szövegekkel nehezen traktálható emberek előtt.

Sike Lajos

Egyenszépségek a kifutón

Mexikói lány nyerte el az idei Miss Universe címet. Hurrá! Hogy miért éppen ő? Hát csak. Nem voltam rest, valamelyik honlapon végignyálztam mind a nyolcvankét jelölt fotóját (naná!); valahol a közepe táján elkezdtem úgy érezni, hogy káprázik a szemem. Az nem létezik, hogy ennyi klón kövesse buja csipőringatással egymást a színpadon! Egyforma méret, egyforma testalkat, egyforma hajszínrnyalat, egyforma hajhossz, egyforma egzotikus arcforma – csupa egyenszépség. A bőség zavara.

A férfiak egészséges, ámde titkos vágyai testesülnek így meg a kifutón. Merthogy a legtöbbjük (legyünk őszinték, férfítársaim: a legtöbbünk) álmódott már arról, hogy egyszerű – vagy még inkább: többször –

ikerpár kényeztesse, ekkora mennyiségben azért mégis csak sok a jóból.

Mi lehet vajon az oka, hogy ennyire uniformizálódott a lányokat kiválasztó nemzetisűrű ízlése? Beköszöntött volna itt is a globalizmus? Hová

Gyulay Zoltán

tűntek például a szőke, kékszemű germán, skandináv dúskeblű csodák? A gyermekkorom óta máig lankadatlanul ideálomnak vallott típus? A legelső lány, akinek elemi iskolásként az üttörőtáborban először nyomtam félfénk pusztit a szájára? (Tavaly értesültem róla, hogy meghalt.) A luxemburgi lány, akit egy fűszeres adriai éjszakán először csókoltam meg igazán? (Harmadnapra a Varsói Szerződés megszállta Cseh-szlovákiát.) Mindkettő szőke volt és kékszemű. És a legutóbbi nagy szerelem, a lipcsei születésű, akinek annyi „hibája” volt csupán, hogy a szeme színe zöldbe hajlott? Legkitartóbb társam, a feleségem szeme szintén kékben ragyogott, csak épp a haja volt hol az eredeti fekete, hol mahagóni.

Szóval úgy tetszik: a szőkeknek leáldozott. A szőkenős viccek megtették hatásukat, kivonták őket a divatból. Most az egzotikus, főként karibi típus hódít Amerikától Németországig – lassan úgy vagyok velük, mint a kínaiak az európaiakkal: az arcunk alapján nem tudnak minket megkülönbö-

tetni egymástól. Bennünket pedig hovatovább a név sem igazít el, mert csupa-csupa törökös, szlávös, arabos hangzású. Csak az olyan politikailag kevésbé korrekt ízlésről tanúskodó országok mertek nemzeti karakterüknek megfelelő külsővel megáldott lányokat benevezni, mint például a thaiak vagy a kazahok.

Ilyen mezőnyben üdítő, bár merész kivételként hatott a szlovéneke, a finnek, a svájciak, az ukránok, a szlovákok, a svédek délszláv „családi háttérrel” rendelkező és a kanadaiak orosz nevű versenyzője, továbbá a sorból igencsak kilógó, ugyancsak szőke görög lány. Nem is tudom, hogy merészelték venni maguknak a bátorságot; nem csoda hát, hogy közülük egyedül az ukránok üdvöskéje jutott a legszebb tizenötbe, ahol aztán persze pillanatok alatt elvérzett.

No de nem tudósításról van itt szó, hanem érces gondolatok fejtegetéséről, szakadjunk is el tehát a rögválságtól, s értekezzünk inkább a dolgok mélyére ásva arról, hogy mi lehet a nagy titok nyitja. Em-

lítetttem ugye a thaiakat, a kazahokat. Ők nyilvánvalóan a saját szemüknek hisznek, nem pedig a nemzetközi trendeknek, annak a közmegegyezésen alapuló közízlésnek – ha egyáltalán van ilyen –, amelyet egy titoktartás központból irányíthatnak. A többiek arra figyelmeztetnek, hogy a pénzpiac mindenható ura, a televíziós egyszorosozatok pápája, Amerika mire vevő, és máris tapsolnak; mint a mesebeli sárkánynak, küldik is neki az általa szépnek tartott szegény lányt. Ellenszegülni nem lehet. Ha az anorexiás csontkollektóra vevő a divatvilág – és őket utánozva a mindenre kapható, beteges tini korosztály –, jöhet akármilyen tiltás, akármilyen alsó kilogrammhatár, az üzlet akkor is üzlet marad.

Pedig nincs mindenben üzlet (még ha politikai tőke kovácsolódhat is belőle). Őszintén mondom, nem szégyellem, meghatódtam az igaz szerelem példáján: Frank-Walter Steinmeier, a német szociáldemokraták vezére, volt külügyminiszter kedden „csak” azért feküdt kés alá, hogy az egyik veséjét az ő szemében a világ legszebb nőjének, súlyosan beteg feleségének, Elkének ajándékozza. Számomra ez volt a hét híre, nem pedig a Las Vegas-i hűsvásár.

Félsziget, teljes gözzel

Farkas István

► „Ez egy olyan fesztivál, amelyiken csak jól érezheted magad. Ha meg nem, akkor magadra vess. Ha leiszod magad, és nem emlékszel semmire, akkor te vagy a hibás, akárcsak akkor, ha kötekedsz, és megvernek. Itt bulizni kell, és elfelejteni a gondokat. Ez egy külön világ” – magyarázta lapunknak egy „ösfélszigetes”.

A jó hangulat adott

A Pannonia Allstars Ska Orchestra (PASO) együttes tegnap délutáni koncertjével hivatalosan is kezdetét vette a marosvásárhelyi Vikend-telepen a kilencedik Félsziget Fesztivál. „Ez az underground klubokban felnőtt magyar együttes megjárta már a Sziget Fesztivál Nagyszínpadát is, így jó kezdése egy ilyen fesztiválnak” – mondta lapunknak Bíró Evelin, aki Csíkszeredából jött a Félszigetre. „Ska-rajongó vagyok (a ska Jamaikáról származó zenei stílus – szerk. megj.) így nagyon örülök annak, hogy a szervezők külön napot szenteltek ennek a zenei irányzatnak” – teszi hozzá a lány, aki csak a Félsziget első napjára érkezett. „Előző években végig itt maradtam,

de most muszáj dolgoznom” – mondja szomorúan, majd a nagyszínpad fele int, ahol a spanyol SKA-P hangol a koncertre: „Látod, ezek most a királyok ebben a stílusban, biztos vagyok benne, hogy hatalmas bulit csapnak, s még nagyon sok ilyen lesz az idei fesztiválon, csak sajnos nélkülüm”.

A brassói Daniela Lazăr szerint az a legjobb a Félszigetben, hogy nem csak egy stílusra koncentrálnak, hanem igyekszik több műfajt átfogni. „Jó, hogy fellépnek olyan klasszikusok, mint például a Phoenix, mert azzal az idősebbeket is idecsalogtatják, és legalább megtudják, hogy nem a pokol van itt, amiért ilyen hangos a zene, hanem a mennyország – mondja nevetve, majd hozzáteszi: aki akar, metálzenére bulizik, aki akar trance-re. A jó hangulat csak rajtat áll.”

Lesz ki bulizzon

A Félsziget tegnapi sajtótájékoztatóján Bodor László fesztiváligazgató elmondta: idén körülbelül 15 százalékkal több hetijegyet sikerült értékesíteniük, viszont a napjegyek, annak ellenére, hogy a helyszínen 20 lejjel kerülnek többre, mint elővételben, kevésbé voltak kelendőek. Ettől

Elkezdődött a marosvásárhelyi Vikend-telepen Erdély legnagyobb fesztiválja

Fotó: Tofán Levente

függetlenül a szervezők biznak a sikerben, és remélik, hogy a válság ellenére sikerül legkevésbé hatvanezer fesztiválozót kicsalogatni a Maros partjára. Számításaik szerint minden a jó időjáráson múlik: ha kitart a napsütés, lesz, aki bulizzon.

A fesztivál területén levő sorsátráknál alig van szabad asztal, a csocsók is mind foglaltak, sőt gokartozó is akad. „Egy nagyjából harminc tagú bandával jöttünk a fesztiválra, a legtöbben visszaesők vagyunk. Nekem személy szerint ez az ötödik vagy hatodik

Félszigetem. Nem is számolom, csak azt tudom, hogy az volt az első, amelyiken az Apocalyptica is fellépett” – mondja nevetve Balogh Kristóf, aki idén végezte el az egyetemet. A Hargita megyei fiatalember szerint megéri Félszigetezni, mert egyre színvonalasabb a fesztivál, és ami a legfontosabb, még mindig olcsó.

„Meg kell nézni, hogy mennyi egy jegy a budapesti Szigetre, vagy egy bukaresti fesztiválra. En voltam most az Iron Maiden koncerten is, de össze sem lehet hasonlítat-

ni ezzel. Itt egyik koncertről szinte mehetsz a másikra, egész hétvégén” – magyarázza a fiatalember. Barátja, Tósa Ágoston nem egészen így vélekedik: „A kolozsvári diáknapi nyertünk egy-egy hetijegyet. Ha ez nincs, nem tudtam volna megengedni magamnak, bár nem ez az első Félszigetem. Tavaly is csak egy napot voltam, pedig nagyon jó ez a fesztivál.” A fiúk leginkább az Omega koncertjét várják, de megrázzák magukat a Gorillaz Sound System és a Korn akordjaira is.

Túlzott óvatoskodás?

Miután átverekedjük magunkat két biztonsági kapun, sikerül bejutni a kemping területére, ahol már több mint száz sátor áll. „Kicsit butaság ez a nagy óvatoskodás. Minden ki- és bemenetkor (a sátorhelyek és a koncerthelyszínek közötti kapu – szerk. megj.) ellenőriznek. Amikor megérkezünk, elkobozták egy üveg whiskymet, pedig becsomagoltam a hálósá-komba, de a detektorral észrevették. A mellettünk levő sátorban lakó lányok simán behozták a vadkendert, s vígan pöfékelnek a vízpipájukkal” – mondja nevetve egy kolozsvári egyetemista.

A biztonságiak azonban hajthatatlanok. Mindent kiszedtetnek a táskámból, és se-hogy sem értik, hogy miért viszek a fesztiválra laptopot. „Elhozzátok ide ezeket a drága cuccokat, majd jön a panasza, hogy a biztonságiak nem vigyáztak rá, és ellopták” – háborog az egyik biztonsági cég alkalmazottja. „Elég nekünk arra vigyázni, hogy a karkötők rendben legyenek, mert bizony sokan próbálnak belőgni. Van olyan, aki szándékosan lazábbra teszi fel, hogy majd levehesse, s átadhasa barátainak” – teszi hozzá. ◀

HIRDETÉS

FÖSZERVEZŐ: IDENTITAS ALAPÍTVÁNY, RMDSZ

IX PARTIUMI MAGYAR NAPOK

Augusztus 26-29 - Szatmárnémeti

ÁLLANDÓ PROGRAMOK A KOSSUTH KERTBEN ZÁRÓKONCERT A MEGYEI MŰZEUM ELŐTTI TÉREN (V. LUCACIU TER)

PMN 2010

Fellépnek

HOBO • BRÓDY JÁNOS • CHARLIE VARGA FERI ÉS BALASSY BETTI

Főtámogatók:

SZATMÁRNÉMETI VÁROSI TANÁCS, SZATMÁR MEGYEI TANÁCS,

Arany fokozatú támogatók:

Ezüst fokozatú támogatók:

Corvinus Alapítvány, Erlux, Metaplant, Edmea Trans, Astoria Szálloda, Idea Studio, Clinica Koreli, Maskulik Csaba, Günthner Tibor, Vindex Romania, Musikhaus Attila, Ferrys Invest Pénzváltó, Deco Reclama, Exotic K, West Medica, Mark Manufaktur, Chilly Csárda, Geiger Fenster

Támogatók:

Inschnitsam, Becons, Samfara, Bednar, Capca, Baer Romania, Termo, Apollonia, Virgenciu, CBS, Zitec, Blady Impex, Neptun Company, Consult Scolari, Meditans, Nerselt, Image Service, Fink Invest – Tóth Sándor, Dr. Molnár Zsolt

Média-támogatók:

GIAZ

Újra „feltáblázták” a Fekete Sas Palotát

Totka László

► Visszahelyezték tegnap a magyar színjátszás tábláját a nagyváradi Fekete Sas Palotára, az eredeti tábla felhelyezésének 112. évfordulóján. Az eredeti tábla másolata az épület erkélyén kapott helyet, ott ahol közel száz évig állott. Emellett a palota földszintjén kétnyelvű táblát is elhelyeztek – a kezdeményező elmondása szerint azért, mert itt jobban láthatják a járókelők és tudomást szerezhetnek a tábla fontosságáról.

Az ünnepi táblaavatást az újraavatás kezdeményezője Sárközi Zoltán tanácsos vezette, az ünnepségen beszédet mondott Bíró Rozália a város alpolgármestere is, aki a romániai magyar és a nagyváradi színjátszás történet-

re, fénykorára emlékezett. Hajdú Géza, a Szigligeti Társulat színművésze a színjátszás szerepéről beszélt, utalva arra, hogy a színjátszás évszázadokon át a nyelvművelés és a kultúra terjesztésének a leghatékonyabb módja volt, ezt örökíti meg ez a tábla is, ami újra helyet kaphatott az épületen.

Az ünnepséget a Szigligeti Társulat rövid verses-zenés előadása gazdagította. Az eredeti tábla elhelyezésének körülményeiről, annak fontosságáról szerezhetünk tudomást, a korabeli, 112 éves ezelőtti, augusztus 26-i újságokban megjelent cikkekből olvastak fel. Az akkori táblaavatás három napos eseménysorozatot jelentett. Az újraavatott tábláról Bíró Rozália és Sárközi Zoltán közösen emelték le a leplet. ◀

Régi és új táblát is felavattak tegnap Nagyváradon

A szerző felvétele

Magyar ízek Szatmáron

Sike Lajos

► Rangos eseménnyel indított tegnap este a kilencedik alkalommal megszervezett Partiumi Magyar Napok. A színház épületében a hivatalos megnyitót követően Földes László (Hóbó) előadásában József Attila verseket hallhattak a nagyrődemű. A vasárnap estig tartó rendezvény keretében minden eddigénél több népi hagyományokra épülő műsor, benne sok gyermekjáték, tánc, népdal, kézműves-foglalkozás lesz – tudtuk meg a szervezőktől. A rendezvényen a zenei kínálat a leggazdagabb, de nagy népszerűségnek örvend a gasztronómiai kert és más rendezvények is. A gazdag ajánlatban vannak kiállítások, könyvbemutatók (köztük Kelemen Hunor legújabb verseskötetének az ismertetése) és színpadi előadások is. Lesznek könnyű és komolyzenei koncertek, többek között fellép Brody János, Varga Feri, Balássy Betti és Ihos József, a vasárnap esti zárókoncerten pedig Charlie énekel. Stier Péter főszervező kiemelte a civil szervezetek látványos jelenlétét, a környezetvédők például ökosátorral, az Aranykapu népi gyermekjátékok készítésének tanításával, de a Caritas és a Máltai Szeretetszolgálat is a résztvevők rendelkezésére áll. ◀

Kóros kórházi szakemberhiány

Emil Boc kormányfő megmakacsolta magát: az egészségügyben is megmarad a létszámstopp

Sipos M. Zoltán

Magukra maradt kórházi beutaltak, túlterhelt, de alul fizetett asszisztensek, akut szakemberhiány: ugyanazzal a „kórképpel” küzd a hazai kórházak szinte mindegyike. Cseke Attila egészségügyi miniszter megkongatta a vészharangot: körülbelül ötezer egészségügyi alkalmazottra lenne szükség a kórházak elfogadható működtetéséhez, ezért sürgető az érvényben lévő alkalmazásstop feloldása. Emil Boc kormányfő és a kormány egyelőre hajthatatlan. A miniszterelnök úgy véli, ilyen léptékű döntéshez a Nemzetközi Valutaalappal kötött megállapodás feltételeit kell újratárgyalni, Emil Boc szerint legfennebb ezer alkalmazott emelhető be sürgősségi hatállyal a személyzeti gondokkal küzdő rendszerbe. Emil Boc arra is figyelmeztetett: a Cseke által kezdeményezett alkalmazások előtt meg kell vizsgálni az egészségügyi reform hatékonyságát, az egészségügyi struktúra átalakításának eddigi eredményeit.

Az egészségügyi tárca által szorgalmazott személyzeti bővítést a legutóbbi kormányülésen a gazdasági mi-

nisztérium is határozottan elutasította, habár az is felmerült, hogy a következő időszakban az orvosok fizetését is feltétlenül növelni kell, másképp nem akadályozható meg az évről évre egyre súlyosabb orvos-elvándorlás. Emil Boc miniszterelnök a felvetésekkel kapcsolatban figyelmeztetett: nemcsak az egészségügyben, hanem a közigazgatásban és a tanügyben is szükség van a meglévő létszámstopp részleges feloldására, ennek feltételeiről leg hamarabb szeptemberben tárgyalhat a kormány.

A beteg bőrére megy

A működésképtelenség hátán vergődő intézményekben azonban már elfogyott a türelem. Maros megyében 200 meglévő poszt betöltését tiltja az érvényben lévő rendelkezés, az ország egyik legtekintélyesebb egészségügyi központjában krónikus szakemberhiánnyal küzd az intenzív terápia, az idegsebészeti osztály, a sürgősségi ügyelet, a neonatológia, és elengedhetetlenül szükség lenne aneszteziológusok alkalmazására is. A Maros megyei Egészségügyi Igazgatóság tájékoztatása szerint jelenleg 6134 alkalmazottal

A stratégiai fontosságú marosvásárhelyi kórházakban sincs elég orvos és ápoló

Fotó: archív

működik a közellátás a térségben, a megfelelő színvonal biztosításához azonban 244 szakember alkalmazására lenne szükség. A legsürgősebb a helyzet a megyei sürgősségi kórházban: itt 86 alkalmazott hiányát érzik szó szerint a „bőrükön” a betegek. A megyei klinikán 57 poszt betöltésére van szükség. A vidéki intézmények sincsenek jó helyzetben, Segesváron 32, Dicsőszentmártonban 39 állás van befagyaszthatva. A fentebb említett szakorvosokon kívül szükség lenne a felső- és középfokú végzettséggel rendelkező asz-

szisztensek, illetve ápolók alkalmazására is – figyelmeztet a megyei egészségügyi igazgatóság vezetője, Adrian Mureșan.

Fáradtak, félnek

Nem jobb a helyzet Kolozsváron sem, itt a 2-es számú nőgyógyászati klinikán a nélkülözhetetlen ápolószemélyzetnek alig fele áll a betegek rendelkezésére – figyelmeztet Mihai Miesnite kórházmenedzser: a szükséges 90 alkalmazott közül csupán 50 áll ténylegesen alkalmazásban. „Hogy mit jelent az,

hogy túl vagyunk terhelve? Azt, hogy félünk: minél több a beteg, annál kevesebb figyelmet jut rájuk, annál nagyobb a hibalehetőség” – magyarázza lapunknak az egyik szolgálatban lévő szakápoló, aki arra panaszkodik, hogy érezhetően nő a betegek türelmetlensége, bizalmatlansága. „Meg is értem őket, hiszen éppen hogy csak végigfutunk a kórtermeken, alig tudjuk teljesíteni a legfontosabb feladatainkat. Úgy érezhetik, mellőzzük őket, pedig nem erről van szó” – teszi hozzá a láthatólag fáradt alkalmazott.

„Én közepesen súlyos beavatkozáson estem át, nehezemre esett utána felkelni, de hamar rájöttem, itt muszáj magamon segítenem, más nem fog a rendelkezésemre állni. Örülök, hogy a legszükségesebb orvosi figyelmet megkaptam, a kórházban is önellátásra rendezkedtem be” – ecseteli a helyi állapotokat Lavinia Burian paciens. A frissen műtött beteg azt is megosztja lapunkkal, nem lepte meg a kolozsvári körülmények: hasonló állapotokat tapasztalt az utóbbi hónapokban Bukarestben és Iași-ban is. Emil Buiga, a hazai Ápolók és Asszisztensek Egyesületének elnöke arra figyelmeztet, nagyon sok olyan intézmény működik az országban, ahol hatvan kórházi ágy ellátására egyetlen ápoló kénytelen vállalkozni. A szakember szerint ez azt jelenti, hogy az ilyen mértékben igénybe vett ápoló munkáideje alatt egyetlenegyszer tud foglalkozni mindegyik betegével: akkor, ha az ellátás nem igényel hosszabb beavatkozást. Ha azonban betegként több mint negyedórát kénytelen eltölteni a szolgálatos, akkor a munkaidő végére el sem jut mind egyik ápolthoz – összegzi a szomorú mérleget Buiga. ◀

Adókáosz: Șeitan szerint továbbra sincsenek sorok

Munkatársunktól

Az elmúlt napokban kialakult járulékfizetési káosz kezelésére tett ígéretet tegnap Mihai Șeitan munkaügyi miniszter. A tervek szerint postán vagy elektronikus úton, banki átutalással is megoldható az, amit ezen a héten több száz ezren személyesen próbáltak elintézni.

Szeptemberben újakezdik

Az egészségügyi pénztáraknál, munkaügyi hivataloknál, nyugdíjbiztosító pénztáraknál azért kígyóztak végeláthatatlan sorok, mert az érvényben lévő jogszabályok értelmében ezentúl a vállalkozói engedéllyel rendelkező magánszemé-

lyek, a megbízási szerződéses dolgozó szellemi szabadfoglalkozásúak is havonta kötelesek járulékot fizetni. Ez azt jelenti, hogy körülbelül ötszáz ezer befizető ügyintézése hárul többlet-ként a hazai hivatalokra: a hazai adminisztráció az elmúlt napok tapasztalatai alapján nem bírta a megterhelést. Mihai Șeitan abban bízta, hogy szeptember 25-ig működőképes lesz az e-Románia elektronikus rendszer, és azok is beadhatják jövedelemigazolásaikat, akik postán továbbítják az okiratokat. „A jövedelembevallást sem kell havonta benyújtani, csak akkor, ha jelentős változás áll be ezekben” – figyelmeztetett a tárcavezető, aki szerint csak akkor rónak ki büntetést az

illetékes hatóságok, ha már pontosan lehet tudni, hány embert érint a befizetési kötelezettség. „Mindaz, ami az elmúlt hetekben kötelezővé vált, azt a célt szolgálja, hogy bevonjuk a hazai szociális rendszerbe azokat, akik eddig kimaradtak. Az érintettek, a részarányos befizetés után, természetesen igénybe is vehetik majd ezeket a szociális ellátásokat” – magyarázta a népszerűtlen intézkedések hátterét a tárcavezető.

Jön az adósztrájk

A magyarázatok és a könnyítések ellenére sem nő azonban az intézkedések elfogadottsága. Șeitan szerint az sem kizárt, hogy alapos indokkal mentesüljenek a büntetésfizetés alól azok, akik a jövedelembejelentés, vagy a befizetés teljesítésében akadályozva voltak. „Nem okoz örömet a bírságolás a hatóságoknak, a cél az, hogy előbb-utóbb mindenki része legyen a rendszernek. Művészek egy csoportja – köztük Dan Bittman könnyűzene-énekes, a Pénzügyminisztérium egykori tanácsosa – nyílt levélben adósztrájkra szólította fel mindazokat, akiket a honoráriumok új típusú megadóztatása hátrányosan érint. ◀

Vállalkozásához finanszírozásra van szüksége, ugyanakkor védeltséget keres a piaci és árfolyam-ingadozásokkal szemben?

A megoldás: lej alapú hitel, a teljes futamidőre érvényes fix kamatozással.

9%-os fix hitelkamat a teljes futamidőn keresztül

0,15% havi kezelési költség

Ajánlatunk 2010. szeptember 30-ig érvényes.

A vállalkozás mindenkori tevékenységének finanszírozására a teljes futamidőben fix kamatozású hitelt nyújtunk, amely védelmet biztosít a piaci változásokkal és az árfolyam-ingadozással szemben. Így hatékonyabban tervezheti cégének költségeit, és gondoskodhat az üzletmenetéhez szükséges tőkééről.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

hitelkés- és közép vállalkozások számára

Sorállással büntetnék a munkaügyi minisztert

A leváltásnál is szigorúbb büntetéssel sújtaná Mihai Șeitan munkaügyi minisztert Cristian Preda demokrata-liberális EP-képviselő, aki még a legutóbbi könyvéért járó bevételt is átadná a tárcavezetőnek azért, hogy megleckéztesse. „Șeitan nem leváltani, hanem sorbaállásra kell kötelezni. Átadom neki a következő hat hónap alatt befolyó szerzői jogdíjamat, hogy érezhesse, milyen megaláztatásban van részünk” – írta blogbejegyzésében Preda. A nagyobbik kormánypárt másik vezető politikusa, Ioan Oltean alelnök is elégedetlenségének adott hangot amiatt, ahogyan az illetékes tárcavezetők kezelték a helyzetet. Szerinte Șeitan és Sebastian Vlădescu személyesen felelősek a lakosság körében tapasztalható feszültségért és elégedetlenségért. (M. Á. Zs.)

VASÁRNAP
2010. augusztus 29.

A nap filmjei
TV2, 21.05
Malac a pácban

Wilbur, a vakarcs kismalac iffjonti hebehurgyaságával és őszinte nyitottságával naivnak tűnik az istálló többi lakója számára, ám Charlotte, a pók szívesen fogadja barátjává. Akkor lesznek csak igazán elválaszthatatlan barátok, amikor a többi állat elárulja Wilburnek, hogy a napjai meg vannak számlálva. Úgy tűnik, csak a csoda mentheti meg a kismalac életét.

m1, 21.55
Zimmer Feri

A történet helyszíne egy balatoni üdülő, amelyet Fikász Ferenc, ötvenes évektől kezdve, hatalmas adósságot nyakába véve kibérel. Terve szerint őszre kifizeti az adósságot és lerakja családja boldogulásának alapjait. Természetesen vesz, hogy ennek a célnak az eléréséhez minden eszközt alkalmaznia kell: méregdrágán adja ki a szobákat, vizezi a sört, romlott húsokból főz.

DUNA TV, 22.35
El Tropicó – Az elveszett város

Az El Tropicó, a havannai éjszakában játszódik, Fidel Castro által 1959. január 1-jén megdöntött Batista-diktatúra utolsó hónapjaiban. A főhős az El Tropicó bár apolitikus tulajdonosa, Fico Fellove, aki nem tudja visszatartani két öccsét attól, hogy kivegye részét a történelem formálásában. Luis részt vesz az elnöki palota hírhedt ostromán, Ricardo pedig Castro és Che oldalán harcol a dzsungelben.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás

11.00 Híradás, Gyermekműsor

12.00 Híradás

12.05 Igehirdetés, Délkőr

13.00 Híradás

13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben – faluműsor. Kercsed, Kolozs megye (ism.)

14.00 Zenés üzenetek

16.00 Híradó

16.10 Zenés üzenetek

17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

14.00 Műsorism.

14.05 Dalposta

15.40 Vidékről vidékre

16.25 Térerő

17.15 Egyházi műsor, katolikus

17.58 Műsorism.

DUNA TV

7.55 Különvélemény
8.40 Cimborá (ism.)
9.10 Marsupilami
9.35 Főzés? Gyerektévé!
9.45 Zengő ABC
10.30 Kaland-Zoo a Kifutók mögött
10.55 A szeleniták titka, avagy utazás a Holdra
12.15 Hatodik sebesség
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.25 Balkezes angyal (magyar vígj., 1940)
15.45 Dunáról fúj a szél
15.55 Ízörzök. Porrogszentkirály
16.25 Művészvilág
17.00 Kisenciklopédia
17.05 Vannak vidékek
18.10 Mese Janosch álmomeséi
18.40 Arcélek
19.00 Híradó
19.25 Heti Hírmondó
20.05 Egy kis művészet
20.15 10 éves az Experiance
21.10 Teréz anya
- A sötétség szentje
22.05 Divathét
22.35 El Tropicó
- Az elveszett város (am. filmdráma)
1.00 Dunasport
1.15 Elsa Valle

m1

6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.05 Sport hírek
9.10 Fótér
10.10 Katolikus krónika
10.40 Az ember itt
10.50 A sokszínű vallás
11.05 Evangélikus magazin
11.30 Metodista ifjúsági műsor
11.40 "Csodát termő hit"
12.05 Gyóni Géza
12.30 Az utódok remény-sege
13.01 Hírek
13.10 Telesport
13.40 Kul-túra 2010
14.10 Szerelmek szicíliai módra (olasz vígj., 1968)
15.55 Hogy volt?
17.00 Körhinta Fesztiválkalauz
17.30 Egy önéletrajz vázlat (am. kalandf., 2. rész)
19.00 Panoráma
19.30 Már egyszer tetstett!
20.30 Híradó este
21.00 Az Ezeregy éjszaka meséi (am. kalandf., 4. rész)
21.55 Zimmer Feri (magyar vígj., 1998)
23.30 Kultúrház
0.25 Hírek
0.30 Sport hírek
0.40 Pokoli nász (francia-svájci krimi, 1984)

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Mesék
9.35 Spuri (auszt. sor.)
10.00 Derek, a fenegyerekek (sor.)
10.45 Pettson és Findus, a rakétás macska
12.00 Énekelt versek
12.30 Világörökségeink
13.01 Engedjétek hozzám
13.05 Így szól az Úr!
13.10 Katolikus krónika
13.50 A sokszínű vallás
14.05 Evangélikus magazin
14.30 Metodista ifjúsági műsor
14.40 "Csodát termő hit"
15.05 Gyóni Géza versei
15.30 Az utódok remény-sege
16.00 Női szemmel
16.25 Beszterce ostroma (magyar sor.)
17.45 Táncdal-fesztivál
18.35 Pro natura
19.25 Linda (magyar sor.)
20.30 Mészga Aladár különös kalandjai
21.00 Híradó este
21.25 Múlt-kor speciális
22.00 Ketten (francia f.)
23.30 Egy önéletrajz vázlat (am. kalandf., 2. rész)
0.55 Beugró

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kőlyökklub
Benne: Kaleido Star, Stuart Little, Rupert maci, A komisz aranyhal, Hupikék törpikék
11.10 Trendmávia
Életmód- és szépségmagazin
11.40 Asztró Show
12.40 meneTrend
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 A dadus (amerikai vígjáték sorozat)
14.15 Magyar autósport-magazin
14.30 Forma-1 (élő) - Belga Nagydíj
- Circuit de Spa-Francorchamps, Spa
A futam közvetítése élőben
Utána: 17.05 Hatoslottó-sorsolás
17.15 Butch Cassidy és a Sundance kőlyök (amerikai kalandf., 1969)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német sor.)
21.00 Star Wars II. rész: A klónok támadása (am.i kalandf., 2002)
23.50 Nappali rémálmom (amerikai krimi, 1992)
1.40 Portré Riportmagazin (ism.)

TV2 TV 2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Látlelet a Földről
7.45 Tv2 matiné
10.30 414-es küldetés
11.00 Tv2 matiné
11.25 Stahl konyhája
12.30 Kalandjárót
12.25 Szálgöld vipera (am.-német sor.)
13.25 Monk
- Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
15.25 Sheena, a dzsungel királynője (am. kaland sor.)
16.25 Crusoe (am.-angol-kan. kaland sor.)
17.25 A Tűzjáró (am. kalandf., 1986)
19.30 Tények
20.00 Napló
Mérlegen a valóság
21.05 Malac a pácban (am. családi vígj.)
22.45 Fribzi Hajdú Péterrel (talk show)
23.45 A királyság (am. sor.)
Közben: Kenósorsolás
0.45 Azfeszt - Rock-'N'Roll Zenei Fesztivál
1.15 A John Malkovich menet (am. vígj., 1999)
3.10 EZO.TV 06-90-602-022
Jósok, látók, médiumok!
4.05 Napló (ism.)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
A vidék magazinja
9.05 Iskolapélda (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó - Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értéktelés más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
Szarvassá válni (magyar portréf.)
0.05 Kontraszt (ism.)

TVR 1

7.10 A hit világa
9.00 Ahogy elő van írva
9.50 Nézd Románia!
9.55 Disney Klub
10.50 Mond mi fáj
11.30 A falu élete
13.00 Lark Rise to Candleford (angol sor.)
14.00 Hírek
14.20 Ismerd meg a te Európadát!
14.55 Forma 1: Belga Nagydíj (live)
17.00 A 60-as évek hallhatatlanjai
17.35 Dough and Dynamite (amerikai némaf., 1914)
18.00 Nézd Románia!
18.10 Ma este a családban ünnepelünk
19.25 Jocker, Loto 5 /40, Loto 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Győzd le az árvizet
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.10 Bátrak harca
- Az új Franciaország (kanadai-francia-angol romantikus dráma, 2004)
23.35 Az ígért szép szó (szerb-francia vígj., 2007)
1.50 Zöld arc (ism.)
1.55 Ma este a családban ünnepelünk (ism.)

TVR 2

7.00 Népi pihenőhelyek
8.00 Kaland és természet
8.30 A térképen túl (ism.)
9.00 Motomágia
9.30 Mosoly négy keréken
10.00 Farm - magazin
11.00 Két dojnázó
11.30 Csavargó halász
12.00 A mágiikus kő (auszt. sor.)
12.35 Kicsik órája
13.35 Fogtündér kisegér 2. (arg.-sp. anim. f.)
15.15 Lehet, hogy nem tudtad
15.30 Jamie Oliver varázslói
16.00 Atlasz
16.30 Arc és hasonlóság
17.00 Zene
18.00 Ki vagy doki? (angol kaland sor.)
19.00 Bajnokok
19.35 Videóterápia
20.00 Fiala vagyok, karriert építünk
20.30 Conturo
21.00 Óslények kalandorai (angol sor)
22.00 Hírek, sport
23.10 Mit is csinálnak én itt? (olasz kalandfilm, 2007)
0.50 Atlasz (ism.)
1.25 Döntson a kard! (amerikai akciófilm, 1991) (ism.)

PRO TV

6.00 Happy Hour (szórakoztató műsor) (ism.)
7.00 ProTv hírek, sport
10.00 Sárkányok birodalma (amerikai kalandfilm, 2004) (ism.)
12.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sor.)
13.00 ProTv hírek, sport
13.05 Pistruiatul (román sorozat)
13.45 Pistruiatul (román sorozat)
14.30 Dzsungelből dzsungelbe (amerikai-francia vígjáték, 1997) (ism.)
16.30 Star Wars V. - A Birodalom visszavág (amerikai kalandf., 1996) (ism.)
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek
20.30 A Macskanő (amerikai kalandf., 2004)
22.45 Réműlet minden szinten (német-amerikai akciófilm, 1998)
0.45 A Macskanő (am. kalandf., 2004) (ism.)
2.30 Réműlet minden szinten (német-amerikai akciófilm, 1998) (ism.)

ANTENA 1

4.45 101 kiskutya (am. animációs sorozat)
7.00 Híradó
9.00 Golyák össze (román vígjáték, 1975)
11.00 Nindzsa kőlyök

(am. családi kalandf., 1994) (ism.)
13.00 Híradó
13.15 A simlis és a Szende (angol vígjáték sorozat) (ism.)
14.00 Kutyám, Jerry Lee 3. (amerikai akció-vígjáték, 2002)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 Mr. Bean (angol vígj. sor.)
17.00 Fergetegek forgatás (amerikai vígjáték, 1999) (ism.)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.30 Hamis szerelmi jelenetek - szórakoztató műsor
22.00 SuperBingo Metropolis
1.00 Eufória Midnight Sun Tour
1.45 Köszönöm Doktor Rey (francia-am. vígjáték, 2002)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Mestersége vendéglátó (ism.)
9.15 Shaman király
9.30 A ház. építkezés és design
10.00 Teleshopping
10.30 Nyakamban az egész világ
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Galileo
- szórakoztató műsor
12.00 A Kiss FM-es sál
12.30 Hipnózis, az elme játéka
13.30 Focus Monden
14.30 Az Újvilág Bosszú-angyalai (am. anim. f.)
16.00 A buborék srác (amerikai vígjáték, 2001)
18.00 Hírek, időjárás-jelentés
19.00 Sport
19.30 Mestersége vendéglátó (reality show)
20.30 Hajbakapás a konyhában (reality show)
22.00 Találkozás a sötétben - reality show
23.30 Simon Birch, a kisember (amerikai-kanadai film-dráma, 1998)
1.30 Hírek, sport
2.30 Shaman király (japán anim. sor.)

DISCOVERY

6.10 Állítólag...
7.00 Hogyan készült Kuktaedények, mechanikus énekesmadarak, oceanográfiai bóják
8.00 Harc az elemekkel
9.00 Amerikai favágók
10.00 A legnagyobb motoros kihívás
- Németország bemutatja
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Amerikai hotrodok
13.00 Tomboló tornádók
15.00 Amerika legőrültebb versenyei
16.00 Állítólag...
- James Bond különkiadás
17.00 A túlélés törvényei
- Alabama
18.00 Hogyan készült
19.00 Harc az elemekkel
20.00 Frattini
- az épületek megmentője
21.00 Hogyan működnek a gépek?
22.00 Cella-napló
- Alaszka
23.00 Vészhelyzet a Bering-tengeren
0.00 Szomáliai kalózkodás
- az igaz történet
1.00 Végzetes másodpercek
2.00 Vigyázz, ha kész: lól
3.00 Chris Ryan bemutatja

VIASAT 3

8.15 Flipper legújabb kalandjai (sorozat) 9.05 A szépség és a szörny (sorozat) 10.05 Vészhelyzet (ism.) 11.00 Gigamad
11.30 Sabrina, a tini-boszorkány (sorozat) 12.30 Lúzert vegyenek! (am. akció-vígjáték) 14.10 A Nagy Ó 15.55 Őri-hari (am. vígjáték) 17.45 Amerika csillagai 21.00 Lehetetlen küldetés 22.00 A cég hangja 23.00 Holdfény Parador felett (am. vígjáték)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 7.30 Pro Motor, premier 8.00 Sport.ro Hírek 11.00 Liga 2 15.00 Sport.ro Hírek 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Mitica ligája (live) 20.00 A világ harcossai 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Mitica ligája (live) 0.00 Ultimate Fighting Championship 118 Frankie Edgar - BJ Penn

ACASĂ

8.15 Szívek iskolája 9.45 A kötelék 11.15 Hetedik menyország 12.30 Mindörökké együtt (sorozat) 13.30 A divat kulisszái 14.00 Marina (sorozat) 15.30 Viktória (sorozat) 16.30 A kötelék (sorozat) 17.30 Hetedik menyország (sorozat) 18.30 Mindörökké együtt 19.30 Szívek iskolája (sorozat) 20.30 Mielőtt szerettél (amerikai vígjáték) 22.30 India (sorozat) 0.30 Áru-lás (sorozat)

FILM+

8.05 Házasság a négyzetben (am. vígjáték) 10.00 Televíziós vásárlás 13.05 Az újonc (amerikai krimi) 15.00 80 nap alatt a Föld körül (kalandfilm) 16.45 Kincs, ami nincs (ol.-am. vígjáték) 18.40 Viszem a bankot (amerikai akció-vígjáték) 20.15 Független játzsma 3. - Halálos túra (kan.-amerikai kalandfilm) 22.00 Árral szemben (amerikai akciófilm) 23.55 Őrjítő vágy (amerikai-japán thriller)

KANAL D

9.30 Édes, drága titkaink (sorozat) 10.30 Kutyakomédia (angol-kan. családi film, 1999) 12.30 Hírek 13.30 Funniest Pets & People 13.45 Szeretem Romániát 15.45 A bohóc (sorozat) 16.45 Sárkány-vadászok (fr.-n.-am.-lux. animációs film) 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.30 Vendéglő nálunk otthon (ismétlés) 20.30 Ha jó vagy pénzt nyersz! 22.00 Lavina (amerikai akciófilm)

HALLMARK

8.00 Szünidős Téliap (am. családi vígjáték, 2001) 10.00 Foyle háborúja (angol sorozat) 12.00 A lázadás kora (amerikai film-dráma, 2008) 14.00 A jegygyűrű (amerikai romantikus vígjáték, 2005) 16.00 Eleanor Kendall ketős élete (kanadai krimi, 2008) 18.00 Látomás (kanadai thriller, 2006) 20.00 Szellemkép (am. thriller, 2007) 22.00 Esküdt ellenségek. Bűnös szándék (am. sorozat)

HÉTFŐ

2010. augusztus 30.

A nap filmjei

m1, 22.00

A vágy hálójában

Itt a kilencvenes évek rémmezeje, egy olyan koré, amelyben az ember a saját foteljében ülve, az Internet segítségével bejárhatja az egész világot, kapcsolatba léphet emberekkel. Am néha kiderülhet az is, hogy az emberek, akikkel így kapcsolatba kerülünk, nemcsak érdekesek, hanem veszélyesek is! Amikor Michael az Interneten találkozik Evával, nem is sejti, milyen szellemet szabadít ki a palackból.

Prima Tv, 23.30

A királynő

Az angol Diana hercegnő élete a tündérmese és a rémdráma keveréke, egy életút, mely csillogással és botrányokkal volt kiköveztve. Az emberek szerint Diana mindig is szálla volt az angol királyi ház szemében. Nem véletlen, hogy a hercegnő tragikus halálát követően II. Erzsébet és a királyi család nem jelent meg a nép előtt. Anglia értetlenül állt királynője hallgatása előtt.

VIASAT3, 23.45

Minden héten háború

Mindegy, hogy ki az ember, mindegy, miből él, mindig lesz valaki, aki fiatalabb, gyorsabb és erősebb. Erre döbben rá az idősödő Tony D'Amato, a négy éven át bajnok Miami Sharks focicsapat vezetőedzője. A legújabb bajnokságban a csapat háromszor egymás után veszít, a rajongók elpártolnak, a jól bevált, idősebb csapat kapitánya és sztárja súlyosan megsérül.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenei üzenetek
14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Közélet, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.25 Magyar történelmi arcképcsarnok
7.55 Vannak vidékek
8.50 Isten kezében (ism.)
9.15 Marsupilami
9.40 Kicsi Maciusz király
9.55 Mirabella
Mama házmozija
10.05 Antje
10.25 A dzsungel könyve
10.50 Zorro (am. kaland sor.)
11.20 Visegrad ezer éve Európában
12.00 Színes szürkeállomány
12.30 Kíváncsgosár
15.00 Híradó
15.10 Térkép
15.40 Elégia
Huszárik Zoltánról
16.10 A fehér dúnák rejtélye
17.00 Halld Izrael! (ism.)
17.30 Heureka! Megtaláltam!
18.00 Második esély (sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.45 Dunáról fúj a szél
19.55 Derrick (német krimisor.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 Bezárt kapuk
22.15 Sport hírek
23.10 Tűzvonalban (ism.)
0.00 Múlt idő '90
0.30 "Mély kútba tekinték..."

TVR 1

7.00 Hírek
7.30 80 festménnyel a világ végén
8.00 Az ezüst vadló
8.30 A talizmán titka (cseh kalandf.)
9.00 Egyszerűen izletes (ism.)
9.10 Lásd Románia!
9.15 Új paradicsomok
10.15 Szerelmi bizonyíték (sor.)
12.15 Ahogy elő van írva
12.05 Zenei vázlatok
12.15 Nappalok és éjszakai
12.50 A legendás Hur Jun doktor (sor.)
14.00 Hírek
14.45 Egyszerűen izletes
15.30 Krónika
17.00 A világ palotái
17.30 A fák bolygója
18.00 Sziluettbarát receptek
18.30 Történelmi emlékek
18.35 Nézd Románia!
19.40 Győzd le az árvizet
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.00 Különleges kiadás (live)
22.00 Áldott jó nyomozó (krimisor.)
23.00 Diana hercegnő: A titkos kazetta (dok. f.)
0.00 Hírek
0.15 Grey anatómiája (sor.)

VIASAT 3

9.20 Gyilkos sorok 10.20 Veronica Mars 11.10 Halottak a csók (sorozat) 12.10 Őri-hari (am. vígj. t.) 14.10 Monk (sorozat) 16.05 CSI (ism.) 17.00 Alice új élete (fr. sorozat) 18.05 Gordon Ramsay Indiában 19.05 Halottak a csók (sorozat) 20.00 Doktor House (sorozat) 21.00 Jóbarátok (sor.) 21.30 CSI (sor.) 22.30 Dexter (sor.) 23.45 Minden héten háború (am. filmdráma)

m1

6.50 Ma Reggel
10.00 Párizsi jóbarátok (francia sor.)
10.50 A tudás hatalma - Európa nagy egyetemerei
11.45 Nappali
13.01 Híradó délből
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Ez történt Ma reggel (ism.)
17.25 Körzeti híradó
16.35 Hírek
17.25 Vízilabda Európa-bajnokság 2010 (élő) Szerbia-Magyarország férfi vízilabda mérkőzés
18.50 Mindig zöldébb (auszt. sor.)
19.40 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.00 Kékvény
22.00 A vágy hálójában (am. thriller, 1998)
23.35 Az Este
0.05 Hírek
0.20 Memento
0.25 Egy önéletrajz vázlata (am. kalandf., 1. rész, 2002)
2.00 Nappali (ism.) Közéleti szórakoztató magazin

TVR 2

7.00 Familie Dr. Kleist (német sorozat)
7.55 Győzd le az árvizet
8.10 Pérez kisegér 2 (spanyol-argentin animációs f.) (ism.)
9.50 Időbeszéd
10.00 Hírek
10.15 Szabad a szembejövő sáv
11.15 Atlasz
11.45 Időbeszéd
11.50 Ismerd meg a románokat
12.00 Hírek
12.45 A farm
13.45 Teleshopping
14.30 eForum
15.00 Együtt Európába
16.00 Familie Dr. Kleist (német sor.)
17.00 Stúdió 24 (francia sor.)
18.00 Euronews híradó
18.10 Győzd le az árvizet
18.25 Mesék a vadonból
19.00 Kaland Bt. (kan. kaland sor.)
20.00 Esküdt ellenségek (am. krimisor.)
21.00 Az oroszánok arénája
22.00 Hírek
23.10 Visszajátszások
0.30 Forró helyzetek (angol vígjáték sor.)
1.25 Mit is csinálnok én itt? (olasz kalandf.) (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő (live) 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 16.00 Komolyan 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Információk (live) Vali Moraru-val 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Local Komat Superstars 23.00 Wrestling WWE 0.30 Playmate of the year

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Félix levelei
10.10 Sherlock Holmes, a mesterkopó
11.00 Rondó
11.55 A Nagy vita (talk show)
12.25 Martin György gyűjtéséből Györgyfalva 2.
12.30 Ájtáró
13.01 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 Rockpódium: XL Sisters
15.20 Járófeld
15.55 Benyovszky Móric és a malgasok földje
16.25 Egy lépés előre (sp. sor.)
17.15 Bűvölet (sor.)
18.10 Magyar rock (ism.)
19.05 Angkor unokája
19.30 Inami
19.55 Papírtrabi (dok. f.)
21.00 Híradó este
21.20 Sport hírek
21.25 Ifjúsági Olimpia Szingapúr 2010
21.25 Don Matteo (krimisor.)
22.20 Montalbano felügyelő (krimisor.)
23.20 Záróra
23.50 McLeod lányai (sor.)
0.35 Mindig zöldébb (sor.)
1.20 A vágy hálójában (am. thriller, 1998)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, időjárásjelentés
9.55 Könyvbemutató
10.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sor.)
10.45 Pistruiatul (ism.)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.45 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
14.30 Pistruiatul (román sorozat) (ism.)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Vas (amerikai akcióf., 2003)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Odaát (am. akciófilm-sor.)
0.00 Szellemelek suttogó (amerikai sorozat)
2.00 Vas (amerikai akcióf., 2003) (ism.)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat) 11.15 A kötelék (sorozat) 12.30 Mindörökké együtt (sor.) 13.30 Teleshopping 14.00 Marina (sorozat) 15.30 Viktória (sorozat) 16.30 A kötelék (sor.) 17.30 Igaz történetek 18.30 Mindörökké együtt (sorozat) 19.30 Szívek iskolája (sorozat) 20.30 Predesztináltak (sorozat) 21.30 Analia másik arca (amerikai sorozat) 22.30 Éjszakai történetek 23.30 India

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (argentin sorozat)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő
15.20 Jack, a villám (am.-auszt. akció-vígj., 1994)
17.15 A szerelem rabjai (argentin sorozat)
18.25 112 - Életmentők (német akció sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 A Széf Ki vihethi el a milliárdot? Melyik széf rejtja a nyereséget?
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.40 Barátok közt (magyar sorozat)
22.20 Dr. Csont (am. krimisor.)
23.20 A rejtély (amerikai-kanadai thriller sorozat)
Utána: RTL-hírek
0.20 Póker After Dark 2009
1.15 Reflektor Sztármagazin
1.35 Váltásdíj (krimisor.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport
8.00 Vakáció - Nicol és Alex műsora
10.00 Sajtószemle Mircea Badea-val
11.15 Kutyám, Jerry Lee 3. (amerikai akció-vígjáték, 2002) (ism.)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Benny Hill

(angol vígjáték sorozat)
14.30 Hamis szerelmi jelenetek (ism.)
16.00 Híradó
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghie műsora
19.00 Híradó
20.30 Delta Force: Terror az óceánon (amerikai akcióthriller, 1998)
22.30 Híradó
23.30 Hősök (amerikai sorozat)
0.30 Egy rémrendes család (amerikai vígjáték sor.)
1.00 Álomgyári feleség (amerikai-ausztrál vígjáték-sorozat)
2.00 Hősök (amerikai sorozat) (ism.)

FILM+

8.05 Az újonc (amerikai krimi) 10.00 Televíziós vásárlás 13.05 Balfék gengszterek (amerikai vígjáték) 14.40 Időbanditák (angol vígjáték) 16.50 Visszem a bankot (amerikai akció-vígjáték) 18.25 Extralarge. Gyilkosság Miami-ban (német-olasz-am. akciófilm) 20.20 Sárkánygyík (am. sci-fi akciófilm) 22.00 Veszett vad (amerikai akciófilm) 23.40 Bérgyilkos ösztön (angol-fr. lux. akciófilm)

TV2 TV 2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
11.20 Teleshop
12.55 Perlekőd szerelem (angol romantikus vígjáték, 1998)
14.30 Kvizió
16.00 Szentek kórháza (auszt. sor.)
17.00 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
17.30 Elbűvölő szerelem (mex. sor.)
18.30 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Édesnégyes - A TV2 randi-műsora
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 NCIS (amerikai krimisor.)
23.20 Gyilkos számok (amerikai krimisor.) Közben. Kenőrsorolás
0.20 Különleges ügyosztály - Párizs (francia krimisor.)
1.20 Tények Este
1.50 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
2.45 Beowulf, a hős (amerikai kalandf., 2007)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Mestersége vendéglátó
8.20 Sport Florentinaval
8.30 Teleshopping
9.15 Senki sem tökéletes
9.45 Sabrina (am. rom. vígj., 1954)
11.45 Galileo - szórakoztató műsor
12.30 Teleshopping
13.15 Kandikamera
13.45 Teleshopping
14.30 Az első nap
15.30 Senki sem tökéletes
16.00 Fruska Gate (francia-kanadai-amerikai vígjáték, 1999)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Mestersége vendéglátó
20.30 Találkozás a sötétben - talk show
22.00 Focus Monden
22.30 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.15 Mondenii Show - Best Of
23.30 A királynő (angol-francia-olasz életrajzi dráma, 2006)
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Lököttek (román vígjáték sorozat) (ism.)

KANAL D

8.00 Vacanta Mare (ismétlés) 9.30 A sztár papucsában (reality show) (ismétlés) 10.30 Ezüstszerelem (sorozat) 12.30 Kanal-D Hírek 13.15 Orvosok 14.45 Légy az enyém 17.00 Aliye (török sorozat) 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 19.45 Aliye (török sorozat) 20.30 A sátor - szórakoztató műsor 21.30 1001 éjszaka (török sorozat) 23.00 Veszedelem (am.-kan. sci-fi, 2008)

HÍR TV

7.00 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
12.05 Ingtatlanpiac (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek (ism.)
Mondatvadászat
17.05 Célpont (ism.)
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzárta - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ösök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv (ism.)

DISCOVERY

7.00 Chop Shop - A londoni műhely
8.00 Újjáépítők
9.00 Autókereskedők úton
9.30 Hogyan működnek a gépek?
10.00 Piszkos munkák - Újító szellemek
11.00 Nagy durranások - Torontó, 0!
12.00 Mocsári fávágók
13.00 A túlélés törvényei - Baja sivatag
14.00 Ötödik sebesség
15.00 Végzetes másodpercek
15.30 Hogyan készült?
17.00 Állítólág...
- Gőzgyűj
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 Extrém vidámparki járművek
20.00 Túlélés törvényei - Déli mocsarak
21.00 Hogyan készült?
22.00 Végzetes másodpercek
22.30 Csendes szörnyetek - Együtt az ellen-séggel
23.30 Cella-napló - Ohio
0.30 Futballhuligánok - Brazília
1.30 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
2.30 Végzetes másodpercek

HALLMARK

10.00 Mielőtt szerettél (am. vígjáték, 2009)
12.00 Amy-nek ítélve (sorozat) 13.00 Órangyal (sorozat) 14.00 Nash Bridges (sorozat) 15.00 Rejtélyek asszonya (am. krimi) 17.00 A jeggyűzű (am. romantikus vígjáték, 2005) 19.00 Amy-nek ítélve (sorozat) 20.00 Nash Bridges (sorozat) 21.00 Órangyal (am. sorozat) 22.00 A férjem védelmében (am. sorozat) 0.00 A médium (am. krimisorozat)

Augusztus 27., péntek

Az év 35. hete és 239. napja, hátravan 126 nap

Ma Gáspár nevű olvasóinkat köszöntjük. A Gáspár bizonytalan eredetű név. A hagyomány szerint a három napkeleti bölcs neve, de a Bibliában ez a név nem szerepel. Holnap Ágoston napja van. Vasárnap a **Beatrix** és az **Ernák** ünnepének. Hétfőn a **Rózsákat** köszöntjük.

Évfordulók

- 1855-ben Franciaország (III. Napóleon), Anglia (Palmerston miniszterelnök) és a Török Birodalom szövetsége győzelmet arat Oroszország felett Szevasztopolnál. Ebben a csatában Tolsztoj is részt vett.
- 1916-ban Románia csatlakozik az Antanthoz, hadat üzen Magyarországnak, a román haderő megkezdte Erdély elfoglalását.
- 1928-ban Párizsban 15 ország képviselői aláírják a Briand-Kellogg-paktumot a háború nemzetközi jogi elítéléséről.

Vicc

– Komám, szerintem melyik a leghűségesebb asszonytípus? A szőke? A fekete? A barna? – Az ős.

Recept

Teljes kiőrlésű kenyér

Hozzávalók: fél kg teljes kiőrlésű búzaliszt, 12,5 dkg teljes kiőrlésű rozsliszt, 2 dkg friss élesztő, 2 tk cukor, 1 tk só, 3 ek extra szűz olívaolaj. **Elkészítés:** A lisztet tálba tesztem, és sütőben 50 fokon előmelegítem. A közepébe egy mélyedést csinálók, belemorzsolom az élesztőt, a cukrot és langyos vizet, egy villával elkeverem, majd a tetejére kevés lisztet szórok, és egy kendővel letakarom. Meleg helyen negyedóraig kelesztetem. Hozzáadok negyed liter meleg vizet és az olajat, majd a robotgép dagasztójával sima tésztává dagasztom. Fél óráig kelesztetem, míg duplájára nem dagad. Újra átgyúrom, majd egy kiszírozott sütőlemezre téve, előmelegített sütőben, 200 fokon kb. 50 percig sütöm.

A hatos lottó nyerőszámai:
6, 24, 20, 9, 38, 36.

Gondolatjel

Visky István rovata

Egy bizottság képes arra, hogy ostobább határozatot hozzon, mint amennyire tagjai egyenként ostobák. A bizottságokban valahogy elkezd az ostobaság szaporodni. Azért van ez, mert a bizottságokban az emberek rendszerint nem azt mutatják meg, ami igazán bennük van, hanem azt, amiről úgy gondolják, hogy a többiek számára

is elfogadható. Ezért nem igazán működnek a bizottságok: eleve egy csonkított, elbutított javaslatot fogalmaz meg mindenki, amiről úgy gondolja, hogy a legjobban használná a közös gondolkodásnak. Pedig a közös gondolkodás lételeme a vita és a nézetkülönbség. A vélemények ütköztetése szikrázással jár, viszont a szikrák fénye megvilágítja a helyes utat.

Horoszkóp

- KOS (III. 21.–IV. 20.)**
A Kosba ér a Hold. Jól alakulnak a pénzügyei, a befektetései is szépen kamatoznak. Igyekezzen minél több pénzt megtakarítani.
- BIKA (IV. 21.–V. 20.)**
Ha építő jellegű kritikával illetik, hallgassa meg, és gondolja át a hallottakat. Este egy különleges programban vehet részt.
- IKREK (V. 21.–VI. 21.)**
Ha feszült hangulat uralkodik környezetében, egy kis kedvességgel és humorral könnyen feloldhatja azt.
- RÁK (VI. 22.–VII. 22.)**
Párja arra vágyik, hogy otthon töltse a hétvégét. Gondoskodik arról, hogy augusztus utolsó napjai is izgalmasak legyenek.
- OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)**
Nem pazarolja idejét hasznos szervezési célú rendezvényekre. Rendet akar tenni a házában, vagy készülni kell az iskolakezdésre.
- SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)**
Gasztronómiai élményekre kíváló a hét vége, új energiával tölti fel a testét és a lelkét egyaránt.

- MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)**
Fellendülésben és válságban is kitart a maga választotta út mellett. Nagyon tud örülni, de nagyon tud szenvedni is.
- SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)**
Kosban a Hold, új terveinek kezdve a bolygóállás. Különleges lehetősége nyílnak arra, hogy anyagilag előnyös feltételekkel álljon munkába. Vegye fontolóra a váltást.
- NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)**
Gyermeke tele van nemes és szeretetreméltó tulajdonságokkal. Ha iskolába készül, próbálja meg biztatni és dicsérni.
- BAK (XII. 22.–I. 20.)**
Kiváló érvelésének köszönhetően sikerül megkötnie egy új üzletet, melynek nagyobb bevétel lesz az eredménye.
- VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)**
Legyen határozott, és tartson ki eredeti elképzelése mellett. Egy kulturális rendezvényen remek hangulatban szórakozhat.
- HALAK (II. 20.–III. 20.)**
Izgalmas üzleti híreket kap, melynek hatására szinte lázba jön. Azonnal elkezd szervezkedni. Remek lehetőség jut.

A következő napok időjárása

Szombat
25°C - 33°C
Sok napsütés várható, késő délutántól nyugaton megnövekvő felhőzettel, záporokkal.

Vasárnap
18°C - 29°C
Eleinte többfelé valószínű eső, záporosó, majd fokozatosan felszakadozik a felhőzet.

Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Meleg, száraz időre számíthatunk a mai napon, a sok napsütést legfeljebb a délutáni órákban, az északnyugati országrészben szűri meg fátyolfelhőzet. A legmagasabb hőmérséklet 28 és 32 fok között alakul.

	Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	derült, napos idő	32°C	19°C
Brassó	napsütés időnként felhősödéssel	28°C	15°C
Bukarest	derült, napos idő	32°C	18°C
Csíksereda	napsütés felhőkkel	28°C	15°C
Kolozsvár	napsütés időnként felhősödéssel	28°C	19°C
Marosvásárhely	napsütés időnként felhősödéssel	29°C	19°C
Nagyvárad	napsütés felhőkkel	30°C	19°C
Szatmárnémeti	napsütés felhőkkel	30°C	19°C
Temesvár	derült, napos idő	32°C	19°C

Szöveg nélkül

Horváth István

***	MŰKÖDÉSBE HOZÁS	HAJÓN DOLGOZIK	BECÉZETT ILONA	ORVOSI CSONT	VIZONT, MEG	***	NÖVÉNYJELZŐ	KUTYÁVAL VADÁSZIK	FOSZFOR VEGYJELE
ADDIS ABEBA LAKOJA	▼	▼	▼	▼	▼	KÖNYVBEN SOK VAN DOHÁNYOZIK	▼	▼	▼
SZEMEK-BEN LEHULL	▼	▼	▼	▼	▼			▼	TOLÓ
LENGYEL FOLYÓ	▼	▼	▼	NŐI TÉMA FILMET BEMUTAT	▼				▼
TANGA-FOSZLÁNYI	▼	▼	KÍGYÓFELE KÖTÉSEN ERESZT	▼	▼				▼
HIVATALOS KIJELOLÉS	▼	▼	▼	▼	▼				▼
DOKUMENTUM	▼	▼	▼	▼	MÉG NINCS SÁMUEL A BIBLIÁBAN	▼			▼
BEBIZONYÍTANDÓ TETEL	▼	▼	▼	▼	▼	ZENEI FÉLHANG SINE ANNO (RÓV.)	▼		▼
UNALOM KIFEJEZÉSE	▼	▼	▼	▼	▼	▼	KÖZETNEV-KÉPZŐ FONTOS VITAMIN	▼	▼
SZENT (RÓV.)	▼	▼	▼	BECÉZETT MEDVE	▼	▼	▼	▼	▼

ú j magyar szó
HAGYD, HOVÁ A TÉNYEK FELTÁRSÍTÁSÁRA

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Darvas Beáta (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Szinkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), **Sipos M. Zoltán** – 0728-780582, **Baló Levente** – 0748-784679 (Kolozsvár), **Totka László** – 0788-715848 (Nagyvárad), **Horváth István** – 0747-517574 (Csíksereda), **Baloga-Tamás Erika** – 0746-375775 (Szekelyudvarhely), **Kovács Zsolt** – 0788-715766 (Sepsi-szentgyörgy), **Mayla Júlia** – 0745-682401 (Beszterce), **Fleischer Hilda** – 0788-715712 (Bukarest), **Sike Lajos** – 0788-715687 (Szatmárnémeti), **Tamás András** – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, **Mihăiteanu Albert**, **Szabó Ildikó Erzsébet**

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, **Erdős Lajos** – 0741-424094 (Gyergyó), **Tósa András** – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatközéssel lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányszám- auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

r . a . d . i . o

88 f M

Sláger Rádió
FM 105.9

A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
RADIO 88.3 FM

Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!

FM 88 91 98 102 106 108 MHz

rtm

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIO
98.9 FM

Paprika rádió

fülön csíp **95,1 fm**

KOLOZSVÁRI RÁDIO
ahol talál a szó

Zágrában a poló krémje

Vízilabda

Turós-Jakab László

▶ A 2010-es a 29. a férfi Európa-bajnokságok történetében, a 12 csapatos tornának a horvát főváros, Zágráb ad otthont augusztus 29. és szeptember 11. között.

Az első kontinensviadalt 1926-ban rendezték Budapesten, ahol Magyarország diadalmasan végzett. Az évek során a magyarok 12 első, 5 második és 4 harmadik helyet gyűjtöttek, viszont 1999-ben Firenzében nyertek utoljára, akkor a horvátokat győzték le. 2006-ban Belgrádban a szerbek a magyarokat verték a fináléban, két évvel később Montenegró válogatottja írt történelmet első sikerével, míg a Keménygárda bronzérmes lett. A Szovjetunió 5, Olaszország 3, Németország 2, Szerbia 2, Jugoszlávia, Szerbia-Montenegró és Montenegró egy-egy Európa-bajnoki címmel büszkélkedhet.

Románia az A csoportba került Törökország, a vb-ezüstérmes Spanyolország, a házigazda Horvátország, Olaszország és a címvédő Montenegró mellé, s ez a trikolórok mérkőzéseinek sorrendje is. A románok célja a hat közé kerülés, ami azt jelentené, hogy nem kell selejtezőket vívni a 2012-es kontinensviadalon való részvételért.

Kovács István szövetségi kapitány az alábbiaknak szavazott bizalmat: Stoenescu, Drăgușin – kapusok, Cosmin Radu, Negrean, Diaconu, Iosep, Bușilă, Chioveanu, Matei-Guiman, Ghiban, Georgescu, Crețu, Kádár – mezőnyjátékosok. A B csoport tagjaként az olimpiai bajnok Magyarország sorrendben Németországgal, a világbajnok Szerbiával, Görögországgal, Oroszországgal és Macedóniával játszik. Kemény Dénes szövetségi kapitány arra számít, hogy tanítványai a legjobb négy közé jutnak. Kemény 13 fős csapata: Nagy, Szécsi – kapusok, Biros, Bundschuh, Hárai, Hosnyánszky, Kis, Madaras, Szívós, Török, Varga Dániel, Varga Dénes, Vámos – mezőnyjátékosok.

A papírforma szerb-horvát döntőt ígér, amelyen utóbbiak világhírű mestere, Ratko Rudics visszavágna kollégájának, Dejan Udovicicnek az idei, nagyváradi Világkupa-döntőben elszenvedett vereségért. Esélyesek a magyarok és a spanyolok is, de számolni kell a montenegróakkal, a románokkal és a németekkel is.

Ami a 29. férfi vízilabda Eb lebonyolítási rendszerét illeti, a rendezők öt pihenőnapot jelöltek ki. A csoportmérkőzésekre augusztus 29-én, 30-án, valamint szeptember elsején, 3-án és 5-én kerül sor. A két csoportelső automatikusan bejut az elődöntőbe, míg a második és harmadik helyezettek szeptember 7-én keresztbe játszanak az utolsó két elődöntős helyért. Ugyanaznap az 5. és 6. helyezettek is keresztbe játszanak, a két győztes pedig a két 4. helyezettel mérkőzik a 7-10. helyekért. Szeptember 9-én a két elődöntő mellett játszanak a 7-10. csoportban is, továbbá a 11. helyért. Szeptember 10-e a helyosztók napja, az 5., 7. és 9. helyért játszanak. A döntőt és a bronzmérkőzést szeptember 11-én bonyolítják le. ◀

Erős trióval a CFR

Labdarúgás

T. J. L.

▶ A Tottenham Hotspur lett a negyedik angol csapat a Bajnokok Ligájában, miután a berni 2-3 után Londonban a 4-0-ra ütötte ki a svájci Young Boyst. A White Hart Lane-en Peter Crouch mesterhármast rúgott, s Defoe is betalált, s a Spurs története során először jutott be a BL-be.

A szlovák Zsolna meglepően magabiztosan, kettős győzelemmel ejtette ki a Sparta Prágát (2-0 idegenben, 1-0 hazai pályán), a francia AJ Auxerre pedig az Unirea Urziceni-t búcsúztató Zenit Szentpétervárt ütötte el a továbbjutástól (0-1 után 2-0). Az Ajax szoros meccsen búcsúztatta a Dinamo Kijevet (1-1 idegenben és 2-1 Amszter-

damban), a dán København pedig idegenben lőtt góllal lépett át a norvég Rosenborg Trondheimen (1-2 és 1-0)

Kevésell lapzárta előtt, a monacói Grimaldi Forum-ban kisorsolták a BL csoportbeosztását. A Kolozsvári CFR 1907 az E-csoportba került a Bayern München (német), az AS Róma (olasz) és az FC Bazel (svájci) mellé. Az A csoportba az Internazionale (címvédő, olasz), a Werder Bremen (német), a Tottenham (angol) és a Twente Enschede (holland), a B-be az Olympique Lyon (francia), a Benfica Lisszabon (portugál), a Schalke 04 (német) és a Hapoel Tel-Aviv (izraeli), a C-be a Manchester United (angol), a Valencia (spanyol), a Glasgow Rangers (skót) és a Bursapor (török), a D-be az FC Barce-

lona (spanyol), a Panathinaikosz Athén (görög), a København (dán) és a Rubin Kazany (orosz), az F-be a Chelsea (angol), az Olympique Marseille (francia), a Szpartak Moszkva (orosz) és az MSK Zilina (szlovák), a G-be az AC Milan (olasz), a Real Madrid (spanyol), az Ajax Amsterdam (holland) és az AJ Auxerre (francia), a H-ba pedig az Arsenal (angol), a Sahtyor Donyeck (ukrán), a Sporting Braga (portugál) és a Partizan Belgrád (szerb).

Megnevezték az év legjobbjait is: Julio César (kapus, Internazionale), Maicon (háttvéd, Internazionale), Wesley Sneijder (középpályás, Internazionale) és Diego Milito (csatár, Internazionale). Közülük utóbbit választották 2010 legjobb labdarúgójának. ◀

A kolozsvári vasutasok egy csoportba kerültek a Bayern Münchnel, az AS Rómával és az FC Bázellel

▶ Röviden

Niculescu nyert, Balázs kiesett

Az amerikai nyílt teniszbajnokság selejtezőinek első fordulójában Monica Niculescu 6-4, 6-0-ra verte az osztrák Nikola Pietrangeli és legközelebb az orosz Vitalija Diatcsenkóval találkozhat.

A magyar Balázs Attila viszont búcsúzott, miután 6-3, 6-1-re kikapott az olasz Matteo Violától.

Belga Nagydíj

Három hét szünet után folytatódik a Forma-1-es világbajnoki sorozat, vasárnap a 13. futamot, a Belga Nagydíjat rendezik meg Spa-Francorchamps-ban, a pilóták és a nézők egyik legkedveltebb helyszínén. A 7,004 km-es pályát 44-szer róják le a versenyzők, az össztáv 308,176 km. Az utóbbi 3 évben csak a Ferrari nyert, a finn Kimi Räikkönen 2007-ben és tavaly, a brazil Felipe Massa pedig 2008-ban. Az összetett pontversenyben Mark Webber (161 pont) vezet a brit Lewis Hamilton (157), a német Sebastian Vettel (151), a brit Jenson Button (147) és a spanyol Fernando Alonso (141) előtt.

Debrecen-Videoton rangadó

A címvédő Debrecen az elmúlt szezonban ezüstérmes Videotonot fogadja a magyar labdarúgó NB I 5. fordulójának vasárnapi rangadóján. A további műsor: pénteken: Vasas-Siófok, MTK-Újpest. szombaton: Szolnok-Honvéd, ZTE-Kecskemét, Haladás-Paks, Kaposvár-Pápa. A Ferencváros-Győri ETO mérkőzést szeptember elsején, szerdán pótolják.

Spanyol ügy az idei Európai Szuperkupa

A 2010/11-es európai labdarúgóidény első nemzetközi trófeájáért lép ma pályára a monacói II. Lajos Stadionban a Bajnokok Ligája-győztes olasz Internazionale és az Európa Ligában diadalmasan végző spanyol Atlético Madrid. A milánói és a madridi gárda együtt összesen több mint 500 európai kupatalálkozót vívott már, de egymással még nem játszott. Mindkét csapat először küzdhet meg az UEFA Szuperkupáért, amelyet tavaly a spanyol Barcelona hódított el. A 36. alkalommal kiírt Szuperkupáért Rafael Benítez (Inter) és Quique Sánchez Flores (Atlético) személyében először harcol két spanyol edző. A Szuperkupa eddig az olaszok bizonyultak a legeredményesebbnek kilenc diadallal, a spanyolok hétszer voltak a legjobbak. A trófeát 18-szor szerezte meg a BEK-, illetve BL-győztes, és 12-szer győzött a KEK-ben első csapat, míg az UEFA Kupa nyertese ötször végzett az élen.

Egy világ két palánk alatt

Kosárlabda

T. J. L.

▶ Szombaton rajtol, és szeptember 12-én zárul a 16. férfi kosárlabda-világbajnokság küzdelemsorozata, amelynek Törökország a házigazdája.

Az első vb-t, 1950-ben, Argentínában a házigazdák nyerték, az utolsót, 2006-ban, Japánban pedig a spanyolok. Érdekes, hogy az amerikaiak utoljára 1994-ben, Kanadában diadalmasan végtek, négy évvel később görög földön és legutóbb Japánban pedig bronzérmesek lettek. A medáltáblázaton Egyesült Államok (3-3-4), Jugoszlávia (3-3-2), Szovjetunió (3-3-2), Brazília (2-2-2), Szerbia (2-0-0), Argentína (1-1-0), Spanyolország (1-0-0) a legalább egy aranyérmes szerzettek sorrendje, további hat nemzet büszkélkedhet legalább egy dobogós helyezéssel.

A 24 résztvevőt négy csoportba osztották, az A jelű szextettben Angola, Argentína, Ausztrália, Németország, Jordánia és Szerbia, a B jelűben Brazília, Horvátország, Irán, Szlovénia, az Egyesült Államok és Tunézia, a C je-

lűben Kína, Elefántcsontpart, Görögország, Puerto Rico, Oroszország és Törökország, a D jelűben pedig Kanada, Franciaország, Libanon, Litvánia, Új-Zéland és a címvédő Spanyolország szerepel.

A nagy kérdés, hogy sikerül-e nyernie az éppen soros amerikai Dream Teamnek, s ebbe a kérdésbe többen is beleszólhatnak. Elsősorban a címvédő ibérek, aztán a világ-rangsor vezető argentinok, a szerbek és a görögök. Titkos éremesélyesként szóba jöhetnek az oroszok és a litvánok is, s megkavarhatják a dolgokat a szlovénok, a házigazda törökök és a franciák is.

A 80 mérkőzés zömét Izstanbulban, az Abdi Ipekci Arenában és a Sinan Erdem Dome-ban bonyolítják le, az A csoport találkozóit a kayseri Kadir Has Arenában, a C csoport meccseit az Ankara Arenában, a D csoport találkozóit pedig az izmiri Halkapınar Spor Salonu Atatürk Spor Komplexsiben rendezik meg.

A körmérkőzések végén a csoportok utolsó két helyezettje búcsúzik, a többiek egyes kieséses rendszerben folytatják.

A program: augusztus 28., 29., 30., 31., szeptember 1., 2. – csoportmérkőzések, szeptember 4., 5., 6., 7. – nyolcaddöntők (kettő napon), szeptember 8., 9. – negyeddöntők (kettő napon), szeptember 10. – 5-8. helyezettek, szeptember 11- helyosztó a 7. helyért és elődöntők, szeptember 12. – helyosztó az 5. helyért, kis- és nagydöntő.

A vb-ről a *Sport 1* számol be élőben. Szombaton az amerikai-horvát (19 óra), vasárnap pedig az amerikai-szlovén (16.30 óra) párharcokat közvetítik. Formai ellenőrző mérkőzéseken: Egyesült Államok-Kína 98-51, Egyesült Államok-Franciaország 86-55, Puerto Rico-Kína 92-76, Spanyolország-Argentína 83-76, Spanyolország-Brazília 84-68, Görögország-Kanada 123-49, Szerbia-Szlovénia 82-81, Kanada-Szerbia 62-58, Görögország-Szlovénia 96-72, Spanyolország-Litvánia 94-75, Franciaország-Brazília 58-56, Egyesült Államok-Litvánia 77-61, Egyesült Államok-Spanyolország 86-85, Argentína-Törökország 93-89, Egyesült Államok-Görögország 87-59. ◀

Liga 1: rangadók fordulója

Labdarúgás

T. J. L.

▶ Szinte minden mérkőzése érdekes a labdarúgó Liga 1 hétfői 6. fordulójának. Pénteken Medgyesen a még mindig veretlen Gaz Metan a Rapidot fogadja, a 18 órakor kezdődő mérkőzést a Digi Sport közvetíti élőben. A nap másik találkozási pontja az Antena 1, ahol több volt játékos is rúgja a lasztit, Claudiu Niculescu, Gabriel Boștină, Florin Matache, Silviu Izvoranu és Valentin Lemnar.

Szombaton, 19 órától (GSP Tv), Victor Pițurcă ül az Universitatea kispadján, miután tegnap három éve szóló szerződést kötött a craiovi alakulattal. Az oltyán gárda ellenfele az újonc Sportul Studentesc. Ugyanaznap, fél 10-től, a CFR 1907 a „pandúrokat” fogadja a Gépész utcában, a mérkőzést a Digi Sport közvetíti. A bajnoki címvédő kolozsváriak idén először állnak ki Ciprian Deac nélkül, a fiatal játékos ugyanis

már Gelsenkirchenben van, a német bajnoki ezüstérmes Schalke 04-nél.

Vasárnap az Oțelul – Brassó (18 óra, GSP Tv) találkozó nyitja a műsort, este pedig a négy Európa Liga-selejtezős gárda kerül rivaldafénybe. A Steaua a Temesvárt fogadja (20 óra, Digi Sport), az Urziceni pedig a Vaslui (22 óra, Digi Sport). Gigi Becali már megszerezte Bilajcsót és most Galamaz következik, az argentin Pablo Brandan viszont nem kívánja a Steauánál folytatni. Fogynak az Unirea sorai, a báraganiak még mindig nyeretlenek az élvonalban.

Hétfőn két újonc lép pályára, a marosvásárhelyiek Besztercére, a Gloriához látogatnak (20 óra, GSP Tv), a Victoria Brănești pedig az Astral fogadja Buzăuban (22 óra, Gsp Tv).

A pontvadászat ezután két hétig szünetel, mert szeptember elején két Eb-selejtezőt is vív a válogatott. Két veretlen fővárosi csapat, az egyformán 13 pontos Dinamo és a Steaua vezeteti a tabellát, a Gaz Metan két, az Oțelul pedig három „hosszal” lemaradva követi őket. ◀

Folyamatosan előremenekülünk

Beszélgetés Gáspárik Attilával, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem rektorával

A hazai, a magyar és a hazai magyar bábos színházi mozgalom újabb jelenségeit, esélyeit, jellegzetességeit – rokon szálakat, kapcsolódásokat, különbségeket is felfedezve – több beszélgetés során taglaltuk ezen a helyen. Mostani interjúalanyunkkal is a bábosok sajátos művészi minőségét szem előtt tartva vizsgáljuk, hogyan találja meg a helyét ez a specifikus szerepkör a mai színházi összképben, és hogyan viszonyul a társművészetekhez. Közben közelképbe kerül a beszélgetőtársunk által vezetett tanintézmény is.

Zsehránszky István

► Nemrég az Ariel Színházban, a bábostalálkozóon olyasmit mondott a bábosokról, amit színész szájából még nem hallottam. A bábos sajátos művészi minőségéről beszélt, elismerően. Milyen színész is a bábos?

– A bábos sokkal komplexebb színész annál, mint ahogy azt régen képeltük. A színházi formanyelv változott, kibővült. Ma már a színész nemcsak a színpadon működik, hanem lejön a nézőtérre. A jó színésznek énekelnie, táncolnia kell, akrobatikus mutatványokat kell bemutatnia. A bábos kijött a paraván mögül, tehát a testét árulja, az arcát árulja, ugyanazt teszi, mint minden színész, csak hogy ezenkívül ismernie és művelnie kell a bábmozgatást, animálnia kell a kezében lévő tárgyat. Alapvetően át kell gondolnunk mindent, amit eddig színháznak hittünk és tudtunk, mert megváltozott. Sokkal komplexebb és többértékűbb dolog a bábszínészet, egyáltalán a színészet.

► De ezt csak a szakma tudja, a társadalom nem veszi tudomásul. A foglalkoztatási törvény szerint még mindig nincs szükség felsőfokú végzettségre ahhoz, hogy valaki bábszínészként tevékenykedjen. És ez elmentmond annak, amit az előbb hallottunk, hogy a bábszínészet rendkívül igényes munka, pontosan olyan, mint bármelyik művészet művelése, amelyik esetében elvárják a főiskolai végzettséget – nem a diplomáért, hanem a tudásért, a felkészültségért. A bábosok státusát illetően pedig minden úgy van, mint, tegyük fel, harminc évvel ezelőtt? Ezen nem lehet változtatni?

– Lehet, csak hogy ezért a bá-

bosok is kellene hogy tegyenek valamit. Mert ameddig az alkalmazásban lévő bábosok nyolcvan százaléka nem rendelkezik felsőfokú végzettséggel, ők nem fogják erőltetni azt, hogy a munkaügyi minisztérium által kibocsátott hivatalos okmányok a bábszínészekről is megköveteljék a felsőfokú végzettséget. Tehát érzésem szerint van egy bizonyos piaci zár, zárlat. Mert feltételezem, zavarja a bábszínház-igazgatót, aki érettségivel rendelkezik, hogy egyetemet végzett embereket alkalmazzon, akiknek a fizetése is jóval nagyobb, mint az övé. Tehát a szakma kell hogy végre hallassa a szavát a munkaügyi besorolást illetően. De miniket itt és most a bábszínészképzés tekintetében az foglalkoztat, hogy a bábszínházban magában forradalomnak lehetünk a tanúi. A bábszínház ma már sokkal több annál, mint kölyköknek való, pedagógusok által kedvelt, hetente egyszer egyórányi szórakozás, amely valamennyire lekötötte a gyereket, ameddig a pedagógus kimegy cigarettázni. Jelenleg az animációs színház szerte a világban óriási rajongótáborral rendelkezik. Én magam láttam 18 éven felülieknek szóló bábszínházi előadásokat, többek között a Csárdáskirálynőt; a Vaskakas Bábszínház játszotta Győrben, fantasztikus élmény volt. Most azért folyik a harc, és ezt nekünk kell megvívni, hogy a bábszínészet többé ne egy kis nyúlánya legyen a színjátszásnak, aminek nálunk eddig tekintették.

► Nemrég Temesváron, a magyar színház keretében működő bábosok kihozták egy marionett-előadást az Aradi Marionettszínház művészeinek segítségével. Eddig a hazai magyar bábszínházak teljesen elhanya-

golták a marionettechnikát. Feltételezem, hogy nem is ismerték...

– Azok, akik Temesváron ezt a marionett-előadást csinálják, itt végeztek nálunk. Annak idején tartottunk egy kis marionett-tanfolyamot, szintén az aradi kollégák segítségével. Jelenleg épül a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem keretében az első, kimondottan bábszínház-rendeltetésű épület Romániában. Tehát nem valamilyen bálterem átalakításáról van szó, sem pedig egy egyház kultúrtermének az átalakításáról, ahogy az hajdan a marosvásárhelyi bábszínház esetében történt, hanem olyan épület készül...

► Most, a gazdasági válság idején!

– ... igen, most, és eleve bábszínház lesz. Természetesen nem feledtünk meg arról, hogy marionett-emeletet is építsünk számára. De az animáció, a háromdimenziós animáció is lassan teret hódít nálunk. Ide tartozik a különböző lézertechnikák alkalmazása, a különböző fényeffektusokkal létrehozott jelenetek. Nagyon sok esetben a színészi játék is az eddigieknél nagyobb jelentőséget kap a bábszínházi előadás létrehozásában; mondom: forr, mozog minden. És mi nem akarunk lemaradni az animációs színház által hozott forradalomról, nem akarunk meghátrálni. Nekünk ez egy nagy provokáció. És kötelező módon aki nálunk színészképzésben részesül, meg kell hogy ismerkedjen a bábszínészet alapjaival. Mint ahogy a bábosoknak meg kell tanulniuk azt, amit a színész szakosoknak tanítunk.

► Jó dolog, hogy a színésznövendék megismerheti a bábozást, mert az pluszrálátást ad számára a színészi szakmára.

Fotó: ÚMSZ/archív

– És fejleszti az eszköztárat, amire ugyancsak szüksége van. Ne feledjük, ma már nem úgy van, mint amikor mi végeztünk, és várva vártak a színházak minden végzettet. A mostani végzettnek el kell gondolkoznia azon, hogy miből él meg? És jól fog minden tudás. Amíg kap egy szerepet valamelyik színházban, elmegy és a gyerekeket szórakoztatja, tegyük fel, egy bábos produkcióval.

► Csak fel is kell készíteni a jövőbeli színészt arra, hogy ne várja a sült galambot, hanem ő maga kezdeményezzen valamit, amire aztán ráharapnak, és hívni fogják mindenhová. Talán ezért fordítanak olyan nagy figyelmet Vásárhelyen a zenés mesterségre? Ezért hívták haza tanítani Horváth Károlyt?

– Ő vendégtanárként színpadi zenét tanít, lévén hogy a zenés illusztráció egyik legavatottabb képviselője. Ma már nincs előadás zene nélkül.

► Biztos, hogy régen sem volt, csak a kérdés az, hogy milyen az a színpadi zene?

Legjobb, amikor élő zenét „használnak”. Például Victor Ioan Frunză és Cári Tibor együttműködése esetében Temesváron, Csíkszeredában...

– És még elég sok jó példa van erre. Mi is próbálkoztunk vele itt, a Stúdió Színházban, a Köteles Sámuel utcában, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen operettet mutattunk be, az *En és a kisöcsém*, és a zenepedagógiai hallgatóink zenéltek. Szükségünk van a Horváth Karcsi tapasztalatára, mert ő olyan zenei vezető, aki Erdélyből indult, és ismeri az itteni realitásokat. Itt éveken keresztül tartotta magát a „művészszínház zene nélkül” elmélet, amit valószínűleg nem fogalmaztak meg így hangosan, de...

► ... szorgalmasan gyakoroltak.

– Vagy azért, mert nem tudtak énekelni, vagy mert nem volt tehetségük a zenéhez, így álltak bosszút...

► Illetve úgy vélték: minék foglalkozzam zenével, amikor nekem nagy gondolataim vannak?

– Ma már Purcáretétől Tom-

pa Gáborig vagy Bocsárdiig minden nagy rendezőnél a zene karakteresen épül be az előadásba, és nekünk kötelességünk figyelembe venni azt, hogy a zene, a zenés képzés olyan eszközt ad a jövőbeli művész kezébe, amitől jobb lehet, több lehet, okosabb lehet, tehetségesebb lehet, mint a többi. És ezért próbálunk nagyon nagy hangsúlyt fektetni rá.

► Még tehetségesebb is?

– Vannak színészek, akik a tehetségüket jobban meg tudják mutatni a zenén keresztül, mint anélkül. Ezért nélkülözhetetlen a színészi képzésben. És beindítottuk tavaly a mozgásművészeti szakot is, mert a színész adott esetben mozgással, nonverbálisan kell hogy kifejezze magát. Tehát a jövőt célozzuk, folyamatosan előremenekülünk! És amikor egy hallgató innen kikerül, tudnia kell kérdéseket feltenni. Már rég nem törekszünk arra, hogy válaszokat tanuljanak. Tudnia kell azt, hogy folyamatosan frissítse a technikáját, az eszköztárat, mindig észrevegye az új impulzusokat. Akkor megélethet, bármit hoz a jövő.

Mozivászon

Ragadozók tükörben

Farkas István

Energiaalapú fegyverekkel rendelkeznek, a környező fényt felhasználva tökéletesen képesek álcázni magukat, infravörös látásuk és hőérzékelőjük van, nagyobbak, erősebbek az embernél, tanulékonnyak, gyorsan alkalmazkodnak. Mik azok?

Huszonhárom éves múltra visszatekintő, legendás hollywoodi lények, amelyek idén, egy magyar származású tengerentúli direktornak köszönhetően (?) ismét mozivászonra kerültek. Ők a Predatorok, vagyis a *Ragadozók*, helyesebben a csúcragadozók. Stan Winston és James Cameron kreatúrája John McTiernan 1987-es *Ragadozójában* debütált – ott a jellegzetes alsó állkapocsral rendelkező, rasztafejú lényvel kellett megküzdenie. Stephen Hopkins három évvel később McTiernan dzsungeléből Los Angeles utcáira költöztette a szörnyet. A *Ragadozó 2*-ben Danny Glovernek egy még erősebb és vérszomjasabb lényvel kellett megküzdenie. Húsz év szünet következett, bár Hopkins adott gondolkodási időt: a Predatorok hajóján elhelyezett egy „alien”-koponyát, így 2004-ben és 2007-ben a rajongókat egy-egy *Alien vs. Predator* filmmel örvendeztetették meg. Idén, mint említettük, ma-

gyar rendező, Antal Nimród kezébe került a sztori, aki a veterán Robert Rodriguez bábáskodásával próbált hozzáadni a Predator-kultuszhoz – vagy csak egyszerűen tisztelni az előt.

Antal *Predatorssza* (amelynek máris tervezik a második részét; nem csoda, hiszen a zárójelenet kitűnő lehetőséget nyújt erre), annak ellenére, hogy megvannak a hibái és a hiányosságai, teljesíti küldetését: remek szórakozást nyújt rajongóinak. Azok viszont, akik nem tudják felsorolni az Alienek és Predatorok közötti különbségeket, nincsenek tisztában a ragadozók képességeivel, értetlenül bambulnak a film bő másfél órája alatt, a plazmafegyvereket pedig agyament marhaságnak titulálják majd.

Antal Nimród filmjében tehát arról van szó, hogy a nyolc hős – akiknek száma a

játékidő előrehaladásával egyenes arányban csökken – a szó szoros értelmében az égből pottyan az események sűrűjébe. Kidobják őket repülőből egy idegen bolygóra, amiről kiderül, hogy nem más, mint az ultraértelmes, veszélyes, félelmetes stb. Ragadozók vadászahelye, ahol szórakozásból gyilkolásznak, trófeákat gyűjtenek. Elkezdődik az örült hajsz, mert ugyebár mindkét félnek ugyanaz a célja: kinyírni a másikat. De míg a Ragadozók szórakozásból, kedvtelésből gyilkolnak, addig az emberek a túlélésért. Vagy nem egészen? A harc tulajdonképpen a „két típusú” szörnyetegek, a földi lények és a rasztafejú ragadozók között zajlik – embereinket ugyanis azért küldték oda, mert (a fogorvos kivételével) otthon elvesztették emberségüket, mindegyikük hidegvérű gyilkos (komman-

dós, drokartelvezető, bérnyilkos, fegyenc, jakuza-tag). A film vége táján azonban épp a doki az, aki megfogalmazza a film elején (általunk) sejtett igazságot: a való világban (értsd: a földön) gyilkos(ok), így valójában itthon érzi(k) magát (magukat) a Ragadozók vadászbolygóján – a helyzet azonban paradoxális, hiszen nyilvánvaló, hogy a Ragadozók sosem lehetnek az ő áldozatai(k). Vagy várjuk meg ezzel a második részt?

A magyar rendező akcióhorrorja lendületes, a megfelelő arányban véres alkotás, legnagyobb erőssége viszont mégis – legalábbis a rajongók szemében – az elődfilmek előtti tisztelgés: őserdőben játszódik, akárcsak az első rész, a Predator-vadászok/áldozatok hasonlítanak a '87-es, Schwarzenegger vezette csapathoz, akárcsak fegyvereik, de, mondhatni, nem változott a Predatorok hőrzékeltés látása sem. A szereplőválasztás, helyesebben főszereplőválasztás azonban nem biztos, hogy a legszerencsésebb. *A Zongoristában* (2002, rendező: Roman Polanski) való játékaért Oscarral jutalmazott, szintén magyar származású Adrien Brody, úgy vélem, nem a legihletettebb opció – bár lehet, csak az előítélet mondatja ezt. Akárcsak a „Predator-analfabétákkal” azt, hogy ez egy rossz film.

Adrien Brody merész „sikváltása” a legújabb Predator-film főszerepe – a közönség dönt, bejött-e neki

Nagy László

Az erdéli asszony keze Balassi helyett is tajtékozva

Koszorút sírra, poharat sárgán a keserű szájra.
Balomon sírdomb, Uramisten, jobbomon asszonyka – haláli társaság a lombsárgulásban.
Uram, aki szolgálsz e torban, rám, kit megfertőzött a gyász, rám, kit idehívtál temetni, nem sujt-e hantot ez a kéz?
La mort est l'amour – duruzsol egy tűz, ime halántékomnál fehér kezeszára a gyertya, a lángnyelv a kicsi tenyér.
Uram, igazítsd meg e nyelvet. L'amour est mort – Uram, így se reménység, de végzet-halandzsa.
Tán ha imázok Balassiként, illessen mint szép ereklyével – de kacér, de a holdtávolból babrál csak a költő szívében, s nem a gombján, nem ahol fáj, az úristenit, mert nem az úttól, nem lovaglástól dagadoz a hab! Kék láng, aranyudvaru kéz, erezete kék, s e tenyérben írva mennyi gyászmenet útja, gyémánt-fűzek, édes házsongárdi temetők, a parcella-sor!
L'amour est mort – csak duruzsol a kék tűzi kéz, Uramisten, köpj e remekműre nevemben, levegői lebegő szajha ez a kéz, a cián-uszályú üstökösök vezénylője, magvetője mákszem nyüveknél!
L'amour est mort – mint sokaság porladok már én is alatta.

(Nyolcvanöt éve, 1925-ben született a fenti sorok szerzője, a modern magyar líra meghatározó személyisége. Elhunyt 1976-ban.)

Bölöni Domokos

Mézvirágillat

A filozófia akkor igazán az, amikor még nem gondunk sem az élet, sem a halál. Azt hiszem, Pascal gondolata. Az eszmélés akkor gyönyörű, ha csak halálod óráján döbbsz rá: voltál. Ki ne mondd, egy kicsit ő is voltál. Miközben egy életet át kerested a nyugalmat, csönd-szeleteket illesztgetél össze abba a puzzle-be, amely végül magad lettél, mikor már nem vagy.

Járkáltam s körülöttem is történések apróbb s nagyobb tragédiák, úgy járt hozzánk a bánat, mint portára a csorda, ha leszentül a nap. Megrázott, mint kíváncsi gyereket a kerékpár dinamója. Átgyúrt a jaj, maga képére, hasonlatosságára. Zord hegyek alatt, a Teremtőre sandító, villámra hegyzett tornyok tövében, muzsikáló dombhajlatokban megbúvó temetők hallgatásában nőttem fel, ahol olyan mély a táj, hogy valahányszor átléptem, napokig kerestek. Nem kerültem elő, mert magához ölelt és játszott velem. Megtámadtak földikuttyák, ijedtemben felkapaszkodtam egy fénynyalábra, ami a Rez fölött lógott éppen, s a vicsorgó csahosak

csalódottan vonultak el. Akkor tanultam meg, a tájban úgy kell lélegezni, hogy a fűszál se hajoljon el. A csipkebokor ne gyulladjon ki. Hogy tovább cirpeljenek a tücskök, surrogjanak a bogarak, hahotázzanak a manók. Mikor a manók nevetnek, piros púpja sül a lányke-nyérnek.

A cinteremben volt egy angyal. Sokáig nem volt színe. Valahogy nem akart rápillantani az Isten. Lehet, hogy a bűntudat formálta olyan pompásra. Ott játszottunk a közelében, mind beleszeretünk, titokban azt kívántuk: bár csak megelevenedne, és leszállna közénk, választana magának királyfit, akivel majd felszáll az égbe.

Lehet, hogy a vétek sugárhatása dolgozott benne. Azt mesélték, aki állította, dús-gadag amerikás, megölte a vetélytársát, s magával hurcolta annak szerelmét, egy szegény földműves lányát, az Újvilágba. De ott sem volt nyugodalma, mert a halott visszajárt, legboldogabb óráikat zúzta porrá, éjjel közejük furakodott az ágyba, és nyögött keservesen, mint mikor a lelkét kilehelte. Az

asszony nem fogant gyermeket, elsorvad, elvitte a kor betegsége: a rák. A gyilkosban pedig, mint kalapácsmalom, zakatolt a rossz lelkiismeret. Elment a legjobb szobrászhoz, és megrendelte azt az Angyalt, hogy a halott is, ő is meglelje végre lelki nyugalomát.

Olyan szépre kellett faragni, mint az a lány volt. Karcos, mint a tengerszem partján cseperedő nádszál, és lebegő, mint a Nyárad fölött csapongó szitakötő.

Azt mondják, eredetileg fehér volt, de amikor felszenelt a pap, megsötétedett a szobor.

Mindig a temető kertben játszottunk, ide nem hatolt fel a világ vadsága, környátló csillogott alattunk a völgy, pirulva kandikált be útszérlől a rózsabogyó. A jövővény balról, az erdő felől érkezett, rongyos katonaruhában, komos arcából kivilágítottak dühös szemei. Szétriadtunk, a kapu melletti terebélyes bokorból lestük, mit akar. Megállt az Angyal előtt, felnézett, rálőtt a szemével, de az meg se rebent. Mániákusan mondott valamit átokigékét, nem ért el hozzánk motyogása... Hirtelen leemelte válláról a puskát, csöre töltött, célzott, és bumm. Aztán csak megperdült, majd eldőlt, mint akit eltalált az ellenség.

Oda temették, nem meszszire az Angyaltól. Az áldozat öccse volt, bosszúból vette célba a síremléket, de az, lám, visszaütött. A gellert kapott golyó a támadót ölte meg.

Vége volt a nagy háborúnak. Az Angyal is koromfekete.

Templomok harangjait hallom, bátorsággal lüktet ereimben a nyugalom. Megtanultam örülni annak, hogy vagyok. A lét egyetemesége adta ezt a teljességérzést: ihletmorzsáiból összerakni a tehetséget, és hosszú, kitarító munkával fejleszteni veretes mesterséggé. Tizennégy éves koromtól már készítettem olyan munkákat, amikért pénzt adtak. A művet nem lehet megfizetni, a tehetséget azonban honorálni kell.

A tájban járva-keelve mindig belekopponálók valamit, ami eredetileg nincsen ott, és az Isten egyszer sem ütött a kezemre miatta. Inkább segített megtalálnom a magam pázmáját, óvott a korai pusztulástól. Harmadéves teológus voltam, átvirrasztott éjszaka és sok tépelődés után felmentem a rektor úrhoz, és bejelentettem, hogy nem maradok tovább, mert nem érzek elég hivatástudatot a papsághoz. Nincs elég hitem. Ezt ő megértette, s mondta, hogy jó. Isten adott neked tehetséget a vi-

zuális látásban, s ebből meg fogsz élni.

Két hét múlva letartóztatták diaktársaimat. Az „ötvenhatosokat”. Következtek a kirakatperek, a szamos-újvári, nagyenyedi börtönök, a deltai raboskodás.

Ha bent találnak, talán én is oda kerülök.

Szalay Lajos mondta: az ember úgy született, hogy filozófiai megfogalmazások nélkül örüljön a tiszta létezésnek. Ebben az örülni tudás a fontos. Azt tanulni, gyakorolni kell. Közben surrog az agy. Mezőkön, réteken, erdőkön, templomok és katedrálisok között csatagolok, s medítálok. Magamba szívom a környezet lüktető nyugalomát. Akkor jók a képeim, ha betölt a pompásan pulzáló csend, ha előnti szívemet az erdélyi domborzat kedves méltósága. A folyamatosan megújuló, pusztuló és újjáéledő világ eltökéltsége: kristályos tisztaság.

A patakából kiugró pisztiráng, amint elszáll a Beckes felett.

Eltörpül minden tanultság, szakmai tudás; magától értetődően egyesül tudatosság és elhivatottság, ihlet és műfogás.

Quid superbis, pulvis et cinis? Mondom lótó-futó, talmi dolgokért buzgólkodó véreimnek suttozva. „Mit kevéskődöl, por és hamu?”

Most, hogy a hetvenet is elértem, vonalak és színek rajoznak a levegőben. Éveim eledele: jóleső mohóssággal táplálkozom – mint ahogy delele kaszás a mogyoróbo- kor árnyékába heverve falja kenyérét-szalonnáját-vereshagymáját. S issza rá a csorgó kristályhideg vizét.

Kékekből, sárgákból, zölddekből, őszvörösekéből fellobbanó márványfelhőtömböket álmodok, rézsütos rétegzettségükben ott szikrázik a világegyetem végtelensége és az emberiség időpillanatparányisága. Isten vészőjének és ecsetjének nyomait fedezem fel újra és újra az élet befoghatatlan freskóiban, óvatos duhaj, az álompanoráma világra tárt angylaszárnyainak védelmében.

Folytatásos álmokat látok, tudom, ez az alkotás kegyelme. Napról napra viszen közelebb az örökkévalóság tü- körkapujához. Amit átlépve végleg ott maradunk a képben.

Akkor visszanyeri fehérségét a márvány. És az Angyal saját fehér kezével írja a kép bal alsó sarkára, amit egyelőre még magam, vékony, karcos betűkkel: Fekete Zsolt.

*A világ Isten kegyelmé.
Érzem mézvirágillatát.
(2005)
(A Küküllőmadár című sorozatból)*

Stratégiai játékok

Az augusztus 20-i búcsú

Nagy N. Péter

NÉPSZABADSÁG

A minden úgy jó, ahogy van ünnepe idén a csendes felfordulás napjává válik. Vagy inkább a lefordulás. A jogállami forradalom rituálától való búcsú napjává.

A szocializmus bakelitűnepein felnőtt ember számára abszurd, de igaz: az egyik leghelvetlenebb, legkevésbé jeles naptól, az alkotmány ünnepétől való ideai végső elszakadás fájdalmas. Ha, mint a kormányzat ígéri, jövő tavasszal új alkotmánya lesz az országnak, már csak említeni sem lehet többé a „sztálini alaptörvény” augusztus 20-i születésnapját. (...) Augusztus 20. az a nemzeti ünnepnapunk, amelynek történetéhez nem kapcsolódik emberhalál. Félsz, hogy épp ezzel összefüggésben, nem is vált ki nagy érzelmeiket. Amikor a XIX. század vége felé úgy döntöttek, Szent Istvánnak és a magyar államnak jeles nap jár, rögtön szembe kellett nézni a protestáns tiltakozással, amely se szenteknek, se ereklyéknek nem kívánt hódolni, hozzá keverték hát az ünnephez az új kenyeret, jóllehet, ilyenkor az aratás már csak nyár eleji emlék, majd a két világháború között a Trianon miatti fájdalom és a csak-azértse mosta át a napot, hogy azután 1949-től beálljon a menet végére az alkotmány. Csak a tűzijáték tűnt problémamentesnek. Ennek átpolitikizálásához 2006-ig kellett várni. Nem kell országos feljajdulástól tartani, ha e hagyományrendszerbe egy-egy ponton belebontanak, bár a „magyarok, hősök és szentek unokái” megszólításra van igény. Most is sokat veszítünk azonban: a lenullázandó alkotmánnyal beláthatatlanul sokat. Magyarország karakterét 1989-től egészen a legutóbbi időkig egy világtörténelmileg szokatlan és progresszív jelenség, a jogállami forradalom határozta meg. Ennek szimbóluma a rendszereken áthúzott, átírt alkotmány. Németh Miklós 1989-ben még egy új, demokratikus, de szocialista alkotmány szükségességéről beszélt, alig másfél év múlva Göncz Árpád, már rendszerváltó köztársasági elnöként a megújult Magyarország régi alkotmányának megbecsüléséről szólt. Sólyom László pedig úgy jellemezte az Alkotmánybíróságot, mint amely közvetlenül az alkotmányt érvényesíti a törvényhozással szemben. Ezzel legitimizálta a régi, de teljesen újírt alkotmányt. Úgy mondta: azt az AB a rendszerváltás kérelhetetlen mércéjévé tette. E mércét kívánják most összetörni. Ennek egyelőre nem látni más okát, mint a minden embert megillető jo-

gok, a fékek és egyensúlyok rendszerének fellazítását, a politikai kollektizmus erősítését, egy új hatalom önteremtésének szertartását. Az új alkotmányozás veszteséggel fenyeget. Az elmúlt húsz év mindenki számára közös politikai élményekkel szolgált. A hatalom, az Alkotmánybíróság és az épülő alaptörvény hármában keletkezett élményközösségben azonosulni lehetett politikai folyamatokkal. Kezdődött a kamatadó AB általi megsemmisítésével, folytatódott a kárpótlás és az igazságtétel törvényeinek alkotmányhoz illesztésével, a halálbüntetés eltörlésével, az abortusz szabályozásával, a Bokros-csomag és a jogbiztonság elvének összeillesztésével, a szólásszabadság határainak kijelölésével, s ment egészen a népszavazás szerepének rögzítéséig. Ha pszichológiailag képtelenség is ez fogalom, közéletileg megkockáztatom: a jelenlegi alkotmányban ott a rendszerváltás lassú katarzisa. Ezt visszavenni rombolás. Ünnepi tűzijáték után játék a tűzzel.

Orbán-mű

Baka F. Zoltán

NÉPSZABADSÁG

Új korszak nyitányáról beszélt a választások után Orbán Viktor, de a bekövetkezett változások közül egyelőre csak egy fronton lehet maradéktalanul elégedett a miniszterelnök.

Olyan kommunikációs teljesítményre ugyanis valóban nem nagyon akadt eddig példa, mint amit az elmúlt közel öt hónap alatt a jobboldali kormány felmutatott. Az ember csak kapkodja a fejét. Kinek, minek lehet itt hinni? Amit az egyik órában állít a kormánypárt valamelyik feje, az a következőben, egy másik bennfentes szájából már teljesen más értelmet kap. Kósáké. Szijjártók után Varga Mihály próbált tüzet oltani államcsődügyben, majd a főnöke (meg az országé) visszatért a szerzőpáros eredeti gondolatvilágához. Ugyanígy kacifántos utat járt be a valutaalap megítélése. Sokáig együtt szólt a kórus, hogy ide ne tegyék be a lábukat. Idővel egy-egy kórustag mintha más szólamra váltott volna, majd az egész átváltott kakofóniába: Orbán nemjei keveredtek Varga és Matolcsy hol magabiztos igenjeivel, hol bizonytalan talánjaival, s akkor még oda se figyeltünk a hátsó sorokra, a párthoz kötődő közgazdászokra. Azért a vájt füllő hallgató felfigyelt rá, hogy a tényleg megiscsak Orbán diktálja. De nem csak a politikusok küldenek zavaros üzeneteket, a közszolgálatba is befészkelte magát az új kommunikációs trend. Mintha a köz tájékoztatása nem

lenne dolga a minisztériumi dolgozóknak: a fütlük botját sem mozgatják a sajtó érdeklődésére, és ha nagy nehezen mégis sikerül valami választ kicsikarniuk maguktól, azal sem kerülünk beljebb az ügyekben. Hivatalos jelentésekből, korábban kiadott közleményekből, miniszteri nyilatkozatokból küldenek idézeteket – miközben a hírlapíró pont azért fordult hozzájuk felvilágosításért, mert nem érezte kielégítőnek az addigi tájékoztatást. Szokni kell még az új módit – mint hallani – a kormányhoz közel álló sajtónak is. A lényegről idehaza csak annyit mond el a kormány, amennyit a saját szempontjai szerint jónak lát: az üzenetek az ideológiát közvetítik. A külföldiek mintha többre értékelnék: oda azért jut egy-két informatív mondat. Lásd a legutóbbi hírt az IMF-tárgyalásokról, ezt a tervüket is egy külföldi hírügynökséggel osztották meg először. Persze ott nem ideológiára, hanem a tényekre kíváncsiak – ha már a műsorhoz ők adják a pénzt.

A kormányfőt sem ejtették a feje lágyára, tisztában van vele, hogy ami itthon elmege, arra kint nincs fogadókésztség. Ezért próbálkozik rendületlenül a kettős beszéddel. Ami működhetne is – ha jó harminc évet visszarepülnénk az időben. Azóta viszont a másodperc törtrésze alatt megjelenik a Washington ülő befektetési alapkezelő monitorján, ha Budapest egy politikus államcsődről beszél, vagy a valutaalapot küldi el a pokolba. Az információnak ez a sebessége ugyan nem egy most kezdődő korszak vívmánya, de valószínűleg tartósabb változást hozott a kommunikációban, mint amivel Orbán és kormánya próbálkozik.

Féktelen pofa

Dr No

Azt mondja köztársasági elnökünk a Népszabadságnak adott, nyilván láttamozott interjúban: „Valóban egyensúly és nem ellensúly az a szerep, amit we kívánok tölteni. Angolul találon úgy fogalmaznak meg ezt a szerepkört, hogy: checks and balances.” Tévedés. Angolul nem valamiféle politikusi „szerepkört” hívnak úgy, hogy checks and balances, és nem is holmi „egyensúlyt”, amely egy emberben testesülne meg, hanem egy rendszert. Azt, amelyik garantálja, hogy a hatalmi ágak (eredeti formában: végrehajtó, törvényhozó, bírói hatalom) közül egyik sem válik túl erőssé a többi rovására. Köztársasági elnökünk így folytatja: „A check szó nem el-

lenség, hanem egyfajta ellenőrzés.” El kell ismernünk, beletrafált, így igaz. Folytatás: „Az alkotmányjogászok sokszor hajlamosak ellensúlyként fordítani” – ez viszont már nem igaz, a checks szót az alkotmányjogászok, sőt mindenki „fékek”-nek fordítja. A balances szót pedig, néhány különc kivételével, „ellensúlyok”-nak. „Fékek és ellensúlyok” – ezek szerint a neves sportdiplomatának nem ismerős a kifejezés. Folytatás: „lehet így is értelmezni –, de az én felfogásom szerint az ellensúlyo-

Schmitt Pál – büszke, hogy ember

zás az ellenzéki pártok feladata”. Sajnos ezt is „hajlamosak” másként felfogni az alkotmányjogászok, ugyanis a világ alkotmányos demokráciáiban utálni szokták, ha a bírói hatalomban bármilyen párti – kormány – vagy ellenzéki – befolyás érvényesül. És ha a végrehajtó hatalomban ugyanaz a párt diktál, mint amelyik a törvénykezésben – ez elég gyakori –, akkor ott nincs valódi ellensúly. Egyáltalán, amikor a fékek és ellensúlyok rendszerét kitalálták, nem gondoltak pártokból. Köztársasági elnökünknek tehát fogalma sincs az alkotmány jog alappólairól, valamint nem tud olyan szinten angolul, amilyet a nemzetközi politikában való részvétel megkívánna (és a magyarral sem bánik mesteri fokon). Mindebben tökéletesen megegyezik a politikai eliten kívüli magyar népeség – Fidesz-nyelven: az „emberek” – kilencvenkilenc egész akárhány százalékkal. Joggal mondja tehát magát „az emberek emberének”, és érthető forró érzelmei: „Az emberekhez való tartozás nekem büszkeséget és megnyugvást jelent”. Fracba, hogy ez engem nem tölt el se büszkeséggel, se megnyugvással.

A Póker-szövetség harca

Pelle János

Magyarországon az utóbbi tíz évben rendkívül népszerű

lett a póker, az „élő játékosok” (tehát nem az online-póker résztvevőinek) érdekeit a 2007-ben megalakult Magyar Póker Szövetség képviseli, élén Tatár Gergely közgazdással. Vele beszélgetünk a Póker Szövetségnek a rivális kaszinólobbival vívott adózásokról. Egyelőre ők állnak nyerésre, nekik kedvez a szerencsejáték-törvény május elsején hatályba lépett módosítása. Közben az online póker terjed az egész világon, Nyugat-Európában már adóznak is a nyertesek.

hvg.hu: Miért nem képesek a pókerjáték hívei megtalálni legális helyüket a magyar társadalomban?

Tatár Gergely: A jogi szabályozás bizonytalansága elveszi a játékosok kedvét attól, hogy hivatalosan bejegyzett egyesületek alakítsanak. A póker egyesületek számára gyors fogyásnak indult: míg 2008-ban 154 bejegyzett póker sportegyesület működött Magyarországon, napjainkra ebből már csak harminc-negyven maradt. A hatóság nem hajlandó elismeri a pókerrel, hogy ez szellemi sport, a szerencsejáték törvény legújabb módosítása nehezíti a legális versenyek rendezését, és egyértelműen a póker kriminalizálásának irányába mutat.

hvg.hu: A pénzügyminisztérium szerint a póker nem sport, hanem szerencsejáték. Ha Önöknek sikerülne elfogadtatni, hogy a póker sport, a végén még állami támogatást igényelhetnének...

T.G.: A kaszinókban játszott szerencsejátékok túlnyomó többségében, mint nevük mutatja, a vak szerencsétől függ a kimenetel. Ez a pókerre nem igaz, ezt bírósági ítélet is igazolja, melyet néhány hónapja Hágában hoztak. A holland bíró alap, szakemberek által írt tanulmányok alapján úgy döntött, hogy a póker nem szerencsejáték, hanem stratégiai játék. A tanulmányokhoz és a játékesekhez és a Magyar Póker Szövetség honlapján hozzáférhetők. Szövetségünk egyébként az idei évtől a Nemzetközi Póker Szövetség tagja, melyet nemrég elérte, hogy a 2012-es londoni szellemi olimpián a sportág szerepelni fog. Mi kvalifikációs versenyeket szervezünk erre a jelentős eseményre, és mivel a magyar játékosok a nemzetközi élvonalba tartoznak, megvan rá az esélyünk, hogy jól szerepeljünk. Az ideai, Las Vegasban rendezett versenysorozaton két magyar játékos is világbajnok lett a saját versenyszámában és nagy összegű jutalmat kapott.

hvg.hu: Nem vitatom, hogy a póker versenyek hasonlóan például a bridsz versenyekhez, és az, amit ezeken játszanak, kimeríti a szellemi sport fogalmát. Viszont a pókerben komoly tételek forognak kockán, a játékosok egy-egy partiban vagy a nyertesek nyerhetnek vagy veszhetnek. Mi ez, ha nem szerencsejáték?

T.G.: Tény, hogy a póker nemcsak sport, hanem költ-

séges hobbi is, ugyanúgy, ahogy mondjuk a vitorlázás. A póker, még amikor szerencsejátékként játszották, akkor is igazságosabb, mint a kaszinókban úzó szerencsejátékok, a rulett, a black jack, a baccarat, a játékgépek és társaik. A pókerben ugyanis a „háznak” nincs matematikai előnye, senki nem „fölozi” le a nyereménialapot, ahogy például a lottóban teszi az állam. (...)

A pókert a normális adókon kívül további elvonás sújtja, mégpedig a játékból származó teljes bevétel, a játékosok nyeresége is adóköteles. Ez egy kaszinó-típusú szabályozás, amely alkalmazhatatlan a pókerre. A legális játékok bezárásához vezethet. Azt fogja eredményezni, hogy a magyarok külföldre mennek játszani, továbbá az online irányába tolja el a pokerezt. Bízunk benne, hogy az új kormány minél hamarabb módosítja ezeket a rendelkezéseket. A szlovák példát kellene követnünk: ott évente 1500 euró adót vetnek ki egy üzemelő pókerasztalra. Ha ezt nálunk is bevezetnék, mintegy félmilliárd forint bevétel lenne az élő pókerből a magyar költségvetésnek, és mintegy ezer új munkahely létesülne.

hvg.hu: Furcsán hangzhat egy kisorsozásnak az ön felháborodása, hogy „csak” százezereért válhat zsetont szegény pókerjátékos... Egyébként rövid időn belül a harmadik magyar fiataltól hallom, hogy a póker a fő jövedelmi forrása: az interneten játszik, és rendszeresen nyer. A vesztesek persze nem dicsekednek... Az online póker világszerte terjed, és nehézségekbe ütközik szabályozása, adóztatása.

T.G.: Központi szervereket működtető nagy online oldalak gyűjtik a játékosokat a világ minden részéből. Van olyan oldal, ahol egy időben kétszázötvenezren játszanak, és mondjuk, tíz dollárt kérnek nevezési díjként. Egy tehetséges fiatal embernek, ilyen nagy létszámú versenyen milliók üthetik a markát, ha jól szerepel. Amerikában egyelőre még törvény tiltja az online pókerrezt, mert az adóhatóság nem tudja „megfogni”, az internetet pedig, az alkotmányos szabadságjogokra való tekintettel nem lehet ellenőrizni. De a szenátus már elfogadta a törvényt, amely szerint az internetes pókert is meg fogják adóztatni, és úgy becsülük, hogy az elkövetkező tíz évben negyvenmilliárd dollár bevétel lesz ebből az amerikai költségvetésnek. Ehhez az USA-ban is be kell vezetni a Franciaországban és Olaszországban már létező technológiát. Nyugat-Európában központi szerver működik, egyfajta tűzfalként, és csak azokat a szolgáltatókat engedti át, akik megfizetik az adójukat. Ha ezt a megoldást Magyarországon is bevezetnék, a magyar költségvetés milliárdos nagyságrendű bevételhez jutna.

Hasznos információk

Közeledik az ősz, sok új törvény szabályozás lép, illetve lépett életbe, ami nem kerülheti el olvasóink figyelmét, egyrészt mert új kötelezettségeket ír elő, másrészt mert újabb lehetőségeket tartalmaznak mindennapi életünk során. De szó lesz az alábbiakban olyan rendelkezésekről is, melyek helyes értelmezéséről e sorok írójá, legalábbis egyelőre, nem tud hasznos tanácsot adni.

Czedly József

Egyes adókötelezettségek bejelentéséről és befizetéséről

Beszámoltunk a *Törvénytarban* arról, hogy július 1-vel újabb adókötelezettségeket vezettek be. Ezek közé tartozik a független tevékenységek és köztük a szerzői jog alapján szerzett jövedelmek új rendszerű megadóztatása, illetve ennek kiterjesztése a társadalombiztosítási (CAS), egészségügyi (CASS), valamint a munkanélküli-alaphoz való hozzájárulások befizetésének kötelezettségére. Ennek gyakorlati alkalmazása befűladt a szakminisztériumok által elrendelt bürokráciába.

Ahhoz, hogy alátámasz-szam ezt az állítást, sorba kell vennem az egyes kötelezettségek bejelentését és befizetését előíró utasításokat, melyek a legtöbb esetben ellentmondanak a törvényben előírtaknak. Ugyanis a Pénzügyi adótörvénykönyvet (Cod fiscal) módosító 58/2010 sz. törvényerejű sürgősségi kormányrendelet (OUG) III. cikkelyének (4). bekezdése elrendeli: „Az előző bekezdésben felsorolt hozzájárulások bejelentése, kiszámítása és befizetése a jövedelem kifizetőjének kötelessége, az érvényben levő törvényes előírások szerint.”

Legtisztább a helyzet a befizetendő jövedelemadó esetében. Itt ugyanis a Pénzügyminisztérium nem változtatott (jelenlegi tudásom szerint) az előzőleg is érvényben levő rendszeren. Tehát a szerzői jog kifizetője a megállapított jövedelemből visszatart 10%-ot jövedelemadó-előlegként, az év végén a jövedelem haszonélvezőjének le kell tennie egy a jövedelmét igazoló bejelentést, ebből levonja az eddig 40%-os költségelismerés helyett a most megszabott 20%-nak megfelelő összeget, a megmaradt érték után kell majd kifizetni a 16%-os egységes jövedelemadót, amiből természetesen levonják az intézmény által visszatartott, a jövedelem 10%-nak megfelelő adóelőleget.

Sokkal bonyolultabb a helyzet a társadalombiztosítási hozzájárulás esetében. Annak ellenére, hogy amint a fentiekben említettem, a törvény ennek bejelentését, kiszámítását és befizetését a jövedelem kifizetőjére hárít-

számlára a törvény szerint megállapított összeget.

Mindez rendben lenne, ha a miniszteri rendelet lehetőséget adna arra, hogy a bejelentést meg lehessen tenni elektronikus vagy postai úton is. Még a kötelezettség befizetése sem lehetséges banki átutalással vagy postán, bár ezt a rendelet engedélyezi, de még nem közölték az ehhez szükséges kincstári számlaszámot, így a befizetést jelenleg csak az ügynökségek pénztáránál lehet megtenni. Így a 600.000 befizetőnek sorba kell állni a 42 ügynökség pénztáránál, még akkor is, ha a befizetés értéke havi 1 vagy 2 lej (2 lej kell fizetni ha a havi jövedelem 400 lej volt).

De hogy a tortára kerüljön a cseresznye is, akkor is meg kell tenni a bejelentést (mind a nyugdíj- mind a munkaerő-foglalkoztatási hivatalnál), ha egy bizonyos hónapban a szakmai tevékenységet végző személynek nem volt jövedelme. Hogyan és mikor fognak ezeken a bürokratikus és több esetben törvénytörő eljárásokon változtatni, je-

lyozza a pénzügyi ellenőrök által kiállított jegyzőkönyvekkel szembeni előzetes panasz (plângere prealabilă) benyújtásának módjait.

A pénzügyi ellenőrök által elkészített jegyzőkönyvvel szembeni előzetes panasz benyújtása adminisztratív jogorvoslatnak (cale de atac administrativ) tekintendő.

Az előzetes panaszt írásban kell megtenni, és tartalmaznia kell:

- a panasztevő személyazonosító adatait;
- a panasz tárgyát;
- a jogi és tényleges indokokat;
- milyen bizonyítékokra támaszkodik
- a panasztevő aláírását, ez lehet a jogi személy törvényes képviselője vagy megbízottja.

Az előzetes panasz csak a a jegyzőkönyvben foglalt eseményekre és összegekre vonatkozhat. A panasztevő panaszának igazolására lehet olyan okiratokat, melyeket a pénzügyi ellenőrök nem vettek figyelembe. Az előzetes panaszt ahhoz az igazgatóságához lehet letenni, ahová a megtámadott jegyzőkönyvet elkészítő pénzügyi ellenőrök tartoznak. Az előzetes panasz benyújtása nem függeszti fel a megtámadott jegyzőkönyvben lefektetett utasítások végrehajtását. Ez az előírás nem fosztja meg a panasztevőt attól a jogától, hogy az 554/2004. sz., a közigazgatási bírósági eljárásokról szóló törvény alapján kérheti a megtámadott jegyzőkönyv utasításainak felfüggesztését.

A pénzügyi ellenőrök által elkészített jegyzőkönyv elleni előzetes panaszt az ellenőrök kiküldő igazgatóság vizsgálja meg. Ebben csak olyan szakemberek vehetnek részt, akik nem működtek közre a jegyzőkönyv elkészítésénél. Az előzetes panasz jogosságát vagy alaptalanságát egy az igazgatóság által kiadott végzésben rögzítik. A végzésnek három része kell hogy legyen:

– egy bevezető rész, ez tartalmazza a panaszt kivizsgáló intézmény elnevezését, a panasztevő nevét vagy elnevezését, a panasztevő székhelyét, a panaszt iktató pénzügyi ellenőrző hivatal iktatószámát, a panasz tárgyát, valamint az ügyfelek állításainak szintézisét;

– a panaszt megvizsgáló szerv jogi és tényleges indokait amire a meghozott végzése támaszkodik;

– tartalmaznia kell a hozott döntést, a fellebbezési lehetőségeket, azt a határidőt, amíg a fellebbezést be lehet nyújtani, és annak az intézménynek a megnevezését, ahová a fellebbezést le lehet tenni.

Az előzetes panaszról szóló döntés nem teremthet a panasztevő számára nehezebb helyzetet, mint amit a megtámadott jegyzőkönyv tartalmaz.

jövedelemben részesülnek, és mint ilyenek, kötelesek befizetni a munkanélküli-segély-alapra.

Ez a rendelkezés is szöges ellentétben van a törvényerejű kormányrendelet azon előírásával, hogy ennek a kötelezettségnek lebonyolítása a jövedelmet kifizető intézmény hatásköre. Ugyanis ezt a felelősséget kizárólag a jövedelemben részesülő személyre hárítja. Neki van kötelessége havonként bejelenteni a jövedelme alapján kiszámított hozzájárulási kötelezettséget a munkanélküli-alapra a megyei Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökségnél (Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă), és befizetni egy megjelölendő kincstári

legnem tudjuk, de remélhetőleg észhez fognak térni az illetékes hatóságok, és akkor majd újra fogunk foglalkozni a témával.

Pénzügyi szabályozások

A *Hivatalos Közlöny* augusztus 12-i, 573. számában jelent meg az Országos Pénzügyeket Kezelő Ügynökség (Agenția Națională de Administrare Fiscală ANAF) elnökének a 2.289/2010. sz. rendelete egy bizonyos határérték alatti tartozásokra vonatkozó eljárásokról. Ennek alapján augusztus 15-i hatállyal a következő rendelkezések lépnek életbe:

Amennyiben december 31-én egy adófizető jogi vagy a természetes személy

hátalékos pénzügyi kötelezettségének szaldója kisebb mint 10 lej, akkor ezt a következő év első 7 napjában törölni kell a pénzügyi nyívtartásból. Hátalékos pénzügyi kötelezettség alatt a szabályozás a be nem fizetett tartozások összegét érti.

Valamennyi adófizető számára a hátalékos befizetési kötelezettségekből fakadó járulékok, avagy késedelmi büntetések (accessorii sau penalități de întârziere) összegét évnegyedenként kibocsátott végzésekben (decizii) rögzítik, kivéve azokat az eseteket, amikor engedélyeztek egy befizetési könnyítést (înlesniri la plată). A végzések azokra a tartozásokra kell hogy vonatkozzanak, melyeknek befizetési határidejétől eltelt 90 nap, kivéve azokat az eseteket amikor a tartozás egy részét vagy teljes egészében kifizették. Amennyiben a tartozásokból eredő késedelmi büntetések összege nem haladja meg: nagy adófizetők esetében az 1.500 lejt, közepes adófizetők esetében az 1.000 lejt, egyéb jogi személyiségű adófizetők esetében

– egy bevezető rész, ez tartalmazza a panaszt kivizsgáló intézmény elnevezését, a panasztevő nevét vagy elnevezését, a panasztevő székhelyét, a panaszt iktató pénzügyi ellenőrző hivatal iktatószámát, a panasz tárgyát, valamint az ügyfelek állításainak szintézisét;

– a panaszt megvizsgáló szerv jogi és tényleges indokait amire a meghozott végzése támaszkodik;

– tartalmaznia kell a hozott döntést, a fellebbezési lehetőségeket, azt a határidőt, amíg a fellebbezést be lehet nyújtani, és annak az intézménynek a megnevezését, ahová a fellebbezést le lehet tenni.

Az előzetes panaszról szóló döntés nem teremthet a panasztevő számára nehezebb helyzetet, mint amit a megtámadott jegyzőkönyv tartalmaz.

Berobogott a francia „versenyző”

Romániába is megérkezett a Citroën DS3 csúcsmodellje, a 207 lóerős Racing

Merevegyenesen a sebesgémániasokat és a sportkoszik szerelmeseit célozza meg a Citroën a DS3 csúcsmodelljével, a Racinggel. Az idei Genfi Autószalonon be-

mutakozott négykerekű immár Romániába is megérkezett, hogy a Mini Cooper S JCW-nek, az Opel Corsa GSI-nek és a Renault Clio RS-nek konkurenciát nyújt-

son. Már az a 155 lóerős, 1,6-os THP felé is kacsingathattak a dinamikára vágó sofőrök, ám a Racing – mint ahogy a neve is elárulja – kifejezetten erőse sikeredett. A csupán 1,6 literes erőforrás ebben a modellben 6,5 másodperces gyorsulást és 234 km/h-s végsebességet ígér, míg ezer métert 26,5 másodperc alatt tesz meg az autó. Nem véletlen tehát, hogy jövőre ennek a „versenyzőnek” a WRC-változata váltja majd le a Sébastien Loebbel a volán mögött rali-világbajnokságot nyert C3-at.

Az autó ezen sportos tulajdonságait igyekeztek hangsúlyozni a formatervezésében is. Áramvonalas, modern külsejét megalapozza az autóversenyzés világából átvett karbonelemek alkalmazása, a hűtőmaszk kerete, a 18 colos könnyűfém felnik, a tető, és a tetőspoiler narancssárga fényezése pedig nagyon feldobja az összképet. Kényelmes vezetési élményt ígér,

hogy a DS3 Racing 15 milliméterrel került közelebb az aszfalhoz és harminc milliméterrel nőtt a nyomtávja, továbbá fejlesztettek a fékrendszeren is.

A belső formatervezésében is igyekeztek sportossá varázsolni a DS3-at, de harmincezer eurós árával még így is a legdrágább kupé lett a piacon – igaz viszont, hogy a besorolása alapján már a prémium kategória felé kacsingat.

Szerviz

Alapjáratati problémák (szakmai szemmel)

Olvasónk írta: „Kezdő autószerelő vagyok, s a kétéves tevékenységem során nagyon sok esetben – nem szégyellem bevallani – véletlenül találtam meg az alapjáratattal összefüggő hibákat. Kérem, hogy segítsenek a hiba szakszerű feltárában.”

Elsőként mindig ellenőrizni kell, hogy a motor működésének folyamán melyik üzemmódban nincs alapjárat. Az autó motorjának indításakor és működése során kétféle alapjáratot különböztettünk meg, amelyeknek fordulatai között lényeges különbség van. A motor hideg indításakor a hideg alapjáraton észleljük a motor bemelegedési fázisát – amely az üzemlevegő alapjáratnál sokkal magasabb –, s a fordulatszámnak a motor

melegedésével arányosan, fokozatosan csökkennie kell. Tehát amikor a gépkocsi motorját beindítjuk hideg állapotában, teljesen normális jelenség, hogy kb. 800-900 fordulat/perc alapjáratához képest akár 1500-1700-at fordul a motor percenként. A motorfordulat mértéke függ attól is, hogy karburátoros vagy befecskendezős (injektoros) az erőforrás. Tapasztalatok szerint a karburátoros kivitelnél mindig magasabb a hideg alapjárat – feltételezve, hogy a rendszer kifogástalanul működik, a hidegindító (szivató) berendezés jól van beállítva, a gyújtás hibátlan, előgyújtási értéke pedig megfelel a gyári előírásnak. Mivel ebben a fázisban a motor dúsabb keverékkel

működik az üzemlevegő képest, a károsanyag-kibocsátása is magasabb. A dús keverék azt jelenti, hogy az elméleti, optimális benzin-levegő keverék arány üzemanyagban gazdagabb. Ez az úgynevezett indítási keverék.

A motorok alapjáratát üzemlevegő használatra tervezték. A bemelegedési fázist követően a motor eléri az optimális üzemi hőfokát. A keverékképzés ennek következtében minőségileg javul, így a károsanyag-kibocsátás is lényegesen csökken, az alapjárat pedig beáll a gyárilag meghatározott fordulatra. Ennek a fordulathoz tartozó motortípustól függően eltérő lehet, 800 és 1000 fordulat között. Automata váltóval szerelt gépkocsiknál ennél kissé magasabb is lehet.

A következőkben tekintsük át az üzemlevegő motornál a rendellenes alapjáratot okozó rejtett hibákat. Szeretném hangsúlyozni, és minden szerelő figyelmét felhívni arra, hogy az optimális motor működése úgy az alapjárat, mint a fogyasztás. A teljesítmény alapvető feltétele a mechanikusan rendezett motorerőforrás, amelyhez hozzá tartozik az üzemanyagszűrők, a levegőszűrők és a szívórendszer tömítettségének ellenőrzése is. Először a kompresszió, a sűrítés végnyomását kell lemérni üzemlevegő motornál, jó állapotú akkuval. Ezzel elkerüljük a diagnosztizálással járó költségeket, vitákat és veszélyeket. A hengerek között megadott végnyo-

más-különbség ne haladja meg az 1-2 bar nyomást. Ha nem kielégítő a kapott eredmény, akkor a nyomásvetés mérésével pontosan ellenőrizhetjük – a motor megbontása nélkül – a hengerek, a szelepek és a gyűrűk állapotát. A motor mechanikus vizsgálata után az eredménytől függően következnek a motor vezérlőrendszerének és az elektronikus vezérlésének vizsgálata.

Az alapjáratati rendszer vezérlésének elektronikus vizsgálatakor először a gyakorta hibákat okozó gyújtásrendszert és a motorvezérlést kell megfigyelni. A gyújtásrendszernek a primer és a szekunder áramköröket, a gyújtótrafót, a gyújtáselosztót, az elosztófejet, a gyújtókábele-

ket, a gyújtógyertyákat és az azokat összekötő vezetékeket kell ellenőrizni. Ha minden paraméter megfelel az előírt értékeknek, akkor következhet a motorvezérlő elektronika. Az érzékelőket (a motorhőfok-érzékelő, a főtengely-jeladó, a vezérműtengely-jeladó, a lambda-sonda, a fojtószelep-helyzet jeladó, a MAP-szenzor, a MAF-szenzor (légtömegmérő), a beszívott levegő hőmérsékletét érzékelő szerkezet) kell górcső alá venni; az alapjáratati léptetőmotor például néha megszorul a bekerülő szennyeződés miatt, s ilyenkor az alapjárat nem tud visszaállni a megadott értékre.

Tímár József
autószerelő mester

Programajánló

Őszi sokadalom Kézdívásárhelyen

Augusztus 27., péntek: 14 órától *Megújulóenergia-hasznosítási formák Háromszéken* témával; 15-17 óráig meseolvasás, drámajátékok, 17-18 óráig ismerkedés a hangskönyvvel; a sportcsarnok parkolójában gokart mindenkinek a Bia Electronic szervezésében; a Vigadó kiállítótermében 17 órától a Nők Egyesületének hagyományörző kiállítása; a Molnár Józsiás Parkban felállított gyermekszínpadon 12 órától gyermekvá-

ros, 16 órától játszóház a Caritasszal és a Bóbita egyesülettel; az Idol színpadon 18 órától Farkas Major Annamária énekes magyar nótákat, csárdásokat ad elő, 18.30-tól Döméné Szabó Andrea szononokat, musicaldalokat, mai slágereket énekel, 19 órától Zsóri Martin modern slágereket, 20 órától Misa bulizését, 20.50-től Mara-mulatást és cigányzenét, 21.50-től Magyar Rózsa magyar mulató zenét ad elő, 22.50-től Balázs Pali-koncert, éjfél-től Garázs-koncert; a központi színpadon koncertek: 17

órától Chameleon Small Band, 18.30-tól Radar, 20 órától a harmincéves Bumeráng nagy találkozója, 22 órától Knock Out-koncert, éjfél-től Metropolis; az Art Caffé Klubban 23 órától a St. George Quintet dzsessz-koncertje, 1 órától Borsodi Blue-koncert; a DJ Arénában 21 órától Vygo, 22.30-tól Azteca, éjfél-től Jay Bliss, 3 órától Interpace & Tb, látvány: VJ Axo.

Kiállítás Sepsiszentgyörgyön

A Székely Nemzeti Múzeum szervezésében ma 18 órakor nyílik meg a *Vedd ezeket az iratokat...* című levéltári kiállítás a múzeum Lovag-

termében. A kiállítás a gyulafehérvári, a szamosújvári, a sepsiszentgyörgyi és a gyergyószentmiklósi római katolikus gyűjtő levéltárak látványosabb darabjait mutatja be, és szeptember 17-ig látogatható.

Nemzetiségek találkozója Tornyán

Idén megrendezik Tornyán a nemzetiségek találkozóját. A kétnapos rendezvénysorozat augusztus 28-án szombaton 16 órakor ke-rekasztal-megbeszéléssel kezdődik, amelynek témája: *Nemzetiségek az Európai Unióban*. Ezt követően 17.30-kor kezdődik a folk-lórfesztivál a piactéren. Az

első nap a 21 órakor kezdődő nemzetiségek báljával végződik.

Augusztus 29-én, vasárnap, 13 órától a tornyai tájház megtekintésére és a kemencés lángos megköszönésére kerül sor. Délután ifjúsági és sportrendezvények lesznek a piactéren helyi és meghívott csapatokkal, 19-től pedig az UNIROL Music szórakoztatja a vendégeket.

IX. Bonchidai Kastély Napok

A Transylvania Trust Alapítvány és Bonchida község polgármesteri hivatala augusztus 28–29. között szervezi meg a IX. Bonchidai

Kastély Napokat, melynek helyszíne a bonchidai Bánffy-kastély. Lesz lovasbemutató és főzőverseny, szombat este pedig szabadterei filmvetítésre kerül sor, melyet a TIFF-fel közösen szerveznek. Idén két nagy együttessel üdvözölhetünk a Bonchidai Kastély Napok színpadán: a magyarországi, Piramis együttest, valamint a romániai Direcția 5 nevű zenekart.

Előadás Szovátán

Ma, pénteken 18.30-kor Szolláth Hunor helytörténész tart előadást *A szovátai református templom építéstörténete* címmel a református egyház imatermében.

Down-szindróma

Áldott állapotban lévő nők gondolataiba időről-időre befurakodik a szorongás: vajon rendben fejlődik-e a baba? A leggyakoribb genetikai rendellenesség a Down-kór, amely szűrővizsgálattal az esetek felében mutatható ki a terhesség korai szakaszában.

A Down-szindróma az egyik leggyakrabban előforduló genetikai betegség. 100 ezer élveszüléstől 700 gyermek Down-szindrómás. A Down-szindróma kiváltó okát 1959-ben sikerült tisztázni. Mint tudjuk, az ember testi sejtjeiben minden kromoszómából két darab található, a Down-szindrómások esetében a 21. kromoszómából azonban három (ezért nevezik 21-es triszómiának is). Ez az egyetlen olyan genetikai rendellenesség, amikor egy (nem ivari) kromoszómából három van, és a született gyermek életképes.

Okok...

Széles körben ismert, hogy az édesanya életkorával a Down-kór előfordulásának kockázata fokozatosan emelkedik. Negyvenéves édesanyák esetében a gyakoriság 2, ötvenéves korban már 8 százalék körül mozog. Kevésbé ismert azonban, hogy az édesanya életkorának növekedésével a gyakoriság szintén emelkedik. Mindezek ellenére a beteg gyermekek 70-80 százalékát mégis a 35 évnél fiatalabb édesanyák szülik, hiszen a szülő nők többsége 35 év alatti, és ilyenkor még a kromoszómavizsgálat csak választható, nem kötelező.

Hogyan kezelhető?

Gyógyítása napjainkban nem lehetséges. Összehangolt szakorvosi, gyógyped-

gógiai és természetesen szülői munkával azonban, szerető, gondoskodó családban jól fejleszthetők a gyerekek, közösségbe kerülésük megkísérélhető. Ezek a gyerekek kedvesek, barátságosak, gyakran jó a zenei hallásuk. Szellemi elmaradásuk ellenére óvodai közösségbe képesek beilleszkedni, iskolai képzésük már speciális feladat. A betegek megtanulhatnak írni és olvasni, számolni, elég magas fokon képesek az önellátásra. Megfelelő munkahelyeken dolgozhatnak, hasznos tagjai lehetnek a társadalomnak. Általában jellemző rájuk, hogy barátságosak, szeretetüket látványosan mutatják ki, ragaszkodnak az általuk megkedvelt személyekhez. Különösen jó az utánzói képességük, ezt használják ki a Down-kóros színészekkel dolgozó színházak is.

Down szűrés

A korszerű szűrővizsgálatok viszonylagos újdonsága miatt még szakmai körökben is különböző hitek és tévhitek élnek a magzati kromoszóma-rendellenességek (köztük a Down-kór) felismerését célzó módszerekkel kapcsolatban.

A szűrővizsgálat lényege, hogy felismerje azokat a terhességeket, amelyekben a kromoszóma-rendellenesség előfordulásának valószínűsége nagy. Tévhít tehát, hogy a szűrővizsgálat

diagnosztizálni tudja a kromoszóma-rendellenességeket. A szűrővizsgálat „csak” azt mutatja meg, hogy az adott terhességben mennyi a valószínűsége a vizsgált kromoszóma-rendellenességnek. A teszt eredménye tehát egy arányszám. Ami lehet például 1:50-hez, amely orvosi szempontból magas kockázatnak minősül, vagy 1:1000-hez, ami alacsony kockázatnak számít. Uralkodó tévhít azonban, hogy minden 35 év feletti terhes magzatánál érdemes kromoszómavizsgálatot végezni. A korszerű szűrővizsgálatok pont arra valók, hogy megtalálják azokat a fiatalokat, akiknél érdemes, és azokat az időseket, akiknél nagy valószínűséggel nem érdemes magzati kromoszómavizsgálatot végezni, így a beavatkozás kockázata

tát vállalni. Sajnos nem létezik olyan vizsgálat, mely teljes bizonyossággal kizárná a Down-kór vagy egyéb genetikai betegség fennállását, a legnagyobb körültekintés mellett is előfordulhat, hogy az egészségesnek hitt terhesség során beteg baba fejlődik.

Jellegzetes külső jegyek, tünetek

A betegségnek számos tünete van, melyek közül nem feltétlenül mindegyik egyforma mértékben jelentkezik a betegen. Ilyenek a széles arc és erős szemredő (ezért nevezték a Down-kórosokat korábban mongol idiotáknak, mivel arcuk valóban a mongoloid rasszra emlékeztető vonásokat hordoz), a tenyéren végigfutó ránc, az aránytalanul kis fej, a megnagyobbodott nyelv és

a csökkent szellemi képesség (általában közepesúlyosan értelmi fogyatékosak). A betegek IQ értéke 50 körül várható.

Tünetei annyira jellegzetesek, hogy az esetek többségében már az újszülöttekben felismerhető a Down-kór. A csecsemők sokat alvó, nem síró, nyugodt babák. A rendellenességgel küzdők arca jellegzetes: feltűnő a „mongoloid” szemrés, a lapos orrgyök, mélyen ülő fül, a szájból kilógó nagy nyelv. Jellemző a babákra az elhúzódó sárgaság is. Kezüik széles, rövid, az esetek többségénél jellemző a tenyér teljes szélességén végigfutó, úgynevezett négyujjas barázdá. Már méhen belül, ultrahangos vizsgálattal feltűnik a combcsontok rövidegsége. A babák izomtónusa csökkent, emiatt rendszerint lassúbb a mozgásfejlődésük is. A Down-szindrómás gyermekek életkilátásait nagyban meghatározzák a társuló egyéb rendellenességek. Gyakori a súlyos, veleszületett szívfejlődési zavar, legjellemzőbb a szív két kamrája közti úgynevezett sövényhiány. Gyakoribb az emésztőszervi rendellenességek előfordulása is: a patkóbél szűkülete vagy teljes elzáródása mintegy háromszázaszor gyakoribban fordul elő, mint az egészséges gyerekekben. A betegek 5-6 százalékában epilepszia súlyosbítja a kórt, és nem ritka az agyvérvénás sem. Az évek múlásával az agyban az Alzheimer-kórhoz hasonló elváltozások alakulhatnak ki. Mindemellett a leukémia kockázata is sokszorosa az egészséges társakhoz képest. Ha súlyos betegségek nem társulnak, a betegek 30-40 éves korukig is élhetnek. A fiúbetegek általában terméketlenek, de a lányok akár szülhetnek is, elvben az utódok fele egészségesek lehetnek.

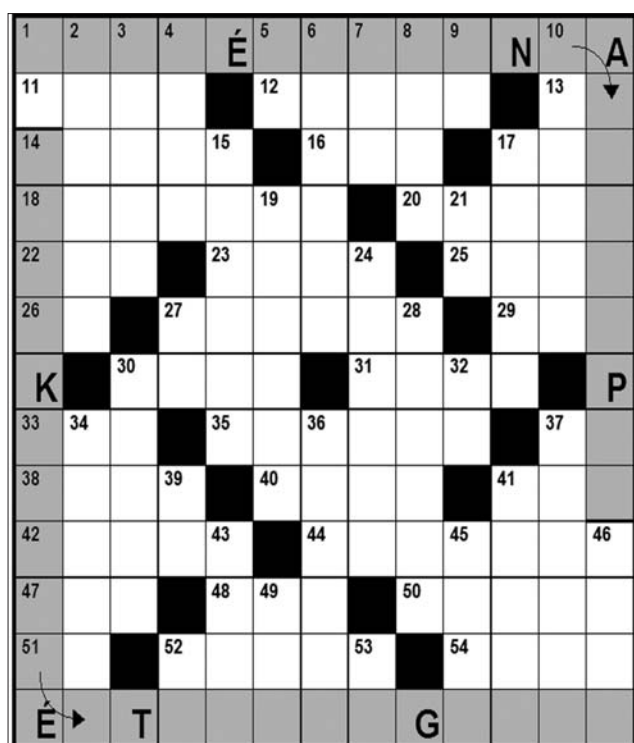
Az orvos válaszol

Kiderült, hogy terhes vagyok, aminek nagyon örülünk, de van egy cicánk. Úgy tudom, ebben az állapotban nem lehet macskát tartani. Igaz ez?

Sokféle fertőző betegség veszélyes a terhesség alatt, azonban a legborzalmasabb a terhességi toxoplazmosis. A *Toxoplasma gondii* egysejtű parazita és a macskában szaporodik. Az ember leggyakrabban a fertőzött macska ürülékével érintkezve, az alomból felszálló por utján vagy a szennyezett földdel, mosatlan zöldséggel, gyümölcs fogyasztásával fertőződik meg. A parazita köztes gazdája lehet bármilyen melegvérű állat. Az emberek jelentős hányada tünetmentesen átesik a fertőzésen már gyermekkorában, hiszen a kicsik gyakran érintkeznek a homokozóban macskaürülékkel. Leggyakrabban a fertőzés egyetlen tünete a nyirokcsomó duzzanata, ritkábban nem specifikus, felső légúti hurutos megbetegedés képét mutatja. Védőoltás a betegség ellen nincs. A parazita átjut a méhlepényen és megfertőzheti a magzatot. Spontán abortusz, halva születés gyakori. Ha a magzat életben marad, sokszor csak iskolás korban mutatkoznak meg a toxoplazmosis okozta, vak-ságig fokozódó látásproblémák. A tapasztalat azt mutatja, hogy ha macskához kötött allergia nincs, akkor higiénias szempontok figyelembevételével aggodalomra nincsen okunk. A pici számára, bőrére ne kerüljön macskaszőr. A macska székletében a bélféregpetéken kívül gyakran előfordulhat a toxoplazmosis kórokozója is, ami a fentiekkel megfelelően veszélyes lehet a babára is. A cicavéce legyen eldugva, és azokat a helyeket, amihez hozzáér, takarítsuk, fertőtlenítsük.

Dr. Győri György

Alapos rendőrök

A rendőrség ügyeletén megcsörren a telefon. Remegő női hang kér azonnali segítséget. Bementja a címet, és csak sikongat tovább. Az ügyeletes tiszt megszólal:

– Küldjük a járőrököt, de előbb ... *(poén a rejtvényben)*

Vízszintes: 1. A poén 1. része. 11. ... csodaországban; Lewis Carroll meseregénye. 12. Pemzli. 13. Ponty nagyságú, édesvízi ragadozó hal. 14. Amelyik kutya ugat, az nem ... 16. Versenyre készül. 17. Becézett Ágnes. 18. Ott a szabadban. 20. Rossz emberi szokás. 22. Árvízvédelmi építmény. 23. Nem akar elkészni. 25. Egész, teljes. 26. Egységben van! 27. Csábítással magával visz. 29. A szavak dzsókere. 30. Noli turbare circulos ...; Arkhimédész utolsó szavai. 31. Habár. 33. Ifjúsági (röv.). 35. Vágtázó löverseny. 37. Én, ..., ő. 38. Folyamat gyümölcs „életében”. 40. Növénytanászó farúd. 41. Apaál-lat. 42. Húzza a lábát. 44. Zárat csattant. 47. Magyar Testgyakorlók Köre (röv.). 48. Becézett Patrik. 50. Arany János hőse. 51. Kiel közepe! 52. Kitöltendő nyomtatvány. 54. Ádám és Éva első fia.

Függőleges: 1. Tabló része! 2. Árusítás. 3. Könnyezik érte. 4. Munkaterület valamely ága. 5. Keverni kezd! 6. Uborka jelzője lehet. 7. Kábítószerszerű. 8. Rét. 9. Oda-vissza: férfinév. 10. Egészségügyi katona, szanitéc (tréf.). 14. **A poén 2. része.** 15. ... mint a miskolci kocsonya. 17. Az egyik kontinens. 19. Nézd! 21. Férfi párja. 24. Tanítási idő része. 27. Páros kefe! 28. Jogtalanul birtokolt. 30. Tulajdonunk. 32. Elektronikai márka. 34. Testvér. 36. Kiadós étel ígéje. 37. Iskolapénz. 39. Némán siet! 41. Az udvarra tud nézni. 43. Kicsi. 45. Az elhí-zás jele. 46. ... Turner; a rocknagymama. 49. Alom (nép.). 52. Bent püföl! 53. Pók lábai!

				3		2			
				1					
	5	6	2	4					3
						6	1	7	
7		4			3				
	1		9						
9							4	8	
			5						
	3					2		5	

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

7	8	6	4	1	5	3	9	2
5	2	4	9	3	7	6	8	1
3	1	9	2	8	6	5	4	7
8	4	5	1	7	3	2	6	9
6	9	1	8	5	2	4	7	3
2	7	3	6	9	4	8	1	5
9	6	7	3	2	8	1	5	4
4	5	2	7	6	1	9	3	8
1	3	8	5	4	9	7	2	6

Hogyan szerezte meg a róka két disznó húsát

Egyszer korán reggel odament a farkas a róka odújához, és bekiabált:

– Itthon vagy-e, róka komám?

– Persze, hogy itthon vagyok! – felelte a róka. – De mért háborgatsz nyugalmamban?

– Ó, komám, könyörülj rajtam nyomorúságomban! Két napja egy falatot sem ettem. A gyomrom már odaszáradt a bordáimhoz, és ha rövidesen nem tudok valami tisztességes húsételt keríteni, hát végem van. Adjál valami jó tanácsot!

– Ejnye, hát elvezethetnélek az erdei vendéglőhöz, ahol tegnap két disznót öltek, és ott lóg a húsuk a kamrában, saját szememmel látam. De hát ezekben az inséges, hosszú téli hónapokban a saját feleségem és gyerekeim ételmét akarom ebből biztosítani.

– De komám, hát azt hiszed, olyan feneketlen gyomrom van nekem, hogy az egész húst magam akarom felfalni? Megelégszem én azal is, ha egyetlen sonkát szerzel nekem belőle, te pedig örvendezhetsz annak a

jóleső tudatnak, hogy megmentetted barátodat az éhhaláltól. Az összes többi húst megeheted te békében, a feleségeddel meg a gyerekeiddel!

A róka végül is engedett, felállt a fekhelyéről, kikéfélté hosszú prémes kabátját, megpödörte bajuszát, és így felkészülve az útra, előjött a kotorékjából, aztán elvezette a farkast az erdei vendéglős házához, és ott egy szűk résen át bemászott a kamrába, ahol a friss disznóhús lógott. Levett egy sonkát, és kidugta a résen át a farkasnak, aki azon nyomban be is falta. A róka el akart menni, de a farkas elálta előle a nyílást.

– Hát hallottál te valaha olyat, komám, hogy egy farkas csak egyetlen sonkát falt volna be? Ahova az egyik sonka került, odavaló a párja is!

A róka tudta, hogy a farkasnál semmit el nem érhet szemrehányásokkal, és attól félt, hogy a vendéglős még felébredhet a szóváltásra, és rajtakapja őket a lopáson. Így hát leemelte a második sonkát is, és kilökte a farkasnak, az meg azon nyomban felfalta, de azután sem mozdult el

a lyuktól, és nem engedte ki a rókát.

– Ahol a sonkák vannak, odavalók a lapockák is!

A rókának egyre inkább melege lett a félelemtől; egyetlen szó ellenvetést sem hát leemelte a második sonkát is, és kilökte a farkasnak, az meg azon nyomban felfalta, de azután sem mozdult el

vábra is azt kiabálta: – Ahol a lábak vannak, ott a helye a törzsnek is!

A róka minden további gondolkodás nélkül kiadogatta a karajokat meg az összes többi húst is, a farkas pedig valamennyit bezabálta.

– Ahol a törzs, odavaló a fej is! – Szó sincs róla! Mit képzelés? Ahol az egyik disznó,

mar kiadta a róka, s a farkas a többi után ezt is haladéktalanul lenyelte.

Reménykedett a róka, hogy most már csak kijöhet, hiszen egy egész disznót kiadogatott már telhetetlen komájának. A farkas azonban visszalökte, mondván:

– Szó sincs róla! Mit képzelés? Ahol az egyik disznó,

odavaló a másik is! Véték lenne a két szegény kocát elválasztani egymástól!

Gondolhatjátok, milyen kínos helyzetben volt szegény róka! Egyre jobban forrt benne a méreg a farkas ellen, de a vendéglőstől való félelme is egyre fokozódott. A két érzés közül azonban a félelem volt a nagyobb, úgyhogy az még a dühét is legyőzte. Egyetlen szó ellenvetés nélkül egymás után adogatta ki a második disznó darabjait is anélkül, hogy megvárta volna, míg a farkas felszólítja rá, mert minél előbb szabadulni akart végre. Mikor aztán a második disznófejet is kidobta neki, akkor a farkas hátralepett a lyuk elől, és nagylelkűen azt mondta:

– Könnyűszerrel idegörgethettem volna egy fatörzset, csakis azért nem tettem, hogy lásd, milyen őszinte, hűséges, jó barátod vagyok!

A róka boldog volt, hogy végre kijuthatott a napvilágra. Eltitkolta dühét, magában azonban bosszút forralt.

A csodálatos fa c. könyvből (Erdélyi szász népmese Josef Haltrich gyűjtéséből)

Tizenkét hónap a természetben

Visszamentem a Vasút utcába, szerettem volna újra látni a verébsereget. Azonban csak néhány madár volt a helyszínen. Több órát is elidőztem, de nem ismétlődött meg a múlt heti jelenet, amikor több mint száz veréb volt az úton. Elkönnyeltem, hogy nagy szerencsém volt akkor, mint ahogy a mondás is tartja, „jó időben, jó helyen” tartózkodtam, és a jegyzetfüzetemben alá is húztam a verébekekről szóló bejegyzést. Amíg a verébekekre várok, alaposan fel tudtam mérni a környéket, meg tudtam figyelni a madarak viselkedését. Leghamarabb azt a

nyolc verebet vettem észre, amelyik az út szélén porfűrdőzött, és eszembe jutott az a hiedelem, hogy mikor a verébeke fürdenek eső lesz. Mindeddig még nem sikerült ezt igazolnom, pedig jó néhány megfigyelést végeztem. Most is, amikor e sorokat írom, három nap telt el a megfigyeltek után, és eső közben nem volt. Egy másik hiedelem talán megállja valamelyest a helyét, miként, ha a tyúkok este nem akarnak elülni a pajtába, akkor elromlik az idő, vagy ha korán elülnék, másnap jó időre lehet számítani. Mindenképpen a fenti állításokban, ha

van igazság, ha nincs a lényeg, hogy mindig megfigyelésekre ösztönöztek és arra is megtanítottak, hogy mindent le kell jegyezni, mert később az emlékképek összemossódnak.

Balkáni gerle bűgására lettem figyelmes, körülnéztem, hogy a madarat megláthassam, és ekkor vettem észre a szarkát a szilvafán. Talán engem figyelt, nem tudom, csendben meghúzódva ült, és mikor észrevette, hogy felfedeztem, továbbrepült, nem messze, csak a közeli villanyoszlop tetejére. Nyomban a semmiből termett elő egy szécinege, és izgatottan a

villanyhuzalon araszolva közeledett a szarkához, s közben szidta. Nem lehettek jó emlékei a hosszú farkú madárról, mert nagyon fel volt bősztülve, lehet, hogy épp a fiókáit vitte el a nyáron. Láttam már szarkát madárfiókával a csőrében, nem hiába tartják fészekrablónak is. Végül a szarka elrepült – hogy a cinege szidalalmazása miatt, vagy amúgy is elrepült volna – nagy kérdés maradt, legalábbis számomra, mert a cinege diadalmasan tűnt el az oszlop résen át.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

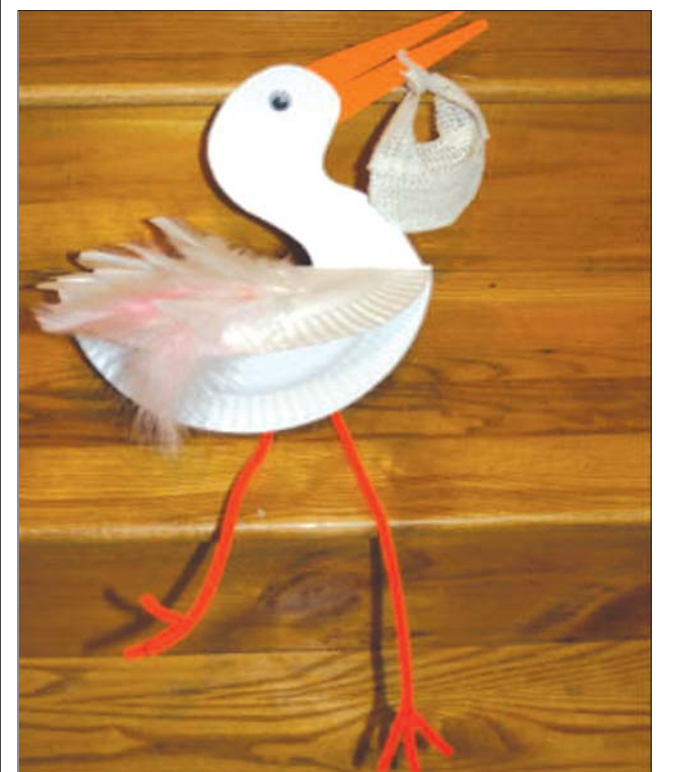
Gólya

Kistestvéred született, vagy a barátaidnak? Készítsd el ezt a kis szimbolikus gólyát, és ezzel látogasd meg a babát.

Szükséges eszközök: fehér papírtányér, fehér és narancssárga karton, narancssárga textillal bevont drót, tyúk- vagy libatoll, szem, kötött vagy horgolt szatyor (ezt a nagy szívesen elkészíti).

Elkészítés: A papírtányérra hajtsd kettőbe középen, ez lesz a gólya teste. A fehér kar-

tonból vágd ki a gólya nyakát és ragaszd hozzá a testéhez. A narancssárga kartonból (ha nincs a fehérét is befestheted narancssárgára) vágd ki a gólya csőrét és ragaszd hozzá a nyakhoz. A drótot tekerd be narancssárga textillal, formázd meg a lábát és ragaszd ezt is a testéhez. Végül ragaszd fel a szemet, a tollat a szárnynak, és tedd a csőrébe a kis szatyort. A szatyorba tegyél egy papírcetlit a baba nevével. Jó szórakozást!

Hétfégi mellékletünk *Életmód* és *Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette

Cinege